

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА НА ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ШАБЛА ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 г.

НОЕМВРИ 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	3
ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
МЕТОДИКА	7
МЕЖДИННА ОЦЕНКА	
I. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ И ПРОМЕНИ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ШАБЛА В ПЕРИОДА 2021 – 2023 ГОДИНА.....	9
II. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО ...	60
III. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ПИРО	71
IV. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ	75
V. ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО И МОНИТОРИНГА НА ПИРО.....	82
ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ	85
ПРЕПОРЪКИ	88
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ, ГРАФИКИТЕ, СХЕМИТЕ	89

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АЗ – Агенция по заетостта
АНКПР - Актуализирана национална концепция за пространствено развитие
АПИ – Агенция „Пътна инфраструктура“
БАБХ – Българска агенция по безопасност на храните
БД – Басейнова дирекция
ВЕИ – възобновяеми енергийни източници
ВиК – водоснабдяване и канализация
ВОМР – водено от общностите местно развитие
ГД ГРАО - Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“
ДМА – дълготрайни материални активи
ДБ – държавен бюджет
ДБТ – Дирекция „Бюро по труда“
ДГ – детска градина
ДГС/ДЛС – Държавно горско/ловно стопанство
ДСП – Домашен социален патронаж/ Дирекция „Социално подпомагане“
ЕЗФРСР - Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕИП – Европейско икономическо пространство
ЕО – екологична оценка
ЕС – Европейски съюз
ЕСИФ - Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСФ – Европейски социален фонд
ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие
ЗООС – Закон за опазване на околната среда
ЗРР – Закон за регионалното развитие
ЗЗ – защитени зони
ЗМ – защитени местности
ЗТ – защитени територии
ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда
ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение
ИТИ – Интегрирани териториални инвестиции
ИТП – Интегриран териториален подход
ИТС – Интегрирана териториална стратегия
ИТСРСИР – Интегрирана териториална стратегия за развитие на Североизточен район
КИТИ – Концепция за интегрирани териториални инвестиции
МБАЛ – Многопрофилна болница за активно лечение
МДТ – Местни данъци и такси
МЗ – Министерство на здравеопазването
МИГ – Местна инициативна група
МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МТСП – Министерство на труда и социалната политика
МО – Междинна оценка
МОН – Министерство на образованието и науката
МОСВ – Министерство на околната среда и водите
МСП – малки и средни предприятия
НИРД – научно-изследователска и развойна дейност
НПВУ – Национален план за възстановяване и устойчивост
НПО – неправителствени организации

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

НСИ – Национален статистически институт
НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България
НСРР – Национална стратегия за регионално развитие
НУ – Начално училище
НЧ – Народно читалище
NUTS – обща класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана от ЕВРОСТАТ за регионите в Европейския съюз
ОБ – общински бюджет
ОДЗ – Областна дирекция „Земеделие“
ОП – Оперативна/и програма/и
ОПЕУТП – Оперативна програма „Електронно управление и техническа помощ“
ОПОС – Оперативна програма за околна среда
ОСИ - Отдел „Статистически изследвания“
ОСП – Обща селскостопанска политика
ОПИК – Оперативна програма за иновации и конкурентоспособност
ОПНОИР – Оперативна програма за наука и образование за интелигентен растеж
ОПНИИДИТ – Оперативна програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация
ОПР – Общински план за развитие
ОПРР – Оперативна програма за развитие на регионите
ОПРЧР – Оперативна програма за развитие на човешките ресурси
ОПТС – Оперативна програма за транспортна свързаност
ОПХОМП – Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане
ОУ – основно училище
ОУП – общ/и устройствен/и план/ове
ПИРО – План за интегрирано развитие на община
ПКИП - Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“
ПМДРА – Програма за морско дело, рибарство и аквакултури
ПО – Програма „Образование“ / Последваща оценка
ПОС – Програма „Околна среда“
ППЗРР – Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПРР – Програма „Развитие на регионите“
ПРСР – Програма за развитие на селските райони
ПРЧР – Програма „Развитие на човешките ресурси“
ПСПВ – пречиствателна станция за питейни води
ПСОВ - пречиствателна станция за отпадъчни води
ПТП – Програма „Техническа помощ“
ПХОМП – Програма „Храни и основно материално подпомагане“
ПЧИ – преки чужди инвестиции
РБ – Република България / Републикански бюджет
РДГ – Регионална дирекция по горите
РЗИ – Регионален център по здравеопазване
РИОСВ - Регионална инспекция по околната среда и водите
РСЗ – Регионална служба по заетостта
РСР – Регионален съвет за развитие
СИР – Североизточен район
СПРЗСР – Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
СУ – средно училище
ТБО – твърди битови отпадъци/ такса битови отпадъци
ТГС – трансгранично сътрудничество

ВЪВЕДЕНИЕ

Докладът обобщава резултатите от междинната оценка (МО) на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община (ПИРО) Шабла 2021-2027 г. за първите три години от неговото действие и прилагане. Междинната оценка е изготвена на основание чл. 33 от Закона за регионалното развитие (ЗРР) и чл. 26 от Правилника за прилагане на ЗРР (ППЗРР). Съгласно нормативните изисквания за реализацията на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие се извършва междинна оценка в средата на периода на тяхното действие.

Планът за интегрирано развитие е документ, който определя средносрочните цели и приоритети на община Шабла в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Североизточен район и Общия устройствен план на общината.

Планът за интегрирано развитие на община Шабла за периода 2021 – 2027 г. е приет от Общински съвет – Шабла с Решение № 281 по Протокол №35 от 29.10.2021 г., на основание чл. 21, ал. 1, т. 12 от ЗМСМА и на основание чл. 13, ал.4 и ал.5, чл.23, т.1 и чл.24, т.1 от Закона за регионалното развитие, във връзка с чл.21, ал.1 и ал.3 от Правилника за прилагане на ЗРР.

Планът за интегрирано развитие е разработен за срок от 7 години, които съвпадат с програмния период на ЕС. Като стратегически документ той обвързва сравнителните предимства, ресурси и потенциал на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети, насочени към устойчиво, интегрирано развитие, по-добро качество на живот и по-висок жизнен стандарт за хората. Документът е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на редица нормативни документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, кадастъра, опазването на околната среда, насърчаване на инвестициите, устойчиво развитие на туризма и други.

Междинната оценка е част от триадата оценки – „предварителна-междинна-последваща“, като всяка от тях е функция на предходната и се стреми да подобри качеството на стратегическия документ и резултатността в постигане на целите му. Предварителната оценка на ПИРО е изготвена при неговото разработване през 2021 г.

Основната цел на ПИРО на община Шабла за периода 2021-2027 г. е стимулиране на устойчив растеж и осигуряване на пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и ресурси, за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия, съгласно чл. 13, ал. 2 от ЗРР. ПИРО е разработен и се прилага за цялата територия на общината.

Съгласно нормативните изисквания на ЗРР, настоящият Доклад за междинна оценка включва:

1. оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
2. оценка на общото въздействие;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

Първите три елемента са свързани с анализ и оценка на различните аспекти от изпълнението, докато финалният включва изводи и препоръки за подобряване на организацията и реализацията на плана.

Първият елемент е свързан с общ преглед на проектите и инициативите с принос към плана – реализирани или в процес на реализация в рамките на отчетния период 2021-2023 г. Систематизирани са различни проекти и инициативи и е определена тяхната принадлежност към приоритетните области и цели на ПИРО.

Вторият компонент оценява степента в изпълнението на целите и приоритетните области, като надгражда оценката на първоначалните резултати. Стойностите на систематизираните проекти и инициативи са обобщени в обща финансова оценка за изпълнението на ПИРО. В този елемент са сравнени актуалните и целевите стойности на индикаторите, заложи в плана.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Преценката на ефективността и ефикасността на изпълнението се аргументира от съотношението между направените разходи и постигнатите ползи в рамките на целите и приоритетните области. Този трети компонент синтезира информацията за проектите и индикаторите от предните части и добавя обзор на предприетите действия по изпълнението и наблюдението на ПИРО.

Четвъртият елемент отразява най-важните констатации относно идентифицираните проблемни области и ограничители на развитието на местно ниво, попречили на изпълнението на плана през първите три години от неговото прилагане. Изводите са ориентирани спрямо трите основни теми в оценката: проекти и инициативи; индикатори; действия по изпълнението и наблюдението на плана.

Конкретните препоръки са базирани на изводите и са насочени към подобряване процеса на реализация на ПИРО в оставащия период на неговото действие до 2027 г.

Междинната оценка има за цел да установи как са използвани обществените ресурси, каква е ефикасността на извършените интервенции, в каква степен са потвърдени предвидените резултати и постигнати заложените цели. Тя проучва факторите за регистрирания успех или неуспех на намеренията за промяна, прави обобщени изводи за устойчивостта на резултатите и осигурената продължителност на въздействията.

Междинната оценка е предприето действие за анализ на провеждането и резултатите от определен брой инициативи, които се осъществяват в повече или по-малко, формализирана методологична и институционална рамка с оглед на отчитането и/или подобряването на определени публични дейности, по-специално посредством сравняване на резултатите с поставените цели и с използваните средства и ресурси.

Междинната оценка включва анализ и оценка на изпълнението на целите и приоритетите, релевантността на ПИРО и капацитета за организация и координация на отговорните за неговото прилагане органи.

Целта на настоящата междинната оценка е да осигури независима и актуална информация за постигнатите резултати от реализацията на Плана за интегрирано развитие на община Шабла за първите три години от неговото прилагане 2021-2023 г. Оценката следва да направи необходимите изводи и препоръки за подобряване на управлението и координацията по изпълнение на заложените цели и приоритети за оставащия период на неговото действие до 2027 г.

За постигането на тези цели са изпълнени следните задачи:

- Оценка на първоначалните резултати от изпълнението на ПИРО и степен на постигане на съответните цели;
- Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- Изследване на промените във вътрешната и външната среда в контекста на прилагане и реализация на заложените мерки и дейности в ПИРО;
- Актуален преглед за съответствие и приложимост на заложените цели и приоритети със социално-икономическите условия и фактори на средата;
- Изводи и препоръки за оптимизиране на въздействието на ПИРО.

Основните критерии, които са използвани при междинната оценка са критериите за приложимост, обосновааност, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост.

В изготвянето и обсъждането на проекта на настоящия Доклад за междинна оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Шабла за периода 2021-2027 г. участваха представители на Общинската администрация, независими експерти и различни заинтересовани страни.

МЕТОДИКА

Избраната методика е насочена към постигане на обективност на междинната оценка относно първоначалните резултати от реализацията на ПИРО, стратегията и мерките за координация на документа през първите три години от неговото прилагане. Направени са съответните изводи, обобщения и препоръки за оптимизация и подобряване на работата по изпълнение на плановия документ за оставащия период на неговото действие до 2027 г.

I. ЕТАПИ НА МО - Оценката на ПИРО премина последователно през следните етапи:

➤ **ПРОУЧВАНЕ:** На този етап беше създадена организацията за провеждане на междинната оценка и беше събрана базова информация и статистически данни за нуждите на анализа и оценката.

За целите на проучването бяха използвани справки, информация от различни институции и консултации с Общинска администрация – Шабла.

➤ **АНАЛИЗ И ОЦЕНКА:** На този етап беше извършено обобщаване, анализ и оценка на събраните данни, факти и информация. Изготвена беше междинна оценка на изпълнението на ПИРО, резултатите от която са описани в настоящия доклад. Извършен е подробен анализ и оценка на промените в социално-икономическото развитие на общината, изпълнението на целите и приоритетите на плана и капацитета на отговорните за неговото прилагане органи. Направени са съответните изводи, обобщения и препоръки за подобряване на работата по изпълнение на ПИРО за периода до края на неговото действие (2027 г.).

➤ **СЪГЛАСУВАНЕ И ПРИКЛЮЧВАНЕ:** Това е заключителния етап, свързан със съгласуване на Доклада от междинната оценка и направените констатации с Общинска администрация – Шабла. Направените допълнения, коментари и забележки от страна на администрацията са взети под внимание и са включени в доклада за междинната оценка.

II. МЕТОДОЛОГИЯ

За изготвяне на междинната оценка са използвани следните методи:

- Наблюдение – пряк метод за събиране на данни и информация;
- Проучване – проучване на документи, информация и данни от различни източници;
- Описание – описват се факти, данни, резултати, констатации, препоръки и изводи;
- Анализ и синтез – анализира се базовата входяща информация и данни и се обобщават резултатите за нивото на изпълнение на ПИРО;
- Оценка – оценява се степента на изпълнение, степента на постигане на заложените цели, ефективност и ефикасност на използваните ресурси и други;
- Сравнение – сравняват се данни, факти, показатели и резултати. На база на сравнението се правят изводи и препоръки;
- Работа в екип – съгласуваност, разпределение на задачите и пълен синхрон в действията на екипа за изготвяне на последващата оценка за изпълнение на ПИРО;
- Индексен метод - изравняване равнището на даден показател, заложен в ПИРО към неговото равнище в минал период или време, прието за база;
- Графичен метод – за изобразяване на данни, факти, тенденции чрез геометрически изображения на функционална зависимост с помощта на линии на равнината.

III. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

За междинната оценка са използвани следните източници на данни и информация:

1. План за интегрирано развитие на община Шабла 2021-2027 г.;
2. Интегрирана териториална стратегия за развитие на СИР 2021-2027 г.;
3. Годишни доклади за наблюдение изпълнението на ПИРО за 2021, 2022 и 2023 г.
4. Официални данни от Отдел „Статистически изследвания“ – Добрич, ДБТ – Шабла, ДСП – Каварна, ОСЗ – Шабла, ОДЗ – Добрич, ДЛС – Балчик, РЗИ – Добрич, БАБХ, ДФЗ и др. институции;
5. Справки, доклади и отчети на Община Шабла;

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

6. Отчети за изпълнение на бюджета на община Шабла за периода 2021-2023 г.;
7. Планове и отчети за разходите по Капиталовите програми на Община Шабла за периода 2021-2023 г.
8. Справки и данни от ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България;
9. Интернет страници и портали: Община Шабла, ИСУН, НСИ, Инфостат, ГРАО, АЗ, ПУДООС и др.
10. Официални страници на УО на оперативните програми, финансирани от ЕС и др.

Междинната оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Шабла се фокусира върху аналитичен обзор и сравнителен анализ на резултатите и въздействието от неговото прилагане за периода 2021-2023 г., при отчитане на настъпилите социално-икономически и политически промени на местно, регионално и национално ниво, в светлината на промените в регионалната политика на ЕС и усложнената международна обстановка - пандемия, войни, миграция, икономически и финансови кризи.

Предмет на настоящата разработка е многостранното развитие на община Шабла, свързано с изпълнението на проекти и инициативи с принос към стратегията и програмата за реализация на ПИРО. Докато общинският план анализира и оценява състоянието и тенденциите на развитие в общината, междинната оценка обхваща социално-икономическото развитие от гледна точка на изпълнението на плана.

Докладът за междинна оценка е изготвен с натрупване на всички проекти, обекти и дейности, реализирани на територията на община Шабла от 2021 г. до 2023 г., включително приключените и в процес на изпълнение. По този начин констатациите на настоящия Доклад са неразделна част от общата оценка на общинското управление и реализация на Плана за първите три години от неговото прилагане. Констатациите на етапа на междинна оценка са основа за бъдещото стратегическо планиране в общината и подобряване на местното и регионално развитие до края на програмния период – 2027 г.

В цялостния процес на наблюдение и оценка на ПИРО при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество и други заинтересовани страни.

Общинският съвет е орган за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие. Мониторингът и контролът на изпълнението са неразделна част от общия процес на реализиране на публични политики в Община Шабла. Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите, заложи в плана посредством реализацията на мерки и проекти/дейности и включените индикатори за оценка.

Системата за наблюдение и оценка осигурява ефективното изпълнение на плана с оглед постигане на целите за балансирано, устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на определени проекти и дейности. Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на плана обхваща и Програмата за неговата реализация, като отчита изпълнението на включените проекти и дейности по приоритети и мерки.

Чрез мониторинга на ПИРО се цели да се предостави на компетентните местни органи (Общински съвет – Шабла, Кмета на общината, служителите от общинска администрация), както и на всички заинтересовани страни (социално-икономически партньори и структури на гражданското общество), актуална информация за прогреса или липсата на напредък в изпълнението на поставените цели. В резултат на мониторинга, важен етап от който е междинната оценка, могат да се направят своевременни промени в начина на организация и изпълнение, в приоритетите и целите на ПИРО, който трябва винаги да следва актуалните теми и проблеми на обществото и политиките за тяхното разрешаване.

МЕЖДИННА ОЦЕНКА

I. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ И ПРОМЕНИ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ШАБЛА В ПЕРИОДА 2021 – 2023 ГОДИНА

Анализ на факторите на средата

Изпълнението на ПИРО стартира в условия на усложнена социално-икономическа и политическа обстановка, белязана от непрекъснати световни и национални кризи.

Отчетният период 2021-2023 ще остане в историята с поредицата трудни, неспокойни и динамични години, поставили страната ни и българските общини на сериозни изпитания.

Извънредни ситуации, продължителна пандемия от коронавирус (COVID-19), военни конфликти в Украйна и Израел, постоянно вътрешнополитическо напрежение, нестабилност, многократни парламентарни избори и задълбочаващи се икономически, финансови и енергийни кризи. Всичко това оказва изключително негативно влияние на социално-икономическите процеси и забави изпълнението на важни общински проекти и дейности.

Глобалната здравна криза, породена от коронавируса, беше с трудно прогнозируеми измерения и наложи нови сценарии за бъдещето и промени в стратегическото планиране и в приоритетите на общинските политики. Предприети бяха мерки за ограничаване на заболяемостта и помощ за здравната система, за насърчаване на засегнатия бизнес и социална подкрепа в защита на най-уязвимите групи от населението.

Нарастващата политическа нестабилност у нас, тежката вътрешна икономическа криза и епидемична обстановка, се отразиха негативно на бизнеса, на покупателната способност и жизнения стандарт на населението. Ограниченията в начина на живот и неизбежните от това негативни икономически последици доведоха до рекорден ръст на инфлацията, повишаване на безработицата, поскъпване на цените на енергоносителите и храните от първа необходимост. Наложително се въведоха някои непопулярни мерки за икономии на ел. енергия. Увеличиха се непредвидените разходи в общинския бюджет.

Пандемията постепенно отшумява през 2022 година, когато започва войната в Украйна, предизвикала задълбочаване на икономическите и политически проблеми, допълнително усложнени от природни бедствия, множество протести, растяща инфлация, задълбочаваща се енергийна криза.

Българските общини бяха пряко засегнати от високата инфлация, от неочаквания и непредвидим ръст на цените на някои стоки и енергоносители. В тези условия се наложи динамична смяна на приоритетите, въвеждане на нови, непланирани мерки и значително увеличение на непредвидените разходи в общинските бюджети.

Политическата нестабилност с честа смяна на централната власт и служебни кабинети се задълбочи през 2023 г. с поредните предсрочни парламентарни избори и нов модел на управление с премиер на ротация. Инфлацията забавя темпове, но икономическата, политическа и социална кризи и обществено недоволство продължават да влияят върху местните приоритети и публичните финанси.

Последната отчетна година се характеризира със закъсняло приемане на държавен бюджет, неработещи оперативни програми за периода 2021-2027 г., неефективен Национален план за възстановяване и устойчивост, неприет Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони. Всичко това се отразява негативно на резултатите от изпълнението на Плана за интегрирано развитие и трябва да бъде отчетено на етапа на МО.

Продължителната липса на възможности за кандидатстване за европейско финансиране забави изпълнението на голяма част от проектите, включени в ПИРО. Негативните демографски тенденции също оказваха силен натиск върху развитието на социалните системи и неблагоприятно влияние върху икономиката. Тези процеси наложиха преориентиране на ресурсите на общините,

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

но и инвестиции в развитие на капацитета на администрациите за успешно справяне с проблемите и по-добро планиране. Въпреки това 2023 беше и годината, в която приключи битката с коронавируса. В тези условия през есента се проведеха и редовните избори за местна власт.

Новият мандат 2023-2027 г. съвпада по време с приключването на програмния период и предстои активна работа по наваксване на забавянето и постигане на съществен напредък в изпълнението на плановете за развитие. Общините са изправени пред предизвикателствата на дигиталната трансформация и зеления преход. Общите европейски политики трябва да бъдат успешно интегрирани във всички процеси, свързани с работата на администрациите.

Настоящият програмен период налага общините да реализират все повече проекти и дейности в партньорства с други общини, с научни организации и университети, с гражданския сектор. Този процес е свързан не само с придобиване на нови умения, но и с промяна на цялостния подход за стратегическо планиране и търсене на възможности за финансиране, чрез интегрирани териториални инвестиции. Не на последно място, подготовката за приемане на страната ни в еврозоната поставя както директни задачи на местните администрации, така и очаквания за активност от тяхна страна за доброто информиране на гражданите и гарантиране на спокойствието и сигурността.

Въпреки трудностите през целия отчетен период 2021-2023 година Община Шабла продължава да работи за изпълнение на предвидените проекти, мерки и дейности, насочени към подобряване състоянието на населените места, изграждане на съвременна инфраструктура, чиста околна среда, създаване на благоприятни условия за бизнеса, привличане на инвестиции, повишено качество на обществените услуги, по-добро образование и достъпно здравеопазване. Усилията на общината са насочени към максимално развитие на туристическия потенциал, обогатяване на културния живот и популяризиране на дестинацията.

Изпълнението на ПИРО се извършва при спазване принципите за законосъобразност, прозрачност и публичност, защита на обществените интереси, ефективно и целесъобразно използване на финансовия ресурс, включително за покриване на извънредните и непредвидени разходи. При анализиране на изпълнението на ПИРО в настоящия Доклад за междинна оценка са отразени настъпилите промени в условията на живот, оказващи пряко въздействие върху социално-икономическото развитие на община Шабла през отчетния период 2021-2023 г.

Сравнителна характеристика

При анализиране и проследяване на условията за изпълнение на ПИРО в настоящия доклад за междинна оценка е направена сравнителна характеристика като са отчетени промените в основни показатели, оказващи въздействие върху социално-икономическото развитие на община Шабла. Направено е сравнение на стойностите на ключовите показатели през 2020 г. – базова преди прилагането на ПИРО и през отчетната 2023 г.

Демографските тенденции са важен показател за социално-икономическото състояние и перспективи за развитие на общината. Основни източници на информация и демографски данни са Националният статистически институт (НСИ) и Главна дирекция ГРАО чрез своята Национална база данни „Население“.

Данните за изтеклата календарна 2023 г. са публикувани от НСИ към момента на изготвяне на настоящия доклад за междинна оценка и анализът може да бъде извършен към наличната статистическа информация за 2023 г. Данните от ГРАО са актуални към 31 декември 2023 г.

Община Шабла е една от 8-те в област Добрич. През анализирания период тя запазва седмо място по територия и по население в областта.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Таблица 1: Сравнителна характеристика на община Шабла и останалите общини в област Добрич 2020-2022 г.

Район, област, община	Територия кв. км. за 2020 г. и 2022 г.		Население брой 31.12.2020 г. и 31.12.2023 г.		Гъстота на населението за души на кв. км. 2020 г. и 2022 г.	
	2020	2022	2020	2023	2020	2022
Република България	110372	110997	6916548	6445481	62.7	58,1
Североизточен район	14646	14634	922230	826134	63.0	56,3
Област Добрич	4720	4714	170298	146635	36.1	31.2
Балчик	522	523	19256	16341	36.9	30.4
Генерал Тошево	982	982	12558	10782	12.8	11.1
Добрич	112	109	20600	17232	722.7	660.4
Добричка	1295	1294	80936	70411	15.9	12.9
Каварна	481	481	13773	12928	28.6	27.0
Крушари	418	417	3743	3162	9.0	7.4
Тервел	582	579	15095	11935	25.9	20.4
Шабла	329	329	4337	3844	13.2	11.9

Източник: Национален статистически институт

В община Шабла в края на 2023 г. живеят 3844 души или 3% от населението на област Добрич (запазва се относителния дял от 2020 г.) и 0,47% от населението на СИР (към 2020 г. също е 0,47%). Данните в Таблица 1 показват намаляване на населението във всички общини на територията на област Добрич. Демографската криза в района се задълбочава.

Средната гъстота на населението в община Шабла (11,9 души на кв. км. за 2022 г.) е по-малка от средните стойности за област Добрич (31,2), както и от средната гъстота за страната (58,1) и за СИР (56,3 души на кв. км.). В рамките на 3-те анализирани години средната гъстота на населението намалява във всички общини в областта.

По брой населени места (16), община Шабла се нарежда на седмо място в областта. Броят на населените места в общината се запазва непроменен в рамките на отчетния период 2020-2023 г. и селищната система е устойчива.

Можем да обобщим, че за трите изследвани години община Шабла запазва позициите си в регионален план по отношение на териториалния обхват и броя на населението сред общините в област Добрич.

Според Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г. (Актуализация 2019 г.), община Шабла попада в групата от 5-то йерархично ниво. Това са много малки градове и села, центрове със значение за територията на съответната община. Към 2023 г. община Шабла е с близка степен на урбанизация спрямо тенденциите в областта, но по-ниска от показателите за Североизточен район и в страната. Относителният дял на градското население в общината е 71%, което показва, че разпределението на населението в града е с по-високи стойности от това в селата. За сравнение равнището на урбанизация в област Добрич за 2023 г. е 70%, а за Североизточен район и за страната - 74%.

Демографска характеристика

Динамиката показва трайна тенденция на намаляване на населението в община Шабла (с 11% или с 493 души през 2023 г. спрямо 2020 г.). За периода 2019-2023 г. населението е намаляло с 10%, като през 2020 г. се е увеличило с 1,5% или 64 души, спрямо 2019 г. когато са 4273, но след това всяка следваща година намалява. Значителен спад в реалния брой жители на общината е отчетен след последното Преброяване на населението през есента на 2021 г.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

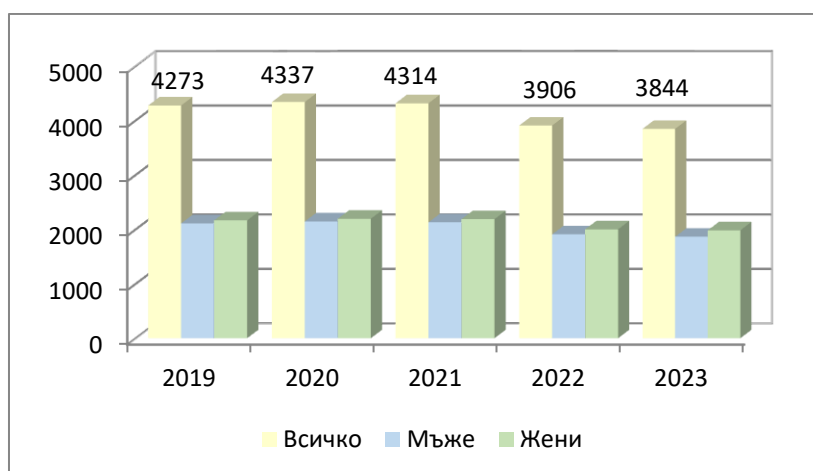
Таблица 2: Население в община Шабла 2019 – 2023 г.

	2019	2020	2021	2022	2023
Всичко	4273	4337	4314	3906	3844
Мъже	2109	2144	2128	1907	1863
Жени	2164	2193	2186	1999	1981
В градовете	3014	3003	2954	2755	2712
В селата	1259	1334	1360	1151	1132

Източник: Национален статистически институт

През 2023 г. в община Шабла живеят 3844 души, 48.5% от които мъже и 51.5% жени. Градското население (на гр. Шабла) е 70.6%, в селата живеят останалите 29.4% от жителите на общината. Структурата на населението по пол и урбанизираност се запазват без изменение в рамките на периода на прилагане на ПИРО.

Графика 1: Динамика на населението в община Шабла 2019-2023 г.

По данни от последното преброяване на населението към септември 2021 г. в община Шабла живеят 4010 души или с 1059 души по-малко спрямо преброяването през 2011 г. Населението намалява с 21% за десет години. Демографската криза обхваща както града, така и селата. Жителите на общинския център – гр. Шабла намаляват с 16% в периода 2011-2021 г. Най-големите села в общината са: Дуранкулак, Крапец и Ваклино. В община Шабла при преброяването през 2021 г. има три пусти или с под 10 жители села: Твърдица – 9, Божаново - 4 и Стаевци само с 1 жител (жена).

Таблица 3: Население в община Шабла по населени места и пол – сравнителни данни от Преброяване на населението през 2011 и 2021 г.

	2011			2021		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Община Шабла	5069	2502	2567	4010	1955	2055
гр. Шабла	3401	1682	1719	2849	1370	1479
с. Божаново	6	4	2	4	1	3
с. Ваклино	166	84	82	112	59	53
с. Горичане	82	37	45	39	22	17
с. Горун	91	45	46	73	34	39
с. Граничар	134	65	69	98	42	56
с. Дуранкулак	415	208	207	286	147	139
с. Езерец	124	66	58	73	40	33

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

с. Захари Стояново	95	51	44	64	33	31
с. Крапец	301	141	160	259	126	133
с. Пролез	32	18	14	18	12	6
с. Смин	74	32	42	33	15	18
с. Стаевци	5	2	3	1	-	1
с. Твърдица	6	4	2	9	6	3
с. Тюленово	56	28	28	58	30	28
с. Черноморци	81	35	46	34	18	16

Източник: Национален статистически институт

Урбанистичната структура на общината се състои от 16 населени места – административния център град Шабла и 15 села: Божаново, Ваклино, Горичане, Горун, Граничар, Дуранкулак, Езерец, Захари Стояново, Крапец, Пролез, Смин, Стаевци, Твърдица, Тюленово и Черноморци.

Селищната мрежа е добре изградена и сравнително добре балансирана. Административният център - град Шабла е разположен в южната част на общината. Близко до него са ситуирани селата: Горун, Горичане, Тюленово, Езерец и Пролез. Всички останали населени места са с периферно местоположение спрямо административния център, сравнително равномерно разпределени по границите на общинската територия.

Таблица 4: Население по населени места в община Шабла 2020-2023 г.

	2020			2021			2022			2023		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Община Шабла	4337	2144	2193	4314	2128	2186	3906	1907	1999	3844	1863	1981
гр. Шабла	3003	1475	1528	2954	1439	1515	2755	1333	1422	2712	1307	1405
с. Божаново	13	6	7	13	6	7	6	2	4	4	1	3
с. Ваклино	146	69	77	143	68	75	107	56	51	103	55	48
с. Горичане	44	22	22	50	26	24	41	24	17	42	24	18
с. Горун	79	38	41	76	37	39	66	28	38	65	29	36
с. Граничар	106	51	55	117	59	58	105	46	59	100	43	57
с. Дуранкулак	316	163	153	316	163	153	275	139	136	277	137	140
с. Езерец	111	58	53	122	64	58	82	44	38	83	42	41
с. Захари Стояново	66	34	32	63	33	30	65	35	30	63	34	29
с. Крапец	274	138	136	269	138	131	251	122	129	247	118	129
с. Пролез	24	13	11	22	12	10	16	11	5	15	10	5
с. Смин	41	20	21	37	18	19	25	10	15	24	9	15
с. Стаевци	4	2	2	3	1	2	1	-	1	1	-	1
с. Твърдица	10	5	5	10	5	5	9	6	3	8	5	3
с. Тюленово	60	31	29	79	39	40	69	34	35	71	34	37
с. Черноморци	40	19	21	40	20	20	33	17	16	29	15	14

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

Данните в Таблица 4 показват, че в периода 2020-2023 г. населението във всички населени места на общината намалява, с изключение на село Тюленово, където отчитаме ръст от 11 души или 16% през 2023 г., спрямо 2020, когато са 60.

С най-бързи темпове намаляват жителите на с. Стаевци (75% за 4-те изследвани години), с. Божаново (69%), с. Смин (42%), с. Пролез (38%), с. Ваклино (30%), с. Черноморци (28%) и с. Езерец (25%).

Урбанистичната класификация на община Шабла към 2023 г. включва следните категории: 1 много малък град (до 10 хил. жители) – Шабла, 1 малко село (от 250 до 1000 жители) – Дуранкулак. Малките села (до 250 жители) са 14, от тях 11 са обезлюдяващи се (под 100 жители):

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Божаново, Горичане, Горун, Езерец, Захари Стояново, Пролез, Смин, Стаевци, Твърдица, Тюленово и Черноморци. Селищната система на общината е неустойчива. Застрашени от изчезване са селата: Твърдица (8 жители към 2023 г.), Божаново (4 жители към 2023 г.) и Стаевци (само 1 жител към 2023 г.).

Таблица 5: Население под, в и над трудоспособна възраст по пол 2020- 2023 г.¹

	2020			2021			2022			2023		
	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени
Общо	4337	2144	2193	4314	2128	2186	3906	1907	1999	3844	1863	1981
Под трудоспособна възраст	488	270	218	487	269	218	400	215	185	397	213	184
В трудоспособна възраст	2364	1307	1057	2356	1301	1055	2087	1156	931	2043	1124	919
Над трудоспособна възраст	1485	567	918	1471	558	913	1419	536	883	1404	526	878

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

Относителният дял на населението под трудоспособна възраст намалява от 11% на 10% за изследваните четири години. Възрастните над трудоспособна възраст към края на 2023 г. са 1404 души или 37%, като относителният им дял през базовата 2020 г. е бил 34%. Хората в трудоспособна възраст на 16 и повече години намаляват от 55% на 53%.

Сравнителните данни на НСИ от преброяване на населението през 2011 г. и 2021 г. също показват, че възрастовата структура на населението се влошава. Относителният дял на децата и младежите до 29 годишна възраст намалява от 24% на 19%. В същото време възрастните хора над 65 години се увеличават и делът им нараства от 27% на 33%.

Таблица 6: Население по пол и възраст в община Шабла – 2020-2023 г.

	2020			2021			2022			2023		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Общо	4337	2144	2193	4314	2128	2186	3906	1907	1999	3844	1863	1981
0 - 4	132	69	63	122	62	60	90	42	48	107	51	56
5 - 9	158	89	69	157	86	71	135	74	61	121	65	56
10 - 14	172	99	73	176	103	73	139	81	58	143	84	59
15 - 19	153	83	70	148	84	64	133	73	60	134	75	59
20 - 24	158	84	74	149	80	69	125	69	56	123	66	57
25 - 29	152	76	76	146	75	71	106	57	49	99	48	51
30 - 34	226	126	100	225	118	107	174	95	79	165	90	75
35 - 39	221	126	95	215	127	88	198	104	94	185	100	85
40 - 44	245	140	105	251	135	116	205	125	80	206	123	83
45 - 49	323	165	158	316	164	152	278	132	146	280	148	132
50 - 54	338	185	153	357	199	158	339	176	163	311	154	157
55 - 59	370	184	186	354	173	181	321	167	154	322	169	153
60 - 64	345	176	169	361	182	179	372	194	178	375	188	187
65 - 69	344	157	187	329	156	173	288	128	160	273	132	141
70 - 74	368	154	214	380	153	227	394	167	227	378	152	226
75 - 79	300	104	196	295	112	183	287	110	177	289	110	179
80+	332	127	205	333	119	214	322	113	209	333	108	225

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

¹ За 2022 г. тези граници са от 16 до навършването на 61 години и 10 месеца за жените и 64 години и 5 месеца за мъжете.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

За периода на изпълнение на ПИРО от 2020 г. до 2023 г., според данните от Таблица 6, делът на младите хора до 29 г. намалява от 21% на 19%. Лицата на възраст от 30 до 64 години се запазват в границите 48% от населението. Възрастните над 65 години се увеличават от 31% на 33%.

Основна причина за застаряване на населението е ниската раждаемост и високата смъртност, които водят до отрицателен естествен прираст. Когато възрастовата структура е деформирана не може да се осигури възпроизводството на населението и трудовия потенциал намалява, което се отразява на социално-икономическото развитие на общината. За влошаването на възрастовата структура съществено допринасят мащабните емиграционни процеси предимно сред младите хора, които след завършване на основно или средно образование напускат родните места и рядко се връщат да живеят отново там.

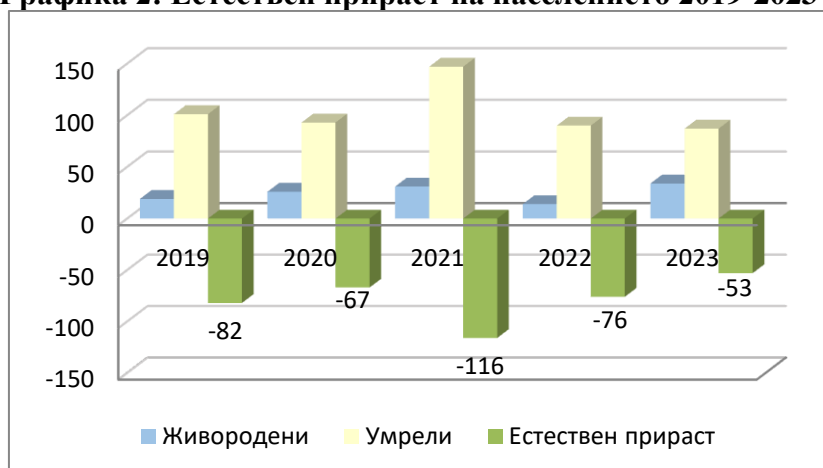
Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Таблица 7: Естествен прираст на населението на община Шабла
2019 -2023 г.

Година	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2019	19	9	10	101	44	57	-82	-35	-47
2020	26	13	13	93	48	45	-67	-35	-32
2021	31	13	18	147	79	68	-116	-66	-50
2022	14	7	7	90	44	46	-76	-37	-39
2023	34	18	16	87	52	35	-53	-34	-19

Източник: Национален статистически институт

Графика 2: Естествен прираст на населението 2019-2023 г.

Естественият прираст на населението е отрицателен, като за периода 2020-2023 г. е средно по минус 78 души на година, като през 2021 г. достига минус 116, а през 2023 г. е минус 53. Средногодишният брой на живородените деца в община Шабла за периода 2020-2023 г. е 26. Средната смъртност за изследваните 4 години е 104 човека годишно, като тук се отчита и значителния ръст на починалите по време на пандемията от коронавирус. За 2023 г. в община Шабла има 34 живородени деца при 31 за 2021 г., което нарежда общината на 8 последно място (от 8) в област Добрич и за двете години по раждаемост. По смъртност община Шабла е на 7 предпоследно място в областта преди община Крушари с 87 бр. умрели или 23‰ на 1 000 души за 2023 г. и 147 бр. умрели или 34‰ на 1 000 души за 2021 г. За 2023 г. също е отрицателен (-53) като с по-добър показател е отново община Крушари (- 33).

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

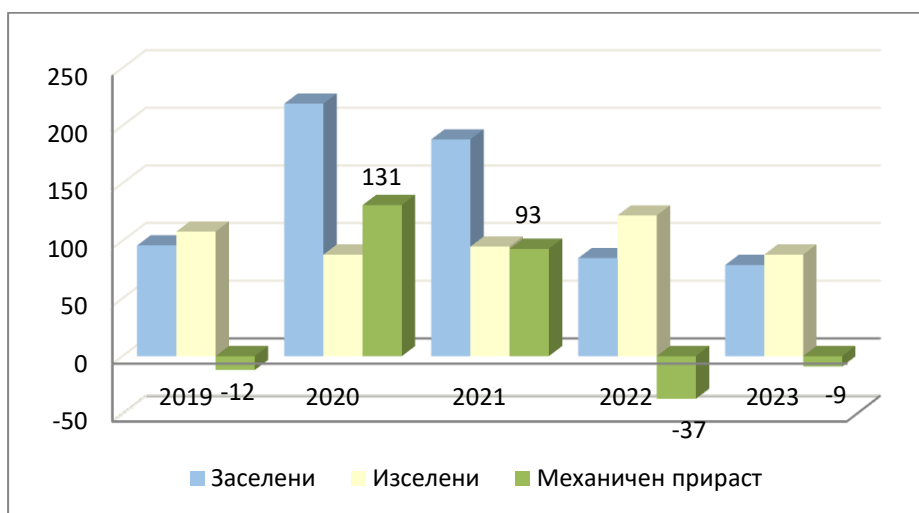
Тенденциите на ниска раждаемост и висока смъртност са трайни и са причина за отрицателния естествен прираст и задълбочаващата се демографска криза в общината.

Таблица 8: Заселени, изселени и механичен прираст на населението в община Шабла 2019-2023 г.

Година	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2019	96	41	55	108	48	60	-12	-7	-5
2020	219	113	106	88	43	45	131	70	61
2021	188	94	94	95	44	51	93	50	43
2022	85	37	48	122	53	69	-37	-16	-21
2023	79	35	44	88	45	43	-9	-10	1

Източник: Национален статистически институт

Графика 3: Механичен прираст на населението 2019-2023 г.

Механичният прираст на населението през периода 2020-2023 г. се променя динамично, като през 2020 г. е + 131 души, през 2021 г. също е положителен плюс + 93, през 2022 г. вече е отрицателен - 37, за 2023 г. е минус - 9 души. Средногодишно населението на общината се е увеличавало от положителна миграция с около 44 човека, което не успява да повлияе значително на негативните демографски процеси, предизвикани от ниската раждаемост и висока смъртност.

Миграцията засяга предимно хора в активна възраст и процесът е свързан с все по-интензивното преразпределение на населението и струпването му в големите градове за сметка на малките и средни селища.

Общо за периода 2020-2023 г. в резултат на естествен и механичен прираст населението в общината е намаляло със 134 души.

Таблица 9: Образователна структура на населението на 7 и повече години по степен на образование към 07.09.2021 г.

Общо	Висше образование	Средно образование	Основно	Начално и по-ниско образование
3846	627	1969	890	359

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

По данни от последното преброяване към 07.09.2021 г. 16% от населението на община Шабла на 7 и повече години има висше образование (627 лица). Със средно образование са 51%, а с основно – 23%. Общо 359 лица или 9% от жителите на общината са с начално и по-ниско образование. Напълно неграмотни по официални статистически данни към 2021 година са 37 лица.

Таблица 10: Население по етническа група, майчин език и вероизповедание към 07.09.2021 г.

Етническа група	Общо	Майчин език	Общо	Вероизповедание	Общо
Българска	3649	Български	3567	Християнско	3317
Турска	43	Турски	47	Мюсюлманско	36
Ромска	50	Ромски	51	Юдейско	-
Друга	39	Друг	48	Друго	1
Не мога да определя	10	Не мога да определя	9	Не мога да определя	131
Не желая да отговоря	79	Не желая да отговоря	70	Не желая да отговоря	95
Непоказана	140	Непоказан	218	Непоказано	212
				Нямам	218
ОБЩО	4010		4010		4010

Източник: Национален статистически институт

По данни на ГД ГРАО (www.grao.bg) на община Шабла в периода на действие и прилагане на ПИРО (2021-2023 г.), населението по постоянен адрес намалява с 2,7%, а по настоящ адрес намалява с 4,3%. През последната отчетна 2023 година жителите на общината по постоянен адрес са 4 261 души, по настоящ адрес – 4 454, а с постоянен и настоящ адрес в същото населено място – 3 573 души.

Таблица 11: Население по постоянен и настоящ адрес към 31.12.2021-2023 г.

Община, населено място	Постоянен адрес			Настоящ адрес			Постоянен и настоящ адрес в населеното място		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
гр. Шабла	3209	3166	3144	3176	3095	3055	2797	2742	2706
с. Божаново	3	3	3	13	11	9	3	3	3
с. Ваклино	119	114	109	163	155	148	102	94	89
с. Горичане	44	43	42	52	51	47	38	37	33
с. Горун	59	55	52	79	73	70	53	50	48
с. Граничар	124	131	129	108	109	105	77	82	82
с. Дуранкулак	314	301	296	325	317	315	256	245	239
с. Езерец	71	71	73	136	132	133	57	57	58
с. Захари Стояново	72	74	72	77	78	74	54	52	51
с. Крапец	228	224	218	322	307	305	186	180	176
с. Пролез	15	14	12	30	29	27	11	10	9
с. Смин	44	42	40	38	35	33	29	25	24
с. Стаевци	0	0	0	2	2	2	0	0	0
с. Твърдица	9	10	9	15	15	13	8	8	7
с. Тюленово	32	33	30	85	89	86	25	26	24
с. Черноморци	35	34	32	35	34	32	27	26	24
Общо:	4378	4315	4261	4656	4532	4454	3723	3637	3573

Източник: Национална база данни „Население” - <http://www.grao.bg>

Таблица 11: Население по постоянен и настоящ адрес към 31.12.2021-2023 г.

Влошаващите се демографски показатели продължават да влияят негативно върху социално-икономическите процеси и създават естествени бариери пред постигане целите на Плана за интегрирано развитие на община Шабла 2021-2027 г.

Текущата демографска картина показва, че изпълнението на плана не е успяло да повлияе положително върху негативните тенденции на намаляване и застаряване на населението. Перспективите за демографското развитие на общината в средносрочен план показват, че при равни други условия (при непроменени политики) тези фактори ще компрометират възможността на икономическата система да генерира висок и устойчив растеж и ще понижават ефективността на прилаганите мерки в различни сфери.

Политиката за преодоляване на демографската криза в района през оставащия период на действие на ПИРО до 2027 г. трябва да е насочена към подобряване на инвестиционната среда, защото инвестициите са тези, които създават работни места и доходи за хората. Успоредно с това трябва да се обновява и благоустроява средата на обитаване, да се повишава качеството на здравеопазването, образованието и социалните услуги, като по този начин се привличат и задържат млади хора за живот и работа в общината.

Пазар на труда – заетост и безработица

Важен показател, който характеризира влиянието на ПИРО върху социално-икономическите процеси в целевата територия е равнището на заетост и безработица.

Безработицата в община Шабла в периода 2021-2023 г. има променливи стойности първо се увеличава с 2,8%, през 2022 г. спрямо 2021 г., но през 2023 г. се понижава до 8,13%, което е с 1,48% повече спрямо базовата 2021 г. и с 1,32% по-малко от 2022 г. Върху процесите на пазара на труда силно влияние оказват пандемията от коронавирус и намаляващия брой на икономически активното население, което служи за база при изчисляване равнището на безработица. През 2022 г. безработицата достига най- високата си стойност (9,45%) за периода на прилагане на ПИРО.

Таблица 12: Средногодишно равнище на безработица и брой регистрирани безработни лица в община Шабла за периода 2021 - 2023 г.

Показател	2021	2022	2023
Брой регистрирани безработни лица	108	154	132
Равнище на безработица (%)	6,65	9,45	8,13

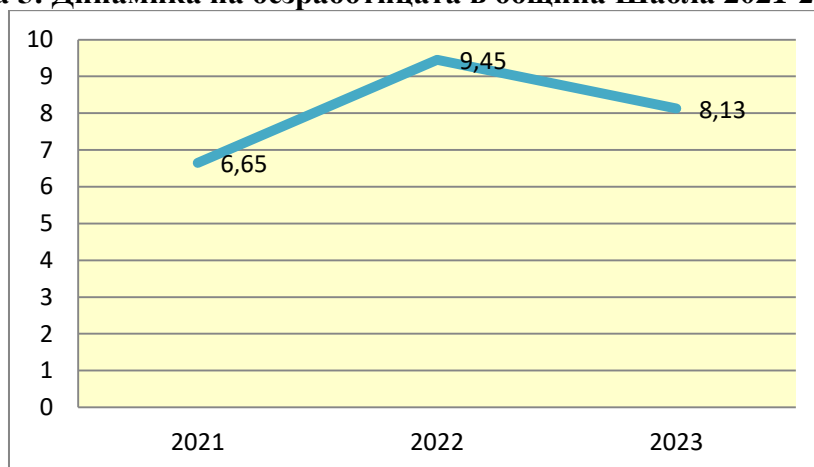
Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Каварна

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Графика 5: Динамика на безработицата в община Шабла 2021-2023 г. (%)

Регистрираният през 2022 г. ръст на безработицата, причинен от пандемията от коронавирус бързо е овладян и безработните лица през 2023 г. намаляват с 14% или са 132, което е с 22 по-малко спрямо 2022 г., когато достигат 154 безработни лица.

През отчетната 2023 г. равнището на безработица е 8,13%, което остава по-високо от средните нива за област Добрич (5,6%) и за страната (5,6%). Равнището на безработицата в община Шабла е изчислено, като дял на регистрираните безработни лица към икономически активните /15-64 г./ при данни от преброяването през 2021 г. 1623 души.

Таблица 13: Структура на безработните лица по пол в община Шабла
2021-2023 г.

Показател	2021	2022	2023
Общ брой регистрирани лица	108	154	132
Жени	58	101	83
Мъже	50	53	49

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Каварна

Разпределението на регистрираните безработни лица по пол в община Шабла за 2023 г. показва, че относителният дял на жените е 62,9%, а на мъжете 37,1%. Уязвимата група безработни лица остават жените като относителният им дял нараства с 9,2% от 53,7% през 2021 г. на 62,9% към 2023 г. Жените продължават да са по-силно засегнати от липсата на работни места, при тях дисбалансите между притежаваната квалификация и търсенето на пазара на труда са много големи.

Таблица 14: Възрастова структура на безработните лица в община Шабла
2021-2023 г.

Възраст	2021	2022	2023
до 29 години	5	14	16
от 30 до 49 години	50	67	60
от 50 до 54 години	15	20	15
над 55 години	38	53	41
ОБЩО	108	154	132

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Каварна

Засегнати от безработицата са и хората от 30 до 49 години – 46,3% за 2021 г., 43,5% за 2022 г. и 45,5% за 2023 г. от всички регистрирани безработни лица. Делът на безработните младежите до 29 години се увеличава от 4,6% през 2021 г. на 12,1% през 2023 г.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Таблица 15: Образователна структура на безработните в община Шабла 2021-2023 г.

Образование	2021	2022	2023
с висше образование	9	19	10
със средно образование	74	95	85
в т. ч. средно професионално образование	53	67	66
с основно образование	19	20	18
с начално и по-ниско образование	6	20	19
ОБЩО	108	154	132

Източник: Дирекция „Бюро по труда” – Каварна

Най-голям относителен дял в образователната структура на безработицата в общината имат лицата със средно образование – съответно 68,5%, 61,7% и 64,4% за трите отчетни години. Следват лицата с основно образование – съответно 17,6%, 13% и 13,6% за периода 2021-2023 г. Делът на лицата с начално и по-ниско образование за периода 2021-2023 г. е 5,6%, 13% и 14,4%. Най-малко са безработните висшисти, като относителния им дял за периода на действие на ПИРО 2021-2023 г. е съответно 8,3%, 12,3% и 7,6%.

Таблица 16: Структура на безработните лица в община Шабла по придобита квалификация 2021-2023 г.

Показател	2021	2022	2023
Регистрирани безработни с работническа професия	45	62	53
Регистрирани специалисти	19	26	24
Регистрирани без квалификация	44	66	55
ОБЩО	108	154	132

Източник: Дирекция „Бюро по труда” – Каварна

През отчетния период безработните лица без квалификация, заемат най-голям относителен дял в структурата на безработицата по придобита квалификация съответно: 40,74% (44 лица за 2021 г.), 42,86% (66 лица за 2022 г.) и 55 лица или 41,67% за 2023 г. Следват ги безработните лица с работническа професия, съответно - 41,67%, 40,26% и 40,15% от общия брой безработни за разглеждания период. За 2021-2023 г. делът на безработните специалисти е най-малък или 17,59%, 16,88% и 5%.

Таблица 17: Справка за безработицата в отделните населени места в община Шабла за периода 2021 – 2023 г.

Населено място	към 31.12.2021	към 31.12.2022	към 31.12.2023
гр. Шабла	211	232	190
с. Божаново	0	0	0
с. Ваклино	8	6	5
с. Горичане	2	1	2
с. Горун	2	5	4
с. Граничар	5	6	7
с. Дуранкулак	19	22	30
с. Езерец	7	14	10
с. Захари Стояново	7	7	10
с. Крапец	6	5	4

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

с. Пролез	0	0	0
с. Смин	2	1	2
с. Стаевци	0	0	0
с. Твърдица	0	0	0
с. Тюленово	1	2	1
с. Черноморци	3	2	7
Община Шабла	273	303	272
% Безработица към 31.12	6,65	9,45	8,13

Източник: Дирекция „Бюро по труда” – Каварна

Към 31.12.2023 г. броят на регистрираните безработни лица в община Шабла е намалял на 272 или с 31 по-малко спрямо 31.12.2022 г. и само с 1 лице по-малко от базовата 2021 г., когато към 31.12. са били 273 безработни лица. За разглеждания период най-много регистрирани безработни лица има в гр. Шабла, следван от селата Дуранкулак, Езерец и Захари Стояново, а с най-малко регистрирани безработни лица в община Шабла са селата: Горичане, Смин и Тюленово. По данни от Таблица 17 се вижда, че в селата Божаново, Пролез, Стаевци и Твърдица няма регистрирани безработни лица.

Таблица 18: Брой на продължително безработните лица, по притежавана квалификация и образователно равнище 2021-2023 г.

Брой продължително безработни лица	2021	2022	2023
ОБЩО	6	7	10
с работническа професия	2	3	4
специалисти	0	0	0
без специалност и професия	4	4	6
ОБЩО	6	7	10
с висше образование	0	0	0
със средно образование	4	4	6
<i>в т.ч. средно професионално образование</i>	2	3	4
с основно образование	0	1	2
с начално и по-ниско	2	2	2

Източник: Дирекция „Бюро по труда” – Каварна

Броят на продължително безработните лица за 2023 г. е 10 и се увеличава с 40% спрямо 2021 г., когато са 6 лица, а през 2022 г. продължително безработните са 7 лица.

През отчетния период динамично се променя дялът на безработните без специалност и професия – от 66,7% (4 лица през 2021 г.) и 57,1% (4 лица през 2022 г.) на 60% през 2023 г. или 6 лица. Относителния дял на продължително безработните лица с работническа професия е по-малък или съответно 40% за 2023 г., 42,9% за 2022 г. и 33,3% за базовата 2021 г. За периода на действие на ПИРО 2021-2023 г. няма продължително безработни специалисти.

Най-голям относителен дял в образователната структура на продължително безработните лица в общината са тези със средно образование, като за 2023 г. те са 60% или 6 лица, през 2022 г. са 57,1%, а за 2021 г. 66,7%. Следват лицата с начално и по-ниско образование – съответно 33,3%, 28,6% и 20% за периода 2021-2023 г. Дялът на лицата с основно образование за периода 2021-2023 г. е 0%, 14,3% и 20%. За анализирания период в общината няма продължително безработни лица с висше образование.

За отчетните три години са проведени следните активни мерки на труда в т.ч. за групи в неравностойно положение: 3 - Мероприятия за Активно поведение на пазара на труда с 30

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

включени лица, 16 за Професионално ориентиране, с включени 196 лица, 27 - Ателие за търсене на работа, с 268 лица и др.

През отчетния период са проведени 4 квалификационни курса за групи в неравностойно положение: 2023 г. е проведен курс със 17 лица по проект на социални партньори „Възможност за развитие“, ССИ. През същата година е организиран и проведен курс към ДП БГЦПО с 1 лице за професионална квалификация. През 2022 г. е организиран и проведен курса по Проект на социални партньори - „Възможност за трудова заетост и самонаемане” с 16 лица и е проведен курс към ДП БГЦПО с 2 лица. За 2021 г. няма проведени квалификационни курсове за групи в неравностойно положение.

За периода 2021 - 2023 г. в община Шабла се реализират следните програми за насърчаване на заетостта, включително за младежи до 29 г: Национална програма „Старт на кариерата“; Национална програма „Заетост и обучение на продължително безработни лица“; Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“; Национална програма „Помощ за пенсиониране“; Регионална програма за заетост – област Добрич; Проект „Красива България“; чл.36, ал.1 и ал.2; чл.46а; чл.51, ал. 1 и ал. 2 от ЗНЗ и др.

За отчетния период 2021 – 2023 г. от община Шабла са заявени 510 работни места, но са новоразкрити общо 101 работни места на първичния пазар, както следва:

- 2023 г. - 54 новоразкрити работни места;
- 2022 г. - 20 новоразкрити работни места;
- 2021 г. - 27 новоразкрити работни места.

По данните от Дирекция „Бюро по труда“ – Каварна, новоразкритите работни места в община Шабла през 2023 г. са 54 или с 50% повече спрямо базовата 2021 г., когато са 27.

През 2023 г. са открити 4 нови работни места чрез наемане на безработни за придобиване на квалификация по „Осигуряване на заетост“.

За отчетните три години на пазар на труда в общината по програми за заетост са обхванати общо 111 лица в т. ч.:

- заетост – 75 лица (2023 г.- 19, 2022 г. – 29 и 2021 г.- 27);
- социални партньори – 33лица (2023 г.- 17 и 2022 г. – 16);
- ДП БГЦПО-3 лица (2023 г.- 1 и 2022 г. – 2).

Намаляването на безработицата през 2023 г. спрямо предходната 2022 г., когато равнището на безработица в общината е най-високо за отчетния период е положителна промяна в социално-демографските условия и оказва благоприятно въздействие върху индикаторите за постигане целите на Плана за интегрирано развитие на община Шабла за периода 2021-2027 г. Независимо от тези тенденции пазарът на труда все още се нуждае от стимулиране и допълнителни насърчителни мерки.

Причините за ниските коефициенти на икономическа активност и заетост в общината освен демографската криза са слабата инвестиционна активност, липсата на работни места и най-вече несъответствието между професионалната квалификация на свободната работна сила и пазара на труда. Бързо нарастват нуждите от квалифицирана работна ръка, свързани с въвеждането и използването на нови производствени, информационни и комуникационни технологии. В същото време младите квалифицирани кадри предпочитат да напуснат родните места и да работят в големи градове у нас или в чужбина. Пазарът на труда изпитва остър недостиг на квалифицирани кадри, а безработицата сред лицата без образование и квалификация остава висока.

Неблагоприятните демографски тенденции и някои структурни проблеми остават основни пречки пред нормалното функциониране на пазара на труда. Населението продължава да намалява и застарява. Делът на дълготрайно безработните остава сравнително висок. В същото време нараства недостигът на квалифициран труд, което отправя допълнително предизвикателство пред активните мерки на пазара на труда.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Икономическо развитие

Икономическото развитие на община Шабла през отчетния период се характеризира с различна динамика в отделните сектори, но като цяло отчитаме ръст спрямо базовата 2021 г. Финансовите показатели на местните предприятия се подобряват. Бизнесът постепенно преодолява кризите и трудностите, предизвикани от неблагоприятните макроикономически условия, включително продължителната пандемия от коронавирус, войните, инфлацията, ръстът в цените на горивата, поскъпването на стоки, материали, доставки и други.

През 2021 г. ръстът на общинската икономика на фона на ковид пандемията е силно неравномерен и съсредоточен в сектори като земеделие и търговия. При прегледа на данните за растежа трябва да имаме предвид, че 2022 г. се характеризира с висока инфлация, което от своя страна означава, че разликата между номиналния и реалния ръст на общинската икономика се различават значително. Промяната в добавената стойност по факторни разходи на нефинансовите предприятия в община Шабла по данни на Института за пазарна икономика през 2022 спрямо 2021 година е увеличение от 30%. В парично изражение добавената стойност по факторни разходи в общината нараства от 28,7 млн. лева през 2021 г. на 37,3 млн. лева през 2022 г. Измерена на човек от населението добавената стойност по факторни разходи в община Шабла се увеличава от 6643 лева на човек през 2021 г. на 9402 лева на човек през 2022 г. Бързото възстановяване и връщане към растеж на почти всички български общини през 2022 г. за пореден път потвърждава гъвкавостта на местната икономика на фона на поредицата от кризи - пандемия, войни и инфлация.

На етапа на изготвяне на настоящия Доклад за междинна оценка на изпълнението на ПИРО 2021-2027 г., все още няма публикувани официални данни на НСИ за състоянието на нефинансовия сектор и икономическите показатели на местните предприятия през 2023 г. и за целите на анализа е използвана статистическа информация за периода 2021-2022 г.

Структуроопределящи отрасли за местната икономика в община Шабла са: селско стопанство, търговия и хотелиерство и ресторантьорство, като водещо значение продължават да заемат селското стопанство и търговията, но значително нараства относителният дял на нетните приходи и от други дейности.

**Таблица 19: Брой нефинансови предприятия по основни икономически дейности
2021-2022 г.²**

Отраслови сектори	2021	2022
Общо	250	335
Селско, горско и рибно стопанство	56	136
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	6	..
Строителство	..	4
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	68	68
Хотелиерство и ресторантьорство	49	50
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	4	3
Операции с недвижими имоти	17	13
Хуманно здравеопазване и социална работа	4	3
Култура, спорт и развлечения	..	5

Източник: Национален статистически институт

Нефинансовите предприятия в община Шабла се увеличават с 85 или с 25% през 2022 г. спрямо 2021 г. В сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ броят на фирмите е нарастнал

² В таблицата не са включени секторите, в които няма регистрирани предприятия или данните са посочени като конфиденциални.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

значително – с 80 броя през 2022 г. Ръстът им не се дължи на нови предприятия и инвеститори стартирали бизнес в сектора, а по-скоро на нормативното задължение от 2022 г. земеделските стопани да подават годишни статистически отчети. В предходните периоди в сектора се отчитат само земеделските предприятия, регистрирани по Търговския закон, а от 2022 г. отчети в НСИ подават всички земеделските производители, които извършват стопанска дейност, т.е. реализират продукти, стоки или услуги на пазара. По този начин, регистрираните стопани по Наредба № 3 за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители, вече се отчитат от статистиката и това води до ръст на предприятията в сектора.

Към 2022 г. в община Шабла най-много фирми развиват дейност в сектор „Селско, горско и рибно стопанство” – 136, което представлява 41% от общия брой предприятия в общината. Второ място заема сектор „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети” съответно 68 предприятия (20%). На трето място е сектор „Хотелиерство и ресторантьорство”, в който работят около 15% от фирмите, като броят им се увеличава с 1 в рамките на отчетния период. В останалите икономически сектори броят на фирмите се колебае в тесни граници или се запазва сравнително постоянен в рамките на анализиранияте две години.

Таблица 20: Сравнителен анализ на основните икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия 2021-2022 г.³

Година	Предприятия	Произведена продукция/ Стойност на продукцията	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разходи за дейността	Печалба	Загуба	ДМА	Заети лица	Наети лица
	Брой									
2021	250	66 058	96 041	71 241	71 799	23 615	1 051	72 057	728	500
2022	335	90 002	125 631	97 201	120 971	25 846	..	78 659	770	465

Източник: Национален статистически институт

През периода 2021-2022 г. икономическото развитие на общината Шабла бележи ръст. Основните показатели на местните фирми се повишават и финансовите им резултати се подобряват. Произведената продукция бележи ръст от 27% за изследваните две години и достига 90 002 хил. лева през 2022 г. Приходите от дейността нарастват с 24% до 125 631 хил. лева. Разходите за дейността също се увеличават с 41%. При нетните приходи от продажби (НПП) отчитаме ръст от 27% до 97 201 хил. лева. Печалбите на местните фирми през 2022 г. достигат 25 846 хил. лева, което е с 9% повече от 2021 г. Броят на заетите лица през 2022 г. се увеличава с 6% спрямо 2021 г. или 42 заети лица повече. Броят на наетите лица в общината за 2022 г. намалява с 35, тъй като бизнесът свива разходите за персонал в резултат на негативните макроикономически условия.

Около 81% от произведената продукция в общината и 56% от НПП за 2022 г. са реализирани в сектора на селското стопанство, което затвърждава позициите му на водещ отрасъл в местната икономика. Второ място по произведена продукция заема хотелиерство и ресторантьорство – 5%, а по нетни приходи от продажби сектора на търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети – 29%. През последните години се подобряват показателите на фирмите в други дейности, които формират 0,23% от произведената продукция и 0,24% от НПП в общината.

³ На етапа на изготвяне на настоящия Годишен отчетен доклад за наблюдение изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Шабла, НСИ все още не е публикувал данни за икономиката на общината през 2023 г..

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Таблица 21: Групи предприятия, според заетите в тях лица 2021-2022 г.

Групи предприятия	2021 г.	2022 г.
Общо:	250	335
Микро до 9 заети	236	323
Малки от 10 до 49	14	12
Средни от 50 до 249	-	-
Големи над 250	-	-

Източник: Национален статистически институт

През 2022 г. броят на микропредприятията се е увеличил с 87 или с 27% спрямо 2021 г. От общо 335 предприятия в община Шабла през 2022 г., 323 броя или 96% са микропредприятия с персонал до 9 заети лица, 12 броя са малки предприятия с персонал от 10 до 49 служители. През анализиранияте две години в общината няма средни предприятия с персонал от 50 до 249 служители и големи предприятия с персонал над 250 лица.

Таблица 22: Сравнителна характеристика на средната брутна годишна работна заплата в община Шабла 2021-2022 г. (лева)

Средна брутна годишна работна заплата	2021 г.	2022 г.
Общо	12933	14556
Обществен сектор	14743	15764
Частен сектор	12082	13933

Източник: Национален статистически институт

Средната брутна годишна работна заплата се увеличава с 11% от 12933 лева през 2021 г. на 14556 лева през 2022 г. Заплатата в общественния сектор е по-висока като през 2022 г. е 15764 лева или с 6% (1021 лева) повече спрямо тази през 2021 г. Заплатата в частния сектор през 2022 г. е с 1851 лева по-висока спрямо заплатата през 2021 г. Въпреки това възнагражденията в община Шабла остават значително по-ниски от средната годишна работна заплата за страната – 21242 лева, средната заплата за област Добрич – 15837 лева и за СИР 18241 лева за 2022 г.

Реализираните преки чуждестранни инвестиции през 2022 г. са 58,6 хил. евро или с 74,7 хил. евро по-малко спрямо 2021 г., когато са 133,3 хил. евро.

Изводът, който се налага е, че от началото на прилагане на ПИРО общинската икономика на община Шабла е в подем. Прегледът на тенденциите ясно извежда основните фактори, които отключват потенциала за растеж на региона. Сферите на дейност, които растат най-бързо са тези, които съсредоточават в себе си най-високата инвестиционна активност. От важно значение е и човешкият капитал, като в средносрочен план все по-важни за развитието на бизнеса ще са демографските тенденции и цялостното качество на живот.

Селско стопанство

Селското стопанство е основен отрасъл на местната икономика в община Шабла и запазва своите стабилни позиции и устойчивост в периода 2020-2023 г. Приоритетно се развива земеделието, докато животновъдството изостава по обективни причини – ниски изкупни цени, недостатъчно субсидии, високи изисквания и европейски стандарти.

Таблица 23: Земеделски стопани, кооперации и обработваема площ 2020-2023 г.

Показател по години	2020/2021г.	2021/2022г.	2022/2023г.
Брой земеделски стопани	272	273	274
Брой земеделски кооперации	8	8	8
Обработваема площ дка	249 967	249 967	249 967

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ – Добрич

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

По данни от Областна дирекция „Земеделие“ - Добрич за разглежданите три години обработваемите площи не се променят и остават 249 967 дка.

Броят на регистрираните земеделски стопани в община Шабла през 2023 г. е 274 или се увеличават с 2, спрямо базовата 2020 г., когато са 272.

На територията на общината функционират осем земеделски кооперации, като броят им остава непроменен за отчетния период.

Таблица 24: Справка за засети площи и добиви по вид земеделски култури 2020 -2023 г.

Култури	Засети ха			Ср. добив кг/ха		
	2020/2021 г.	2021/2022 г.	2022/2023 г.	2020/2021 г.	2021/2022 г.	2022/2023 г.
Пшеница	10800	12,2	11100	6200	6073	4504
Ечемик	865	880	970	5907	6200	5200
Рапица	22	-	69	2155	-	1070
Слънчоглед	7735	6910	6200	2400	2026	1097
Царевица за зърно	47	5670	5582	6600	5000	2687
Картофи	3	2	1	2320	26000	2370
Зеле	-	8,3	2	-	3855	2200
Дини	59	34	55	27342	27529	2191
Пъпеши	69	75	82	19971	2000	1924
Пипер на открито	68	64	69,5	21	20938	16763
Домати на открито	3	2,5	1,8	3000	3040	2778
Ябълки	15,5	15,5	3	10	6452	10667
Праскови	1,98	1,98	1,4	2272	2323	1786
Орехи	9,44	9,44	5,8	603	603	603
Круши	-	0,15	0,1	-	3000	3000
Лозя с винени сортове	54	21	0,3	7777	7381	7000
Лавандула	303	301	206	6270	6276	6165
Общо:	20054,92	14007,07	24348,9	-	-	-

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ – Добрич

Растениевъдството е основния земеделски отрасъл в община Шабла, благоприятствано от плодородните земеделски земи и климатичните условия в района.

Основните отглеждани култури в община Шабла са пшеница, слънчоглед и царевица. С тях са засети най-много площи земеделска земя. Отглеждат се още ечемик, рапица и лавандула. Производството на плодове и зеленчуци все още е слабо развито.

Към 2022/2023 г. най-много площи са засети с пшеница – 11100 ха, слънчоглед – 6200 ха и царевица за зърно – 5582 ха.

Данните в Таблица 24 показват, че в рамките на отчетния период засетите площи на територията на община Шабла се увеличават от 20054,92 ха през 2020/2021 стопанска година на 24348,9 ха през 2022/2023 година. Стопанската 2020/2021 г. е най-благоприятна в агрометеорологично отношение и дава най-високи добиви от хектар при повечето земеделски култури.

Средните добиви от хектар на повечето отглеждани култури се понижават за анализирания период 2020-2023 г. Ръст забелязваме единствено при ябълките за селскостопанската 2022/2023 г., когато наблюдаваме и най-висок среден добив от хектар от 10667 кг. През селскостопанската 2022/2023 г., наблюдаваме най-нисък среден добив от хектар на почти всички култури както следва: пшеница – 4504 кг., ечемик - 5200 кг., рапица – 1070 кг., слънчоглед – 1097 кг., царевица за зърно – 2687 кг., зеле -2200 кг., дини – 2191кг., пъпеши -1924 кг., домати на открито – 2778 кг., лозя с винени сортове – 7000 кг. и лавандула – 6165 кг.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Вторият подотрасъл на селското стопанство в общината е животновъдството, което бележи спад през последните години.

Таблица 25: Справка за броя на основните видове отглеждани животни в община Шабла 2021-2023 г.

Вид животни	2021	2022	2023
Говеда	208	166	170
Овце	1108	901	958
Кози	19	12	12
Пчелни семейства	2559	2376	2925
Птици-патици	10250	5200	5200

Източник: ОДБХ – Добрич

Водещи подотрасли на местното животновъдство са птицевъдство, овцевъдство и отглеждането на пчели. Към 2023 г. в общината се отглеждат общо 170 говеда, 958 овце, 12 кози, 5200 птици-патици и 2925 пчелни семейства. В почти всички подотрасли на животновъдството в общината се забелязва спад за анализирания период. Към 2023 г. наблюдаваме най-голям спад при птици-патиците с 49% или 5050 броя по-малко, спрямо базовата 2021 г., когато са 10250 и при козите с 37%, за трите години броят им намалява със 7 и достига 12. Ръст от 13% наблюдаваме единствено при пчелните семейства, които през 2023 г. нарастват с 366 броя и достигат 2925, спрямо базовата 2021 г. когато са 2559.

На територията на община Шабла са регистрирани и работят шест ветеринарни лекари.

Съществен проблем за развитието на животновъдството остават строгите хигиенни и ветеринарномедицински изисквания към животновъдните обекти след присъединяването на страната ни към ЕС. Не на последно място сериозна пречка пред реализацията на местна животновъдна продукция се явяват и неизгодните, често прерастващи в нелоялни и монополни, взаимоотношения между продавачи, посредници и купувачи.

Тенденциите в развитието на селското стопанство следват тези в страната, които са свързани с намаляване на производството, ниска рентабилност и ниска конкурентоспособност на сектора. Намаляването на изкупните цени и заливането на пазара с вносни стоки правят сектора все по-малко привлекателен. Възможностите за финансиране, които предлагат европейските фондове са добър начин за подкрепа на сектора и неговото възстановяване, но липсва достатъчно активност от страна на местните производители за кандидатстване с проекти и инвестиране на средства в земеделие и животновъдство.

Горско стопанство

Горският фонд на община Шабла за анализирания период не се променя и заема 4% от общата територия на общината или - 1322 ха. Горските територии на община Шабла се стопанисват от Държавно ловно стопанство (ДЛС) – Балчик към ДП „Североизточно държавно предприятие” на Министерство на земеделието и храните.

На територията на Община Шабла са разпространени следните основни дървесни видове: черен бор, дъб, цер, бряст, ясен, липа, топола, явор, орех, акация, келяв габър и др. От тях са сформирани както чисти насаждения, така и смесени широколистни, широколистно-иглолистни дървостой.

Общата лесистост на община Шабла се запазва постоянна в рамките на отчетния период 2020-2023 година – 3,28 %, което е под минималния процент за страната.

По данни от ДЛС - Балчик, към 2023 г. по вид собственост горите в общината са разпределени както следва:

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Таблица 26: Разпределение на общата горска площ на община Шабла по видове собственост
2021 – 2023 г.

№ по ред	Видове собственост	Площ /хектари/	% от общите горски площи
1	Държавни горски територии	916	69,3
2	Общински горски територии	259	19,6
3	Гори на частни физически лица	59	4,5
4	Гори на частни юридически лица	88	6,7
5	Гори на религиозни общности	0	0
	Общо:	1322	100

Източник: ТП ДЛС – Балчик

Общата горска площ на територията на община Шабла към 2023 г. е 1322 ха, от които относителният дял на държавните горски територии е 69,3%, общински гори са 259 ха или 19,6% , 4,5% са гори на частни физически лица, 6,7% гори на частни юридически лица и 0% са гори на религиозни общности.

Таблица 27: Разпределение на горската площ по вид на горите към 2023 г.

№ по ред	Вид гори	ха
1.	Иглолистни	45
	Черен бор	44
	Други	1
2.	Широколистни високостъблени	447
	Дъб	22
	Цер	67
	Бряст	27
	Ясен	141
	Липи	5
	Топола	24
	Явор	11
	Орех	24
	Други	126
3.	Издънкове за превръщане	74
	Дъб	3
	Цер	1
	Други	70
4.	Нискостъблени	515
	Дъб	2
	Цер	1
	Акация	304
	Келяв габър	2
	Други	206
	Общо:	1081

Източник: ТП ДЛС – Балчик

Разликата от 241 ха между общата горска площ и залесената горска площ 1081 ха се изразява в това, че има незалесени горски територии/голини, не лесопригодни площи и площи попадащи в блата.

Общият размер на предвиденото ползване на дървесина за периода 2021-2023 г. е 15 244 плътни куб.м. или средно годишно ползване в размер на 5081 плътни куб.м.

Осъщественото ползване на дървесина от горския фонд на община Шабла за отчетните три години е 10 868 плътни куб.м., което е с 4376 плътни куб.м. по-малко от предвиденото.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

За периода 2021 – 2023 г. на територията на община Шабла е извършено залесяване на обща площ от 129 дка горски територии в землищата на селата: Горичане, Стаевци, Черноморци, Твърдица, извършена е почвоподготовка в землището на с. Горичане.

На горска територия в Община Шабла попадат следните защитени зони:

- ✓ **Защитена зона „Езеро-Шабла-Езерец“** с код BG0000621, обща площ 187,1 ха, от която залесена 156,9 ха и незалесена 30,2 ха;
- ✓ **Защитена зона „Езеро Дуранкулак“** с код BG0000154, обща площ 335,9 ха, от която залесена 217,1 ха и незалесена 118,8 ха;

Стопанското значение на горите не се ограничава само с дърводобива. Ежегодно се предоставят площи на местното население, осигуряващи паша на голяма част от селскостопанските животни. Горите са източник и на много ценни ресурси - билки, горски плодове, гъби и др., които могат да бъдат използвани за организиране на дребни производства, осигуряващи заетост на ниско квалифицирани работници. С оглед развитието на туризма в района е важно да не се допуска масово изсичане на гори, което ще доведе до екологични проблеми, да се увеличи площта на горите с рекреационна цел и да се предвидят нови залесителни мероприятия.

Туризм

Община Шабла разполага с разнообразни възможности за практикуване на различни видове туризъм – морски, екологичен, културно-исторически, селски и други. Посетителите на общината могат да се наслаждават и на безкрайна плажна ивица, морски хоризонти и дива природа, тя е едно от малкото красиви места по българското Черноморие, което към момента остава незасегнато от масовото застрояване.

През периода на действие на ПИРО 2021-2023 г., туризмът е сред водещите отрасли в икономиката на община Шабла, източник на доходи и поминък за голяма част от населението. Пандемията от COVID-19, наложи вътрешния туризъм и предпочитанията към по-малките като база места за настаняване. В периода на пандемията, общината се оказва подходяща и предпочитана дестинация със своята отдалеченост, безопасност и база от самостоятелни места за настаняване. Противоположно на очакванията община Шабла бележи силни туристически сезони точно по това време, видимо от броя на реализираните нощувки. Разбираем е отливът на чуждестранни туристи заради наложените ограничения за пътуване.

Таблица 28: Пренощували лица и реализирани нощувки по гражданство в община Шабла за периода 2021 - 2023 г.

Година	Пренощували лица			Реализирани нощувки		
	Общо	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци
2021	14 112	11 561	2 551	55 056	44 955	10 101
2022	13 342	9 751	3 591	52 183	39 363	12 820
2023	12 945	8 951	3 994	46 953	33034	13 919

Източник: Община Шабла - Единната система за туристическа информация (ЕСТИ)

В Таблица 28 са представени данните за пренощували лица и реализирани нощувки по гражданство на база данни от Единната система за туристическа информация (ЕСТИ). Пренощувалите лица в община Шабла за 2023 г. са 12 945, което е с 1167 по-малко от базовата 2021 г. когато са 14 112. От тях 8951 са българи, а 3994 чужденци. Реализираните общо нощувки през 2023 г. са 46 953 или с 15 % по-малко спрямо 2021 г. когато са 55 056. За 2023 г. 70% от реализираните нощувки или 33 034 са от българи, а останалите 13 919 или 30 % от чужденци.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Таблица 29: Брой на местата за настаняване по населени места в община Шабла
2021 - 2023 г.

Населено място	Брой места за настаняване
Шабла - град	25
СО „Кария“	6
СО “Къмпинг Добруджа“	15
с. Тюленово	6
с. Езерец	13
с. Крапец	39
с. Дуранкулак	11
с. Захари Стояново	1
с. Горун	1
Общо:	117

Източник: Община Шабла - Единната система за туристическа информация (ЕСТИ)

По данни от Единната система за туристическа информация (ЕСТИ), на етапа на междинна оценка на ПИРО в община Шабла има общо 117 места за настаняване, като най-много 33% или 39 от тях се намират в с. Крапец, в гр. Шабла са 21%, следвани от СО “Къмпинг Добруджа“ - 13%, с. Езерец - 11%, с. Дуранкулак - 9%, в СО „Кария“ и в с. Тюленово има по 6 места за настаняване, а в селата Захари Стояново и Горун само по 1.

Таблица 30: Брой на категоризираните заведения за хранене и развлечения по населени места в община Шабла през периода 2021 - 2023 г.

Населено място	Брой заведения за хранене и развлечения
Шабла - град	13
СО Кария	2
СО Къмпинг Добруджа	8
Тюленово	4
Езерец	5
Крапец	6
Дуранкулак	6
Общо:	44

Източник: Община Шабла - Национален туристически регистър (НТР)

През периода на действие на ПИРО 2021-2023 г., община Шабла разполага с 44 категоризирани заведения за хранене и развлечения предимно от типа снек-бар и заведения за бързо обслужване, които в по-голямата си част са със сезонен - летен режим на работа. Туристическата база е сравнително добре изградена, макар да няма места за настаняване категоризирани над 3 звезди, те са достатъчни за задоволяване на потребностите на туристите и гостите на дестинацията. Необходимо е да се работи постоянно за нейното обновяване, подобряване и поддържане за пълноценното ѝ натоварване с туристи през цялата година, а не само в летния сезон.

По данни от НСИ категоризираните места за настаняване в община Шабла се увеличават с 15 през периода на действие на ПИРО от 2021 до 2023 г. Легловата база се увеличава с 55 % или с 493 легла. Броят на реализираните нощувки също бележи ръст от 41% и през 2023 г. достигат до 30 185, което е с 12 253 повече спрямо базовата 2021 г. когато са 17 932. През 2022 г. приходите от нощувки са с 241 099 лв. повече спрямо 2021 г. и достигат 923 003 лв.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

**Таблица 31: Дейност на категоризираните места за настаняване
в община Шабла 2021-2023 г.**

Показател	2021	2022	2023
Места за настаняване	11	23	26
Легла	398	745	891
Реализирани нощувки – бр.	17 932	23 109	30 185
Приходи от нощувки - лв.	681 904	923 003	-

Източник: Национален статистически институт

През периода на действие на ПИРО 2021-2023 г. в община Шабла са планирани редица събития за развитие и промотиране на региона като туристическа дестинация, а гражданите и гостите на града имат възможност да се включат с участие в различни презентации, забавления, атракции, концерти, кулинарни състезания, конкурси и изложби.

Общинското ръководство организира събития с местно и национално значение, по – мащабни от които са: Джулай морнинг – традиционно посрещане на първото юлското слънце на къмпинг „Добруджа“; Фолклорен празник „Песни и хора край жаравата“ в градски парк гр. Шабла; Фестивал за шлагерна и стара градска песен „Подари ми море“ в с. Крапец, общ. Шабла; Джаз фестивал „Джаз до морето“, с. Езерец, общ. Шабла; „Празник на плодородието“, градско парк гр. Шабла; Фестивал на хвърчилата - предпочитано септемврийското събитие за много хора от страната и чужбина; Зимен фестивал „Шабла и птиците“ - посветен на опазването на природата на Приморска Добруджа и по-специално на нейните птици с акцент върху червеногушата гъска; „Празник на рибената чорба“ – това е ново събитие за общината посветено на Никулден – ден на рибарите и техния древен занаят, на което ресторантиери и домашни майстори имат възможност да покажат своите готварски умения, като се включат в кулинарна надпревара за приготвянето на най-вкусна рибена чорба.

Сградата на Зелен образователен център (ЗОЦ) гр. Шабла, е седалище на общинска фондация „Карон Лимен“, която цели да надгради и разгърне по – мащабна дейност за координирането на туристическите дейности и услуги в общината, да организира културни и обществени събития с цел създаването на публично-частно партньорства, обединяващи бизнеса, гражданското общество и местната власт както и за намиране на съвместни решения за създаване на устойчив туризъм в общината. ЗОЦ е добре разпознаваем и посещаван от туристически групи и индивидуални туристи. На всички посетители и гости се прави презентация на туристическите забележителности в района на Шабла посредством видеа и печатни материали, карти и беседи. Центъра разполага и с материали и сувенири за продажба.

През отчетната 2023 г. Община Шабла, подписва два договора по процедура „Програма за финансиране на маркетингови дейности на туристически услуги в черноморските общини в Република България“, чиято основна цел е провеждане на цялостна маркетингова политика на международен туристически пазар за рекламиране на туристически услуги в Черноморското крайбрежие, която индиректно да спомогне за повишаване на туристическата заетост:

Първият проект е с наименование „Популяризиране на Община Шабла на територията на Федерална Република Германия като средство за развитие на входящия туризъм“. Проектът цели да повиши нивата на входящия туризъм на територията на Община Шабла съвместно с Германия, разработвайки и прилагайки заедно маркетингови и рекламни дейности между партньорите. Партньори по проекта са: Община Шабла, немски туроператор Фламинго Турс и летищен оператор Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт АД. Предвижда се да бъде организиран информационен тур в региона на Община Шабла за журналисти и инфлуенсъри от Германия, публикуване на рекламни публикации в различни немски медийни издания, рекламни кампании в социални мрежи, организиране на срещи с представители на немски туристически

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

бюра, изработка и печат на рекламни материали на немски език, излъчване на рекламни видео клипове на територията на Летище Варна и др.

Вторият проект е с наименование „*Фламенко фестивал Шабла 2024*“. Проектът цели да повиши нивата на входящия туризъм на територията на Община Шабла съвместно с Испания, разработвайки и прилагайки заедно маркетингови и рекламни дейности между партньорите. Чрез маркетинговата стратегия и организиране на автентичен фламенко фестивал, проектът цели увеличаване на туристическия поток и подобряване на заетостта в региона. С дългосрочна перспектива, целта е да стимулира и разнообрази икономиката на общината, като интегрира туризма с акцент върху природните и културни богатства. Партньори по проекта са: Община Шабла и испански туроператор Буланд Консултинг С.Л. Предвижда се да бъде реализирана обширна маркетингова кампания в България, Румъния и Испания, насочена към привличане на внимание и интерес към община Шабла, която включва организация на срещи и работилници с местната общност, развитие на уебсайт и социални мрежи, билбордни реклами в България и Румъния, установяване на партньорства и спонсориране, продажба на билети и туристически пакети, поддържане на интерес след събитието и др.

В изпълнение на проект „*Възстановяване на уникалното общо културно наследство и насърчаване на съвместния туристически продукт „Хаманджия – първа цивилизация на Стара Европа*“, финансиран по Договор № 81781/17.07.2018, Приоритетна ос 2: „Зелен регион“, Специфична цел 2.1: „Подобряване на устойчивото използване на природното наследство и ресурси и на културното наследство“ по Програма ИНТЕРРЕГ V-A Румъния-България 2014-2020 г., в който Община Шабла е водещ партньор са извършени следните ремонтни дейности в Археологически комплекс – Дуранкулак: изграден е билетен център, укрепена е пешеходната зона, разширен е паркинга на комплекса, разширен е посетителския център, укрепена е средновековната стена на храма, изградено е ново покритие на храма на Кибела, разширена е пешеходната зона на острова, новоизградени са три нови площадки, които ще се използват като места за почивка или наблюдение на птици. По проекта е изпълнен и широк набор от маркетингови дейности, като услуги за виртуална обиколка на обектите, 3D реконструкция на обектите и безплатни приложения за мобилен телефон.

Към момента на изготвяне на Междинната оценка на ПИРО 2021-2023 г., Археологически комплекс Дуранкулак работи в пълния си капацитет с посетители и туристи.

За подобряване качеството на услугите, предлагани в туристическите обекти на територията на община Шабла, през отчетния период от страна на общинска администрация Шабла са изпълнени редица дейности свързани с определяне на категорията на обектите, които предлагат услуги по настаняване или хранене и развлечения, както и контрол по спазването на минималните изисквания за качеството на предлаганите услуги, като се гарантира комфорт и безопасност за туристите.

През периода на действие на ПИРО от 2021 до 2023 г. наблюдаваме ръст и развитие в туризма на община Шабла, но като цяло туристическия потенциал може да бъде развит и усвоен още повече. Развитието на туристическия бранш е от изключително важно значение за просперитета на общината и е един от основните приоритети, които са заложили в различни програмни и стратегически документи, включително ПИРО. За устойчивото развитие на туристическия сектор е необходимо дългосрочно планиране и взаимноизгодно сътрудничество между всички заинтересовани страни.

Социални дейности и услуги

На етапа на междинна оценка на ПИРО в община Шабла се предоставят разнообразни социални услуги (СУ) - в общността, от резидентен тип и в домашна среда. През отчетния период 2021-2023 г. успешно функционират и се развиват социални услуги обезпечени с държавно, общинско и проектно финансиране.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Социалната политика на Общината е насочена към осигуряване на по-добри условия за живот на хората в неравностойно положение. В групата на социалните дейности се отнасят социалните услуги за деца в риск, специализирани институции за възрастни хора, социални услуги на стари хора и хора с физически и психически увреждания и др. Широкият спектър от социални услуги има за цел да гарантира равен достъп до механизми за социално включване и да отговори в най-висока степен на потребностите на хората. Община Шабла е добре обезпечена с квалифицирани специалисти, които имат необходимия опит за организиране и извършване на различните социални услуги. Повечето социални услуги се предоставят целодневно или почасово, в зависимост от нуждите на потребителя, което дава възможност за комплексното им ползване и разнообразие. В резултат на развитието на социалните услуги значително е намаляла потребността от настаняване в институции.

Към 2023 г. в общината се предоставят следните социални услуги:

Център за обществена подкрепа /ЦОП/. Услугата е предназначена за деца и подкрепа на семейства. Ползва се логопедична и психологична рехабилитация, консултиране на родители, осигурява се превенция от отпадане от училище, превенция от делинквентно поведение. Предоставят се индивидуални и групови услуги.

Основен приоритет на дейността на ЦОП е превенция на насилието и отпадане от училище, обучения в умения на самостоятелен живот, консултиране и подкрепа на семейства в риск, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви и деца жертви на насилие. В резултат на прилагане на програмата за развитие на качеството в Центъра за обществена подкрепа се забелязва по-голямо постигане на резултати с потребителите. Специалистите са мотивирани да изпълняват своите поставени цели и да реализират нови такива. Комуникацията с родителите на децата е постоянна и се дават консултации по всяко време, както на място, така и по телефон.

През 2021 г. капацитетът е увеличен на 20 потребители или с 5 повече, спрямо 2020 г., когато е 15. Предлага се и мобилна услуга във всички населени места в общината, съгласно заявените потребности. Средногодишният брой потребители преминали през услугата (сключени договори) през 2022 година е 28. Реален (общ) брой потребители към 31.12.2022 г. е 54. В центъра работят – 1 бр. Логопед по програма „Старт в кариерата“; 1 бр. Сътрудник социални дейности – по национална програма „ЗОХТУ“; 2 бр. – хигиенист – по програма „Патронажна грижа“;

Център за социална рехабилитация и интеграция /ЦСРИ/. Предоставянето на услугата ЦСРИ цели подкрепа на индивидуалното развитие, поддържане и придобиване на нови способности и самостоятелност на деца и възрастни от различни рискови групи, чрез целенасочени дейности за интеграция и превенция на социалното изключване. Услугата включва разнообразни консултативни, терапевтични и рехабилитационни дейности, насочени към създаване, поддържане и разширяване на социалните умения, както и обучение за водене на самостоятелен начин на живот.

Максималният брой места (капацитет) в социалната услуга към 31.12.2022 г. е 30 бр. Средногодишният брой потребители преминали през услугата (сключени договори) през 2022 година е 45, реалният (общ) брой потребители към 31.12.2022 г. е 77.

„Лична помощ“ От 2019 г. в Община Шабла стартира предоставянето на механизма за „Лична помощ“ по реда на Закона за личната помощ. Ползватели на услугата са хората с право на чужда помощ с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност; децата с право на чужда помощ с определени 50 и над 50 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност и децата без право на чужда помощ с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност. За ползвателите на услугата „Лична помощ“ е изграден механизъм за подкрепа на пълноценното им участие в обществото, за извършване на дейности, отговарящи на индивидуалните им потребности от личен, домашен или социален характер и за преодоляване на бариерите на функционалните им ограничения. Към 31.12.2023 г. ползватели на механизма „Лична помощ“ са общо 41 лица.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

„Асистентска подкрепа“ От 07.01.2021 г. година Общината е и доставчик на социалната услуга „Асистентска подкрепа“, която включва ежедневна почасова подкрепа в домашна среда на лица с трайни увреждания и такива в нетрудоспособна възраст с невъзможност за самообслужване. Изпълнява се от лице назначено на длъжност „социален асистент“, което подпомага: движение и придвижване; изпълнение на ежедневни и домакински дейности; комуникация. Предоставя се на възрастни хора в невъзможност за самообслужване, които нямат намалена работоспособност или на деца и пълнолетни с трайни увреждания с определена чужда помощ, които не ползват асистентска подкрепа, помощ за осигуряване на асистентска подкрепа или за които не се получава помощ за грижа в домашна среда по реда на друг закон. Социалната услуга е делегирана от държавата дейност. Към момента основният брой потребители е съсредоточен в гр. Шабла, причината е, че няма достатъчен брой социални асистенти в населените места на общината. Поради липса на добър обществен транспорт е затруднено пътуването на асистентите до потребители в населените места. Услугата се предоставя в пълен обем като броя на потребителите постоянно расте. Предвижда се услугата да обхване и населените места на общината.

Реализирани социални проекти, дейности и услуги през периода на действие на ПИРО 2021-2023 г:

през 2021 г.

През юли месец 2021 година, община Шабла подписва договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проект **„Патронажна грижа + в община Шабла“** по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г., приоритетни оси „Подкрепа за преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19 и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката“. Целта на проекта е да се осигури подкрепа чрез предоставяне на патронажни грижи за възрастни хора и лица с увреждания чрез услуги в домашна среда, както и подкрепа за адаптиране на социалните услуги, делегирани от държавата дейности във връзка с разпространението на COVID-19.

Проектът е изпълнен в две направления от звено към общинската администрация.

По Направление 1 „Патронажна грижа +“ е осигурена здравна, социална и психологическа подкрепа на общо 24 лица с увреждания и лица в риск, във връзка с ограничаване разпространението и преодоляване на последиците от COVID-19. За предоставянето на услугите е сформиран мултидисциплинарен екип от пет лица – трима домашни помощници, медицински специалист и психолог.

По Направление 2 „Превенция на COVID-19 в социалните услуги, делегирани от държавата дейности“ за период от 12 месеца е назначен помощен персонал от четирима хигиенисти, които са извършвали дезинфекция, почистване и други спомагателни дейности, свързани с епидемичната обстановка, на помещенията, в които се предоставят социални услуги в Центъра за социална рехабилитация и интеграция и Центъра за обществена подкрепа.

Проект „Патронажна грижа + в община Шабла“ е финансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г., съгласно договор № BG05M9OP001-6.002-0183-C01. Първоначално одобрената безвъзмездната финансова помощ по проекта е в размер на 100 798,56 лв. с ДДС, представляващи 100% от одобрените и реално извършени разходи. Стойността на усвоената и окончателно одобрена БФП по проекта от община Шабла е в размер на 99 325,79 лв. с ДДС. Продължителността на проекта е 14 месеца

през 2022 г.

- Проект **“Обществена трапезария – Шабла“** е финансиран от МТСП – Фонд „Социална закрила“. Проектът е свързан с разширяване на кръга от предоставяните социални услуги на

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

територията на община Шабла чрез предоставяне на топъл обяд. Топлия обяд се приготвя в Домашния социален патронаж в Шабла, като включва разнообразно седмично меню и балансирано хранене на целевите групи, при спазване на изискванията за безопасност на храните и националните стандарти и норми за хранене, съответно изискванията на БДС. Топъл обяд е предоставян в периодите - от 04.01.2022 г. до 30.04.2022 г. и 01.10.2022 г. до 31.12.2022 г. включително. Проектът е приключил на 31.12.2022 г.

- По проект **„Подобряване на материалната база на Домашен социален патронаж – гр. Шабла чрез доставка на кухненско оборудване”**, финансиран по Договор за съвместна дейност № РД04-8/18.02.2022 г. от Фонд „Социална закрила“ към Министерство на труда и социалната политика е доставено и монтирано професионално кухненско оборудване, необходимо за подобряване на условията и средата в Домашен социален патронаж гр. Шабла. Старите силно амортизирани електроуреди са подменени с нови. Проектът е изпълнен в срок - ноември 2022 г.

през 2023 г.

- По проект **„Закупуване на нов неупотребяван електрически лекотоварен автомобил за разнос на храна за нуждите на Домашен социален патронаж – гр. Шабла”** финансиран от Целева програма „Патронажна мобилност за доставка на топъл обяд“ по Договор № РД04-43 от 12.01.2023 г. с Фонд „Социална закрила“ към Министерството на труда и социалната политика, е предоставен нов неупотребяван изцяло електрически лекотоварен автомобил за Домашен социален патронаж – Шабла. Общата му стойност е в размер на 80 550 лв. От тези средства 35 997,79 лева са безвъзмездна финансова помощ, а останалите са собствено финансиране. Проекта е изпълнен в срок.

По този начин е обновен и модернизирал автопарка на услугата, в която ежедневно се приготвя и доставя храна на повече от 140 потребители от 11 населени места на територията на общината. С доставката на лекотоварния автомобил е повишено качеството на предоставяните услуги – домашен патронаж и топъл обяд, като са създадени условия за намаляване на разходите за издръжка на дейността, оптимизира се графика за доставка на храна до домовете на потребителите, както и се подобрява работната среда, което пък води до повишаване на мотивацията на обслужващия персонал, предоставящ услугата.

- Община Шабла работи по проект **„Грижа в дома в община Шабла“**, договор № BG05SFPR002-2.001-0042-C01 от 05.12.2022 г. по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г., съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ + е насочен към осигуряване на подкрепа в домашна среда за лица с увреждания и възрастни хора, зависими от грижа. За изпълнението на проекта са назначени 10 лица – 8 от които домашни санитарни, един психолог и едно медицинско лице.

- Работи се и по проект **„Топъл обяд в община Шабла“**, Операция BG05SFPR003-1.001 „Топъл обяд“ за най-нуждаещите се лица от Община Шабла по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027, съфинансирана от европейски социален фонд плюс. Основната цел на проекта е да осигури здравословна, разнообразна и питателна топла храна за обяд на хората живеещи на територията на община Шабла, които не са в състояние сами или с помощта на свои близки да си осигуряват такава, както и прилагане на съпътстващи мерки, които подпомагат социалното им приобщаване. Топлият обяд се предоставя от Домашен социален патронаж – гр. Шабла на 25 лица отговарящи на целевите групи от Наредба № РД-06-53/17.09.2021г. Срокът на изпълнение проекта е до 30.04.2025 г.

- Община Шабла е подписала и партньорско споразумение с Агенция социално подпомагане по проект BG05SFPR003-1.006 **„Детска кухня”**, финансиран по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021 – 2027 г., съфинансирана от Европейски социален фонд плюс. По силата на споразумението Община Шабла осигурява по едно обедно хранене за 17 деца дневно. Храната се приготвя от детска млечна кухня, която се намира в Детска ясла „Радост” - град Шабла. В рамките на проекта също се предоставят помощ под формата на ваучери/карти за детска кухня в

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

община Шабла, предназначени за деца от 10-месечна до 3-годишна възраст, на които се приготвя обедно хранене, което не е осигурено по друг ред. Основната целева група за подпомагане с ваучери/карти за детска кухня се определят от Дирекция социално подпомагане (ДСП), като се включват деца, в т.ч. и деца с увреждания на семейства без доходи или с ниски доходи, които не са в състояние или са в затруднение да осигурят здравословно и пълноценно хранене на децата си. Помощта се предоставя на лицата въз основа на оценка на дохода, нивото на материално лишение и необходимостта от този вид подкрепа. Срокът на изпълнение на проекта е до 30.11.2025 г.

В сферата на социалните дейности и услуги Община Шабла работи в тясно сътрудничество и е в постоянна координация и взаимодействие с Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП).

Таблица 32: Общ брой подпомогнати лица с увреждания за периода 2021- 2023 г.

Вид увреждания на лицата	2021	2022	2023
със заболяване над 90%	34	43	53
със заболяване над 90% с ЧП	34	38	37
със заболяване от 50% до 70,99%	111	114	129
със заболяване от 71% до 89,99%	123	126	130
Общо:	302	321	349

Източник: ДСП- Каварна

Общият брой подпомогнати лица с увреждания в община Шабла за периода на действие на ПИРО 2021-2023 г. е 972, като най- много са през 2023 г. – 349, а най-малко през базовата 2021 г. съответно 302. По вид увреждане в община Шабла през 2023 г. най-голям относителен дял 37% заемат лицата със заболяване от 71% до 89,99% или 130 лица, след тях само с 1 по-малко се нареждат лицата със заболяване от 50% до 70,99% или 129, а с най-малък дял от 11% са лицата със заболяване над 90% с чужда помощ 37 лица.

Таблица 33: Брой лица получили помощни средства и медицински изделия за периода 2021-2023 г.

Година	Лица получили помощни средства и медицински изделия
2021	256
2022	139
2023	0
Общо:	395

Източник: ДСП- Каварна

За периода 2021-2023 г. 395 лица от общината са получили помощни средства и медицински изделия, от тях 256 през 2021 г. и 139 през 2022 г. Считано от 01.07.2022 г. техническите помощни средства се предоставят от РЗОК, а за суми над 1000.00 лева от НЗОК.

В община Шабла за периода 2021-2023 г. няма приемни семейства и настанени деца.

Таблица 34: Брой лица/сем. получили социални помощи за периода 2021-2023 г.

Година	Лица/сем. получили социални помощи
2021	46
2022	102
2023	21
Общо:	169

Източник: ДСП- Каварна

По данни от Дирекция „Социално подпомагане“ - Каварна лицата и семействата получили социална помощ за периода 2021-2023 г. са 169, като най-голям относителен дял от 60% са през 2022 г., а през 2023 г. са едва 21 или 12%.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Таблица 35: Брой лица получили целева помощ за отопление по Наредба РД-07-5/16.05.2008 г. за периода 2021-2023 г.

Година	Брой лица получили целева помощ за отопление по Наредба РД-07-5/16.05.2008 г.
2021	134
2022	141
2023	142
Общо:	417

Източник: ДСП- Каварна

Общо лицата получили целева помощ по Наредба РД-07-5/2008 г. за отопление за периода на действие на ПИРО 2021-2023 г. са 417 броя, като за 2023 г. са 142, за 2022 г 141 и най-малко 134 през 2021 г.

Социалните услуги утвърдени на територията на общината се ползват с висок интерес, потребителите са удовлетворени от достъпа и качеството им. При социалните услуги, предоставяни в домашна среда, в резултат на извършваните дейности при голяма част от потребителите се наблюдава положителна промяна в начина на живот, хигиените навици, уменията за самообслужване и начина на общуване. Поддържа се система за обратна връзка от потребителите на услугата и членове на техните семейства чрез периодично допитване с цел събиране на информация, относно тяхната оценка на качеството на предоставяната социална услуга и резултата от ползването на услугата.

Здравеопазване

Здравното и медицинско обслужване на населението в община Шабла е осигурено със спешна и извън болнична помощ. Съсредоточено е в общинския център град Шабла и е частично обезпечено от към общопрактикуващи лекари, стоматолози и специалисти. Стоматологичната помощ е от лекари, регистрирани в други общини, които обслужват и населението на Шабла.

Детските градини и учебните заведения са осигурени с необходимите медицински специалисти, оборудвани медицински кабинети и се извършва широка профилактична дейност с цел ограничаване на рисковите фактори сред подрастващите.

По данни на РЗИ – Добрич, в периода от 2021 г. до 2023 г. на територията на община Шабла са регистрирани и осъществяват дейност само лечебни заведения за извънболнична медицинска помощ:

- 1 филиал за Спешна медицинска помощ към ЦСМП – Добрич;
- 4 индивидуални практики за първична медицинска помощ (ИППМП);
- 1 индивидуална практика по обща дентална медицина (ИППМДМ);
- 1 кабинет по обща дентална медицина към Дентален център в гр. Варна (втори адрес на лечебно заведение с основна регистрация в друга област).

Всички лечебни заведения имат договори с НЗОК или са финансирани от Министерство на здравеопазването. Предлагат се и платени услуги в тях по обявен предварително ценоразпис.

Болничната помощ се осъществява в лечебни заведения на територията на други общини като най-близка е „МБАЛ Каварна“ ЕООД, гр. Каварна. Според състоянието на пациента, той може да бъде транспортиран до „МБАЛ Балчик“ ЕООД, гр. Балчик или „МБАЛ Добрич“ АД.

На територията на община Шабла няма разкрити лаборатории, хосписи, ДКЦ, МЦ, специализирани практики за извънболнична медицинска и дентална помощ.

В общината работят четири общопрактикуващи лекари с придобита специалност „Обща медицина“ - трима в гр. Шабла и един в селата Крапец и Дуранкулак. Общопрактикуващите лекари работят в лични кабинети в сградата на поликлиниката в гр. Шабла, като периодично по график посещават и здравни служби в населени места на общината. Има една практика по обща дентална медицина, която е регистрирана в гр. Шабла.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Таблица 36: Брой лекари по видове дейности в община Шабла 2021-2023 г.

Показател	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Общопрактикуващ лекар	4	4	4
Индивидуална практика по дентална медицина	1	1	1
Дентален център	0	0	1

Източник: РЗИ-Добрич

Спешната помощ се предоставя от филиал на Център за спешна медицинска помощ – Добрич и се обслужва от екип, включващ шест фелдшери, шест шофьори и две санитарки, както и е оборудван със съвременна апаратура и санитарни автомобили.

За осъществяване здравната политика на територията на община Шабла е назначен здравен медиатор.

По инициатива на Министерството на здравеопазването в партньорство с община Добрич и в изпълнение на проект „Лекари в малките населени места“ през 2023 г. са извършвани безплатни специализирани медицински прегледи на желаещите граждани в общината.

По повод Европейския ден за информираност за инсульта - 9.05.2023 г., Община Шабла се е присъединила към Националната кампания „Живот след инсулт“. Кампанията се организира от Асоциацията за инсулт и афазия, с която ръководството на общината успешно си партнира в последните две години, работейки за намаляване негативното въздействие на инсульта върху българското общество. В рамките на Националната кампания „Живот след инсулт“ и във връзка с проект „Укрепване на общинския капацитет в община Шабла“, Договор №BG05SFPR002-2.002-0123-C01/17.02.2023 г., Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027, съфинансирана от Европейския съюз, община Шабла предлага на хората с увреждания и в частност за преживелите инсулт следните общински и социални услуги - Консултиране и насочване на нуждаещи се потребители към социални услуги в Центъра за адм. обслужване; Център за социална рехабилитация и интеграция /терапия за двигателна и трудова рехабилитация; Пенсионерски клуб „Надежда“, Учителски пенсионерски клуб „Будител“; Отстъпки от местни данъци и такси върху основно жилище (идеалните части на собственика) и МПС (за идеалните части на собственика-100%).

На територията на община Шабла за периода на действие на ПИРО 2021-2023 г. има две функциониращи аптеки, намиращи се в гр. Шабла и работещи по договор с НЗОК, като на едната е издадена лицензия съгласно нормативните изисквания за продажба на наркотични вещества. През 2021 г. е регистрирана 1 дрогерия в гр. Шабла, но дейността и е прекратена през 2022 г.

Таблица 37: Медицински персонал и население на един лекар 2021-2023 г.

Персонал/Години	2021	2022	2023
Лекари	3	3	3
Лекари по дентална медицина	-	-	-
Медицински специалисти	7	9	7
Население на 1 лекар	1438	1302	1281
Население на 1 лекар по дентална медицина	-	-	-

Източник: ИНФОСТАТ - <https://infostat.nsi.bg>

През 2023 г. броят на общопрактикуващите лекари в общината, по данни на НСИ остава непроменен, спрямо базовата 2021 г. или 3.

Населението на община Шабла страда от недостиг на общопрактикуващи лекари, стоматолози и специалисти.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

По последните актуални данни на НСИ към 2023 г. на територията на община Шабла работят общо 3 лекари, 7 медицински специалисти, като няма стоматолози. За периода 2021-2023 г. пациентите на един лекар в общината намаляват от 1438 на 1281.

Таблица 38: Информация за епидемичната обстановка и заразна заболяемост в община Шабла за периода 2021 – 2023 г. с посочени видове заболявания

Заразна заболяемост	2021 г.	2022 г.	2023 г.	Общо
Туберкулоза	1	1	1	3
COVID 19	397	255	11	663
Варицела	0	5	0	5
Скарлатина	0	0	9	9
Остър вирусен хепатит В	0	1	0	1
Вирусен хепатит тип В	0	0	1	1
Лаймска болест	0	0	1	1
Общо:	398	262	23	683

Източник: РЗИ - Добрич

Динамиката на заразната заболяемост представя основните тенденции в развитието и характерните особености на епидемичния процес на заразните заболявания в община Шабла за периода 2021 г. – 2023 г.

Регистрираната висока заболяемост за 2021 и 2022 г. се дължи основно на пандемичното разпространение на COVID-19 през анализирания период. През 2023 г. се отчита значително понижаване на общата заразна заболяемост в сравнение с предходните две години.

Водещ в общата структура на заразната заболяемост за посочения период е COVID-19. За периода на действие на ПИРО 2021-2023 г., в община Шабла са регистрирани общо 663 случая на COVID-19 или 97% от общата заразна заболяемост, като през 2021г. са 397, след което наблюдаваме спад за 2022 г. със 142 случая по-малко или 255, а през 2023 г. намаляват значително до 11.

За трите анализирани години има по 1 регистриран случай на туберкулоза. През 2022 г. има 5 регистрирани случаи на Варицела и 1 на остър вирусен хепатит В. За 2023 г. са регистрирани 9 случая на скарлатина и по 1 случай на вирусен хепатит тип В и лаймска болест.

Таблица 39: Информация за заболяемост по групи болести от МКБ/регистрирани от общопрактикуващи лекари и здравни заведения в община Шабла 2021 – 2023 г. (бр.)

Групи болести по МКБ	2021 г.		2022 г.		2023 г.	
	над 18 г.	деца от 0 до 17 г	над 18 г.	деца от 0 до 17 г	над 18 г.	деца от 0 до 17 г
Някои инфекциозни и паразитни болести	115	13	34	25	89	90
Новообразования	203	1	168	4	244	4
Болести на кръвта и кръвотворните органи	22	1	27	2	46	4
Болести на ендокринната система	781	33	1535	3	2326	29
Психични разстройства	189	5	245	10	317	4
Болести на нервната система	343	8	287	6	354	14
Болести на окото и придатъците му	160	25	152	19	237	21
Болести на ухото и мастоидния израстък	99	13	62	8	77	24
Болести на органите на кръвообращението	6179	8	6735	5	7926	3
Болести на дихателната система	666	560	540	561	758	934
Болести на храносмилателната система	159	60	193	64	245	161
Болести на кожата и подкожната тъкан	105	57	77	36	99	65
Болести на костно – мускулната	473	9	541	6	622	16

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

система						
Болести на пикочо-половата система	316	37	304	29	412	35
Бременост, раждане и послеродов период	11	0	8	0	13	0
Вродени аномалии	6	12	4	5	3	7
Симптоми, признаци и отклонения	132	88	100	110	116	215
Травми и отравяния	162	43	283	32	279	51
Общо за общината:	10 121	973	11 295	925	14 162	1677

Източник: РЗИ - Добрич

По-данни от РЗИ-Добрич за анализирания период общата заболяемост по групи болести от МКБ на лица над 18 г. се увеличава с 29% през 2023 г. и достига 14 162 броя заболели лица, спрямо 2021 г. когато са 10 121. През 2023 г. най-много са заболели от „Болести на органите на кръвообращението“ - 7926 или 56% и от „Болести на ендокринната система“ - 2326 (16%), а най-малко са с „Вродени аномалии“ - 3.

Здравословното състояние при децата от 0 до 17 г. за периода на действие на ПИРО 2021-2023г. в община Шабла също се влошава общата заболяемост по регистрирани заболявания бележи ръст от 42 % и достига 1677 бр. през 2023 г., спрямо базовата 2021 г., когато са 973, а през 2022 г. са 925 бр.

Здравното и медицинско обслужване на гражданите е затруднено, поради неравномерното разпределение на населението по общи практики и отдалечеността на голяма част от населените места от общинския център.

За осъществяването на нормалната доболнична помощ има допълнителна необходимост от общопрактикуващи лекари и медицински специалисти.

Здравните служби са общински сграден фонд, който е в лошо състояние и се нуждае от основен ремонт.

Основните рискови фактори (тютюнопушене, употреба на алкохол, затлъстяване, небалансирано хранене и ниска двигателна активност) продължават да обхващат голяма част от населението и да застрашават здравето му. Сериозен проблем се явява нарушената профилактика на населението, което води до влошаване на общия здравен статус. Подобряването на общата система за навременна и всеобхватна профилактика ще спомогне за снижаване на заболяемостта и много по-качествено лечение на болните.

Предизвикателство пред намаляването на преждевременната смъртност е повишаването на здравната култура, особено сред малцинствените групи, които се характеризират с ограничен достъп до здравни услуги. Осигуреността на населението в общината с медицински специалисти е ниска, и с неблагоприятна перспектива, във връзка с емиграцията на квалифицирани специалисти и малък брой присъединяващи се към работната сила в системата на здравеопазването.

Образование

В образованието през последните години са налице нови предизвикателства, сред които: повишаване качеството и ефективността на образование и обучение; ориентиране на образователния процес към развитие на потенциала на ученика (инициативност, креативност, предприемачески дух, усвояване на знания и придобиване на умения и др.); постигане на равни шансове за всички деца. Подпомагането на изграждането на ключови компетентности, ориентирани към личностно развитие на детето през целия му живот, както и насърчаване към обучение през целия живот и непрекъснато самоусъвършенстване.

Дейностите в областта на предучилищното и училищното образование са насочени към изпълнение на задълженията на Община Шабла, произтичащи от Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО), Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), съобразена е също и Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030).

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Приоритетите в сферата на образованието са съобразени с основните цели и принципи на промените в училищното образование и са част от основните дейности в Плана за интегрирано развитие на Община Шабла 2021-2027 г. и Общинската стратегия за подкрепа на личностното развитие.

Образователната система е добре организирана и материално обезпечена. Наличната мрежа от учебни заведения е с оптимизирана структура, съобразена с действащите законови и подзаконовни документи и нормативи и с местните, държавни и европейски стратегии за развитие на образованието. Развитието на демографските процеси на територията на общината се отразяват негативно върху мрежата от учебни заведения. Училищната мрежата в общината вече е достигнала предела на оптимизация.

Закриването на образователни институции, особено в малки населени места, заедно с други фактори, като социални и семейни причини, негативно отношение към учебния процес и липса на мотивация, трудности при усвояването на учебния материал и др., рефлектира и в значителен дял на преждевременно напусналите образование и обучение.

За получаване на средно образование на учениците от селата в общината се налага да пътуват до град Шабла или до друг по-голям град. Този факт показва, че възможностите за получаване на средно образование в рамките на общината са ограничени.

На територията на община Шабла в системата на предучилищното и училищното образование функционират: 1 средно училище, 1 основно училище, 1 детска градина и 1 общински детски комплекс гр. Шабла. Образователната система е устойчива и в периода на действие на ПИРО (2021-2023 г.) няма закрити учебни заведения.

През учебната 2023/2024 г. функционират 2 общински училища, от които 1 средно и 1 основно училище както следва:

- СУ „Асен Златаров” - град Шабла и
- ОУ „Св. Климент Охридски” - с. Дуранкулак.

В двете училища в община Шабла се извършва обучение за придобиване на основно и средно образование. Степен „средно образование“ се придобива в СУ „Асен Златаров“, като паралелките са професионални и всяка е формирана от две групи ученици по професии: „Сътрудник бизнес услуги“ и „Готвач“ / VIII, IX и X клас /, и по професии: „Организиране на туристическа агентска дейност“ и „Ресторантьор“ / XI и XII клас/. И двете училища в общината по статут са средишни. ОУ „Св. Климент Охридски” с. Дуранкулак е и защитено.

По информация от община Шабла през 2023 г. учениците, които подлежат на задължителна училищна подготовка в СУ „Асен Златаров“, гр. Шабла от I до XII клас, са обхванати трайно в образователната система и техният брой е 223, като 61 от тях са от ромски произход. В ОУ „Св. Климент Охридски“ учат 42-ма ученици. По данни от училищното ръководство няма отпаднали от образователната система ученици.

През анализирания период е обучен един педагогически специалист за работа с ученици в риск от ранно отпадане от образователната система. Всички деца от начален етап на обучение в СУ „Асен Златаров“ получават безплатни закуски.

Таблица 40: Брой ученици и учители в община Шабла 2021-2023 г.

Учебни години	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Брой ученици, в общообразователните училища т.ч.:	196	183	182
Момчета	109	102	103
Момичета	87	81	79
Брой ученици, в професионалните училища в т.ч.:	81	81	100

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Момчета	43	45	51
Момичета	38	36	49
Брой учители	36	-	-
ОБЩ БРОЙ УЧЕНИЦИ	277	264	282

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg>

През отчетния период се запазва тенденцията на намаляване на учениците в община Шабла, но с по-бавни темпове спрямо средните за страната. Броят на учениците в общообразователните училища за изследваните учебни години е намалял със 7% или с 14 деца и младежи през 2023/2024 спрямо 2021/2022 учебна година когато са 196. В общообразователните училища и професионални училища в общината през 2023/2024 учебна година се обучават общо 282 ученици. В структурата на учениците по пол преобладават момчетата с относителен дял от 55%, а момичетата са 45%.

В общообразователните училища през учебната 2021/2022 година работят 36 учители.

В община Шабла функционира 1 детска градина - ДГ „Дора Габе“ - гр. Шабла с изнесена група в с. Дуранкулак, в която се осъществява предучилищно образование - от 2 до 4 години. Задължителното предучилищно образование на 5 и 6 – годишните деца, регламентирано в ЗПУО, също е в тази институция. Групите в гр. Шабла са сформирани на възрастов принцип, а изнесената група в с. Дуранкулак, е разновъзрастна.

В ДГ „Дора Габе“ задължителната предучилищна подготовка е за децата от втора, трета и четвърта група, където през 2023 година се обучават 57 деца. Броят на децата от етнически общности в детската градина е 26. През отчетния период в детското заведение са обхванати всички четири-, пет- и шестгодишни деца, които подлежат на задължително предучилищно обучение.

Капацитетът на детското заведение е достатъчен за да обхване всички деца на територията на общината.

Таблица 41: Данни за общинските детски градини в община Шабла 2021-2023 г.

Учебни години	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Брой деца, в това число:	87	82	79
Момчета	42	41	38
Момичета	45	41	41
Брой групи в детските градини	6	5	3
Брой педагогически персонал	12	12	11
Брой детски учители	12	12	11
Брой места на 100 деца в детските градини	175	165	-

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg>

През учебната 2023/2024 г. едната детска градина в община Шабла се посещава от 79 деца, разпределени в 3 групи и обучавани от 11 души педагогически персонал и детски учители. Броят на децата в детските градини намалява с 8 или с 9% в рамките на изследваните в Таблица 31 учебни години. Броят на педагогическия персонал и детските учители намалява с 1 за анализирания период през учебната 2023/2024 г., числеността на групите в детските градини намалява с 1 за 2022/2023г. и с 3 или 50% през учебната 2023/2024 г., спрямо базовата 2021/2022 г., когато са 6.

На 100 деца в община Шабла към 2023 г. се падат 165 места в детските градини, което показва, че има значителен брой свободни места.

На територията на община Шабла функционира и Общински детски комплекс гр. Шабла. Организира и провежда дейности с деца и ученици за развитие на интересите, способностите,

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и осигурява обща и допълнителна подкрепа за личностното им развитие. Различните извънучилищни форми са в направления: „Научно-познавателно“, „Приложно-техническо“ и „Художествено-творческо“. Провежданата в тях образователна, творческа и спортна дейност е въз основа на предварително проучване желанията, нагласите и потребностите на децата от предучилищна възраст и учениците.

Ръководителите на клубовете и съставите са осъществили планираните занятия според учебните програми, утвърдени за всяка учебна година, като при необходимост това се случва в електронна среда. Успех през този период е постигнат с талантите от клубовете „Палитра“ и „Еко-арт ателие“ с техните участия в различни конкурси за рисунка на различна тематика, както и Националния конкурс „Куклата на баба - 2023“ (изработване на кукла от подръчни материали). Не на последно място е и участието на Младежкия противопожарен отряд в областното състезание на МПО „Млад огнеборец“. Броят на деца и ученици, обхванати в групите за учебната 2022/ 2023 г. е 166, а за учебната 2023/ 2024 г. – 111. Броят на децата от ДГ „Дора Габе“, които участват във формите, предлагани от ОбДК е 46.

Училищните форми за развитие на интересите обхващат подрастващите от I до VII клас в СУ „Асен Златаров“ и ОУ „Св. Климент Охридски“. Конкретно действащите форми са: „Забавна математика“, „Аз обичам България“, „Уча и играя на компютър“, „Здравословен начин на живот“, „Сръчни ръце“ и Спортни форми – хандбал, футбол.

Като цяло материално-техническата база в детските и учебни заведения на територията на община Шабла е добра и осигурява здравословна и безопасна среда за провеждане на учебно – възпитателния процес. През последните години са извършвани редица дейности свързани със саниране и поддръжка на сградите, спортните съоръжения, вътрешни ремонти, обзавеждане и техническо оборудване. Към момента са необходими някои минимални ремонти за пълно оптимизиране на техническото състояние на образователните заведения.

През отчетния период 2021-2023 г. учебните и детски заведения участват в редица национални проекти и програми на МОН и финансирани от европейски фондове както следва:

СУ „Асен Златаров“ – гр. Шабла:

➤ По проект №BG05M2OP001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ по Дейност 1, свързан с осигуряването на технически средства за педагогически специалисти и ученици при обезпечаване на образователния процес в условията на кризи, са предоставени 23 лаптопа за ученици и 8 лаптопа за учители от СУ „Асен Златаров“;

➤ По НП „Отново заедно“ през месец август 2022 година е организирана екскурзия, в която са взели участие 30 ученици от VII, IX, X и XI клас. Посетени са Стобски пирамиди, Рилски манастир, пещерата Св. Иван Рилски, Рилските езера, крепост Цари Мали град, Мелнишки пирамиди, Роженски манастир и други забележителности в района;

➤ По проект № BG05M2OP001-2.012-0001 “Образование за утрешния ден“, клуб по компютърно моделиране и кодиране. Дейността включва организиране и провеждане на извънкласни занимания за повишаване на дигиталната компетентност на учениците. В СУ е сформирана група от 13 ученици от VI клас, които са изучавали програмиране с Лего конструктори, модул – защита на интелектуалната собственост и кибер сигурност;

➤ НП „България – образователни маршрути“, модул „Образователни маршрути“, е насочена към провеждането на образователни маршрути с цел активно учене и извън училище. Дейностите по модула допринасят за обогатяване на когнитивните способности, подобряване на социалния и здравословния начин на живот на учениците, създаване на умения за работа в екип, ефективна комуникация, толерантност и др. По този проект учениците от СУ „Асен Златаров“ са участвали в летен лагер – гр. Трявна, където са посетили Специализиран музей за резбарско и зографско изкуство – Даскаловата къща, Славейковото школо, Улицата на занаятите,

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Славейковата къща, Музей „Райковата къща“ и др. Целева група по проекта са ученици от начален етап. Проектът е на стойност 22 000 лева.

ОУ „Св.Климент Охридски“ – с. Дуранкулак:

➤ НП „Осигуряване на съвременна образователна среда”, модул „Културните институции като образователна среда”. По този проект учениците от ОУ са посетили Двореца на културата и спорта в гр. Варна. Така учениците са обогатили общата си култура. Проведени са интерактивни уроци по литература и изобразително изкуство. Целевата група по проекта е от 20 ученици от начален етап. Реализацията му е със срок от май до юни 2022 г. Проектът е на стойност – 928,00 лв.

➤ НП „Осигуряване на съвременна образователна среда”, модул „Културните институции като образователна среда”. По този проект учениците от ОУ са посетили и Драматичен театър „Стоян Бъчваров”- гр. Варна и Исторически парк – с. Неофит Рилски. Проектът е на стойност – 2177,50 лв. Целева група по проекта са 25 ученици от начален етап. Реализацията на проекта е стартирала от октомври 2022 г.;

➤ НП „Заедно в изкуствата”, включва дейности чрез които учениците си взаимодействат в колективните спортове и изкуства. Целта е да се стимулират техните интереси, способности и компетентности. Целевата група по проекта е 25 ученици от начален етап. Реализацията му е започнала през октомври 2022 г. Проектът е на стойност - 12 517,00 лева.;

➤ НП „Подкрепа на образователни медиатори и социални работници”, има за цел формиране на положителни нагласи към образованието на ученици от уязвимите групи и техните родители, пълноценно участие в образователния процес на учащите се, и мотивация им за активно приобщаване в системата на училищното образование. Проектът е на стойност – 6 287,00 лв. Реализацията му е започнала от месец юли 2022 година.

➤ Проект „Подкрепа за успех” – BG05M2OP001-2.011-0001, финансиран по ОП „Наука и образование и интелигентен растеж”. Тук са сформирани 3 групи за допълнително обучение по български език и литература – 2 в начален етап и 1 в прогимназиален етап с общо 21 ученици. Целта е да се намали риска от преждевременно напускане на образователната система на ученици от уязвимите групи и пълноценно участие на родителите в образователния процес, както и да се приобщят тези учащи се в системата на училищното образование.;

➤ НП „Осигуряване на съвременна образователна среда”, модул „Културните институции като образователна среда”. По този проект учениците от ОУ посетиха Драматичен театър „Стоян Бъчваров”- гр. Варна и Исторически парк – с. Неофит Рилски. Проектът е на стойност – 2188,00 лв. Целева група по проекта са ученици от начален и прогимназиален етап. Реализацията на проекта стартира през месец октомври 2023 г.;

➤ НП „Заедно в изкуствата”, включва дейности чрез които учениците си взаимодействат в колективни спортове и изкуства. Целта е да се стимулират техните интереси, способности и компетентности. Проектът е на стойност – 9 408,00 лева. Целевата група по проекта са ученици от начален и прогимназиален етап. Реализацията на проекта стартира през месец октомври 2023 година.

ДГ „Дора Габе“ - гр. Шабла:

➤ Проект „Хубаво е в детската градина“, НП “Успяваме заедно“. Целта на проекта е да се създадат условия за подпомагане на децата и техните семейства, както и равен достъп до предучилищна подготовка. Продължителността му е 1 учебна година. Участвали са всички деца от първа възрастова група, техните родители и учителките им. Бюджетът по проекта е 2 000 лв.;

➤ Проект „Зелена занималня на открито“, финансиран по НП „Чиста околна среда“ към ПУДООС. По проекта е създадена „Зелена занималня на открито“ с цел повишаване на екологичната култура на децата. Подпомагани от учители, пом.възпитатели и родители всички деца са взели активно участие в почистването и създаването на „зелената занималня на открито“, както и в засаждането и озеленяването на нова растителност и грижата за тях. По проекта са закупени беседки за провеждане на ситуации на открито и градински пейки. Съвместно с

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

родителите на децата се поставиха хранилки и къщички за зимуващите птици в двора на детската градина. Срокът за реализацията на проекта е 9 месеца от подписване на договора за БФП, а одобрената стойност е в размер на 7 500,00 лв. Реализацията е със срок от април до октомври 2023 г.;

➤ Проект „Ако всички деца по света са приятели“, финансиран от Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ) към Министерство на образованието. Дейностите по проекта се реализират в два клуба “Наследство от етносите“ и „Пътешествие по света и у нас“ насочени към развитие на допълнителни знания и умения на децата от различните етноси в мултикултурна среда. Участват всички деца от ДГ и родителите им като равностойни и активни партньори. Проектните дейности са стартирали в началото на м.септември 2023 г. и са с продължителност 10 месеца, т.е. до края на м.юни 2024 година. Проектът е на стойност на 19 790,00 лв. с ДДС, представляващи 100% безвъзмездна финансова помощ.

През 2023 г.

➤ Като дейност по изпълнение на проект за повишаване на енергийната ефективност и естетизация на учебна сграда, физкултурен салон и стол с работилница на ОУ "Св. Климент Охридски" с. Дуранкулак, община Шабла е извършен ремонт на покрива на ученически стол - ОУ "Св. Климент Охридски" - с. Дуранкулак;

➤ Декември месец 2023 година община Шабла е спечелила проект № BG-RRP-1.007-0228 „Основен ремонт, модернизация и мерки за повишаване на енергийната ефективност на средно училище „Асен Златаров“ – гр. Шабла“, финансиран по Административен договор за БФП № BG-RRP-1.007-0228 от 22.12.2023г., който се осъществява по Механизма за възстановяване и устойчивост, Стълб „Иновативна България“, Компонент 1 „Образование и умения“, Инвестиция 2 „Модернизация на образователна инфраструктура“, по процедура чрез подбор на предложения за изпълнение на инвестиции № BG-RRP-1.007 „Модернизация на образователна среда“. По проекта е предвидено да се извърши основен ремонт на цялата сграда на училището, като се приложат мерки за енергийна ефективност, ремонт на покрива и част от фасадата, поставяне на PVC дограма на част от сградата, изграждане на нова ОВК и осветителна инсталации, ремонт на санитарни помещения, подмяна на подови настилки, инсталиране на фотоволтаична система с батерии за собствена консумация и асансьор за достъп на лица в неравностойно положение, както и други строително-монтажни работи за осигуряване на цялостен обновен облик на образователната институция както отвън, така и отвътре с цел спестяване на енергийни, водни и други ресурси. С изпълнението на проектното предложение се цели училището да се превърне в модернизирано и иновативно място за учениците, с което да се намали преждевременното им напускане на образователната система и изграждане на по-висока увереност в собствените им умения, с което да се насърчи бъдещата им социална, професионална и личностна реализация. Срокът за реализация на проекта е 35 месеца от подписване на договора за БФП, а одобрената стойност е в размер на 2 239 749,82 лв. с ДДС, представляващи 100% безвъзмездна финансова помощ.

Община Шабла съвместно с образователните институции в общината организират извънкласни и извънучилищни дейности, които имат съществена роля за засилване на интереса на учениците към образователно-възпитателния процес и намаляване риска от отпадане от училище. Целта е да се осмисли свободното време на учащите се чрез форми и дейности, подпомагачи интелектуалното, духовното, нравственото и физическото им израстване, които развиват творческите им интереси и възможности. Спомагат за формирането им на граждански ангажирани личности, приобщени към ценностите на демократичното общество и са форма на превенция на рисково поведение и промоция на здраве чрез здравното и гражданското образование. Целта на организираните мероприятия и извънучилищни дейности е да се научат децата и учениците да се забавляват с полезни за здравето им занимания и да се подобри комуникацията им.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Култура

Културата е един от факторите за устойчиво развитие и съхраняване на духовността на населението. В община Шабла се осъществяват множество дейности за развитие и закрила на културата, като се съчетават държавните изисквания с местните условия, културни специфики и традиции. На територията на общината функционира добре изградена мрежа от културни институти и организации. Основните средища на културното развитие и духовното обогатяване на населението са народни читалища. Те продължават да развиват културно-просветна и художествена самодейност и да организират творческите занимания в голям брой постоянно действащи групи за певчески, танцов и автентичен фолклор, клубове, изложбени зали и музейни сбирки.

За периода 2021–2023 г. в община Шабла развиват дейност 9 народни читалища.

Таблица 42: Народни читалища и художествени състави в община Шабла

Наименование, местонахождение	Художествени състави, клубове и групи
НЧ "Зора 1894" – град Шабла	Група за автентичен фолклор; Група за народно пеене; Детска фолклорна формация; Младежка театрално-танцова студия; Детски танцов състав; Младежки танцов състав; Клуб за народни хора и танци; Клуб "Млад рибар"; Клуб "Млад орнитолог".
НЧ "Дружба 1898" – с. Дуранкулак	Група за народни песни и ГСГП "Млади момичета"; Танцов клуб "Кибела" и Детска танцова група; Клубове по краезнание; Кръжоци, клубове и школи по изкуства.
НЧ "Зора - 1942" – с. Ваклино	Певческа група за автентичен фолклор "Здравец"; Танцов клуб "Дилбера".
НЧ "Свобода 1940" – с. Граничар	Кръжок по рисуване, кръжок по математика, Езикови школи и курсове, клуб по краезнание, музейни колекции, Фолклорна група "Добруджанка", Театрални състави, Танцови състави и групи, Групи за класически и/или модерен балет, съвременни и характерни танци, Вокална група "Детелина".
НЧ "Слънце-1871" – с. Крапец	Изобразително изкуство. Приложно изкуство. Ръкоделие. Готварство. Поетично творчество. Занаятчийство, Клуб по краезнание, Лазарска група, Коледарска група, ФПГ "Фолклория", Куклен театър, Детска театрална група, Женска театрална група, Танцов състав "Карапчанка", Клуб за народни танци, ДТС за обработени народни танци, ДТС „Сладурите“, Група за стари градски песни.
НЧ "Свобода 1941" – с. Горун	ГАФ" Росна китка"
НЧ "Отец Паисий 1901" – с. Езерец	Кръжок за любителски народни хора; Кръжок за пеене; Кръжок "Сръжни ръце"; Кулинарен кръжок; Детски занимателни кръжоци; Кръжок по керамика /летен сезон/, Музейна

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

	етнографска сбирка, Певческа група.
НЧ "Изгрев -1936" – с. Тюленово	Кръжок "Сръчни тюленовки", Клуб по изкуствата - изработка на пана от семена, Индивидуален изпълнител Донка Драганова.
НЧ "Победа 1941" – с. Горичане	Певческа група "Кардарина", Клуб "Ръченик".

Източник: Публичен регистър на Народните читалища - <https://chitalishta.com/>

Целта на читалищата е да задоволяват потребностите на населението, свързани с: развитие и обогатяване на културния живот; запазване на българските обичаи и традиции; разширяване знанията на населението и приобщаването им към ценностите на науката, изкуството и културата; възпитаване и утвърждаване на национално самосъзнание. Съставите към читалищата се представят успешно на редица национални и регионални конкурси. Към повечето читалища функционират библиотеки, книжният фонд е ценен, но остарял.

По проект **„Съхраняване на традиции, бит и култура чрез опазване, подобряване и развитие на морското културно и природно наследство в с. Езерец, община Шабла“**, реализиран от НЧ „Отец Паисий 1901“, с. Езерец, общ. Шабла, в изпълнение на Договор № МДР-ИП-01-9/10.03.2022 г., с УО на Програма за морско дело и рибарство 2014-2020 г. е постигната основната му цел, а именно насърчаване на социалното благополучие, намаляването на бедността и повишаване на икономическото развитие в територията на МИРГ Шабла-Каварна-Балчик, чрез инвестиции в подобряване средата на живот. Изградена е второстепенна постройка - лятна кухня, в близост до Читалището. Оборудвана е с кухненско оборудване и обзавеждане за организиране на кулинарни събития. Обособена е и демонстрационна зала, която и занапред ще бъде използвана за провеждане на мероприятия, свързани с популяризиране и съхранение на морското културно наследство и рибарството, специфично за региона. Създадената инфраструктура способства за провеждане на кулинарни празници и инициативи, популяризиращи морското културно наследство с активното участие на местни рибари, жители и гости на селото.

Читалищата в община Шабла, съвместно с Общината организират и поддържат богат културен календар и разнообразяват духовния живот на местното население.

Целите на организираните събития и мероприятия са: да се съберат любителите на българското хоро и народните песни; да се популяризира дейността на клубовете за народни хора в страната, чрез които се съхранява фолклорното ни богатство; Да се популяризира Нестинарския обреден танц - част от нематериалното културно наследство на ЮНЕСКО и фолклорен феномен; да се обмени опит, да се създадат приятелски взаимоотношения между клубовете и фолклорните групи – гаранция за успех в борбата срещу ширещата се бездуховност; да се създаде празник за душата и тялото – предпоставка за здраве и дълголетие.

Домакини на събития като концерти, гостуващи театри, творчески занимални. изяви на местни самодейни състави и представяне на книги са НЧ „Зора-1984“ - гр. Шабла и Зелен образователен център гр. Шабла.

За периода на действие на ПИРО 2021-2023 г. в община Шабла има две новосъздадени събития които са в съответствие с нуждите на бизнеса и имат за цел да промотират община Шабла и региона като туристическа дестинация:

➤ През 2022 година в Шабла е поставено началото на един нов зимен фестивал, наречен „Шабла и птиците“, който община Шабла създава в изпълнение на проект „Подобряване природозащитното състояние на червогушата гъска (*Branta ruficollis*, Pallas, 1769) чрез изпълнение на мерки от Плана за действие за вида (ПД,2018)“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г. Фестивалът е посветен на емблематичната за района

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

червеногуша гъска и е част от конкретни цели, насочени към повишаване на осведомеността и природозащитната култура на населението и засилване на чувствителността на обществото към проблемите, свързани с вида и неговото опазване, чрез разпространяване на материали за вида и провеждане на специални събития. Фестивалът популяризира идеята за опазването на богатото птиче разнообразие, което прелита над територията на община Шабла по миграционния път „Виа Понтика“;

➤ Второто ново събитие за общината е Празникът на рибената чорба – посветен на Никулден – ден на рибарите и техния древен занаят. В него ресторантьори и домашни майстори имат възможност да покажат своите готварски умения и да се включиха в кулинарна надпревара за приготвянето на най-вкусна рибена чорба. За първи път празникът е проведен през декември месец 2023 г.

Ежегодно се провеждат редица културни мероприятия и се отбелязват следните празници: 3 март (Освобождението на България от турско робство); 24 май (Ден на българската просвета и култура и на славянската); 6 септември (Ден на съединението); 22 септември (Ден на независимостта на България); 1 ноември (Ден на народните будители), всички исторически дати, годишнини и християнски празници: 6 януари (Богоявление); 18 февруари (годишнина от обесването на Васил Левски); 10 февруари (храмов празник на църквата в гр. Шабла, и честване паметта на св. Харалампий – покровител на пчеларите); 14 февруари (традиционен конкурс, посветен на празника на лозаря и винаря, с участието на производители на гроздовата напитка от Шабла, общината и региона); 2 юни (празник на град Шабла); празници по населени места в общината и др.

Основните проблеми на читалищата в общината са свързани с недостатъчните средства за ремонти на сградния фонд, закупуване на необходимата съвременна техника и оборудване, на нови книги и материали за библиотеките и за участия на художествените състави в национални и международни прояви. Читалищата са важни центрове, в които трябва да бъде осигурена цифрова достъпност и свързаност и да се насърчават уменията на населението за включване в различни дигитални пространства.

Младежки дейности и спорт

Младежките дейности подпомагат личностното, социалното и гражданско израстване на младите хора, като създават развитие на техния потенциал за придобиване на компетенции и откриване на нови възможности. Община Шабла подкрепя дейности и инициативи, чийто цели са да представят, защитават и развиват интересите и потребностите на младежката общност.

В община Шабла по информация на НСИ към края на месец декември 2023 г. младежите са около 18,91% от жителите на общината общият брой на децата и младежите до 14 години е 371 души, а от 15 до 29 години е 356 души.

Високообразованите млади хора от общината продължават да търсят реализация в големите градове на България, а част от тях и в чужбина. Повечето млади хора над 24 години проявяват интерес към временна трудова миграция в чужбина - те са преди всичко със средно образование и/или без трудова квалификация. Все още липсва практика работодателите да инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители и след това да им осигуряват работа. Голяма част от работещите млади хора са демотивирани от заплащането и условията на труд в местните предприятия и административни структури. Те са ресурс за сивата икономика и са принудени да приемат временна или неквалифицирана работа, дори и да притежават образователен ценз, тъй като специалностите им не са конкурентни към изискванията на пазара на труда.

Относно кариерното развитие на младите хора в общината е необходимо да се създадат политики, подпомагащи кариерната им ориентация, което би облекчило включването на нетрудоспособните млади хора в системата на трудовата заетост. Необходимо е да се положат

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

усилия относно плавното преминаване на младите хора от учебната скамейка към пазара на труда чрез разширяване на програмите за стажове и практики в реалния сектор.

Много млади хора в Шабла участват в спортни клубове, танцовите състави и други творчески групи. Училищата и читалищата остават естественото място за образователни и възпитателни дейности с младите хора.

Потребностите и нагласите на младите хора са да спортуват редовно. С напускането на училището обаче голяма част от тях практически приключват със спорта и грижите за поддържането на добра форма.

В община Шабла към 2023 г. функционират следните спортни клубове и организации:

➤ **Сдружение „Морски клуб Портус Кариа“**

Основната дейност на сдружението е осигуряване на възможност за упражняване на морски дейности на своите членове, според интересите им; осигуряване на възможност за изява на своите членове в състезания по подводни и други морски спортове; провеждане на курсове семинари, тренировъчни сборове и други изяви, свързани с морето; популяризиране на културните и спортните постижения в сферата на морското дело чрез средствата за масово осведомяване и собствени печатни и други медийни изяви; осъществяване на необходимите контакти с международни, държавни, общински и други институции и ведомства; обучаване и приобщаване към морската идея на деца и юноши, като възпитава у тях уважение и загриженост към природата, морето и екологичното равновесие; спомагане за устойчивото развитие на туризма в Североизточния черноморски район; организиране на школи и курсове по морски дейности за усъвършенстване на познанията и квалификацията на своите членове; разработване на ефективни програми за реконструкция и модернизация на материално-техническата база. Сдружението е член на МИГ „Шабла - Каварна“ и МИРГ „Шабла-Каварна-Балчик“

➤ **Сдружение с нестопанска цел „Спортен клуб по лека атлетика Нефтяник 2014 – гр. Шабла“**

Сдружението организира и реализира участия в републикански и международни състезания по лека атлетика, подпомагане и организиране на този спорт на клубно ниво, тренировъчна и спортно-състезателна дейност, подготовка на кадри за участия в състезания по лека атлетика и др. Също така клубът е организатор на състезания за ученици и национален турнир „Коста Василев“, който се провежда ежегодно на градски стадион в гр. Шабла.

➤ **Сдружение с нестопанска цел Шахматен клуб „Хармония - 25" гр. Шабла**

Общата цел на сдружението е развитието на шахмата на територията на Община Шабла, занимава се с организиране и реализиране на участия в републикански и международни състезания по шахмат, подпомагане и организиране на шахматния спорт на клубно ниво, тренировъчна и спортно-състезателна дейност, подготовка на кадри за участия в състезания по шахмат и др.

➤ **Сдружение с нестопанска цел „Морски клуб Шабла“**

Целта на сдружението е да развива водните спортове, водомоторни спортове, подводни спортове, риболов и туризъм, с цел създаване на условия за развитие и утвърждаване на духовните ценности и физическата култура, като за целта използва ветроходни яхти и други плавателни съдове. Също така организира отдиха на море на своите членове, като съдейства за тяхното правилно обучение в морски умения и навици. Организира, провежда и участва във ветроходни състезания и други прояви, свързани с морето.

➤ **Сдружение с нестопанска цел Баскетболен клуб „Акули Шабла“**

Дейността на сдружението е в посока развитието на баскетбола на територията на Община Шабла, организиране и реализиране на участия в състезания по баскетбол, подпомагане и организиране на клубно ниво, тренировъчна и спортно-състезателна дейност, подготовка на кадри за участия в състезания по баскетбол др. Сдружението е регистрирано през 2023 година и е

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

организатор на Международен турнир по баскетбол на малките градове - 12 и 14 год. момичета и момчета и Международен баскетболен турнир за аматьори - мъже и жени.

➤ **Сдружение с нестопанска цел „Футболен клуб Кария Шабла ”**

Сдружението се занимава с организиране и реализиране на участия в републикански и международни състезания по футбол, подпомагане и организиране на футболния спорт на клубно ниво, тренировъчна и спортно-състезателна дейност, подготовка на кадри за участия в състезания.

➤ **Спортен клуб моделизми и въздушни спортове „Асен Йорданов – Шабла“**

Целите на сдружението са да създава интерес към моделизмите, като спорт и полезно занимание, особено сред подрастващите, да развива техническите умения и стимулира творчеството сред своите членове, да обучава своите членове в техниката и технологиите на моделните и въздушни спортове, да организира състезания - национални и международни, да съдейства за участието на представителни национални отбори в международни състезания, да сътрудничи със сродни по цели български и чуждестранни организации и институции, да обединява усилията им за създаване на условия за здравословен живот и реализиране талантите на децата и възрастните. За постигане на целите си Сдружението организира обучение на своите членове, организира състезания в страната, взема участие в състезания в страната и чужбина, както и сътрудничи със сродни организации.

Спортната инфраструктура на територията на Община Шабла се състои от следните обекти:

Спортна зала – общинска публична собственост с РЗП – 2 840 кв.м., състояща се от зали, салони, терени, първи етаж със зала за тенис, шах зала и сутерен с две зали, четири съблекални, десет сервизни помещения. Ползва се от СУ „Асен Златаров”, спортни клубове, населението на общината за масов спорт. Състоянието и наличното оборудване е добро.

Многофункционална спортна площадка - общинска частна собственост с площ – 1,600 дка с настилка изкуствена трева. Ползва се от СУ „Асен Златаров”, спортните клубове, населението на общината за масов спорт. Има реализирано финансово подпомагане по проект от Министерството на физическото възпитание и спорта.

Стадион – гр. Шабла - общинска частна собственост с площ – 36,720 дка, състоящ се от футболно игрище, зали, съблекални, сервизни помещения. Ползва се от футболен клуб Шабла, СУ „Асен Златаров” и спортните клубове.

Спортните обекти и съоръжения на територията на общината са обновени.

Община Шабла има одобрен проект за подобряване на енергийната ефективност в Спортен комплекс "Шабла". Същият е за изграждане на фотоволтаична електроцентрала (ФЕЦ) върху съществуваща многофункционална спортна зала гр. Шабла и ще използва слънчевата радиация за производството на електрическа енергия. Системата ще се използва за собствените си нужди, без изнасяне на излишната електроенергия към електроразпределителната мрежа. Предвидените мерки по проекта ще подобрят експлоатационните характеристики на сградата, ще намалят загубата при електропренос на енергията и ще подобрят условията за експлоатация на помещенията от жителите на гр. Шабла и работещите в сградата. Изграждането на ФЕЦ ще завърши процеса по въвеждане на мерки за енергийна ефективност в Спортния комплекс.

Календара на ежегодно провежданите спортни събития в общината за периода на действие на ПИРО 2021 - 2023 г., вкл.: Общински турнир по префа и бридж; Турнир детска атлетика; Национален турнир по лека атлетика; Турнир по подводен риболов; Международен турнир по петанк; Програма „Спортно лято“; Турнир по плажен волейбол и футбол; Турнир по тенис на корт; Турнир по тенис на маса; Международен турнир по шахмат; Регата „Кария Тийм Рейсинг - Шабла” ; Турнир по конни надбягвания; Баскетболни празници и др.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Община Шабла подпомага развитието на спорта като подsigурява на местни и гостуващи спортисти материална база, предоставяща добри условия за тренировъчен и състезателен процес, чрез осигуряване на средства от общинския бюджет, както и по проекти и финансиращи програми.

ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ:

Първите три години от прилагане и изпълнение на Плана за интегрирано развитие на община Шабла 2021-2027 г. се характеризират с политическа, икономическа и финансова нестабилност и поредица от кризи довели до рекордна инфлация, поскъпване на живота и енергоносителите, безработица и др. Продължителната пандемия от коронавирус и последиците от нея, войните в Украйна и Израел и честата смяна на властта у нас, забавят финансирането на много приоритетни общински проекти. Пандемията ограничава значително социалния живот, създаде икономически и финансови рискове и неустойчивост. Местната власт предприема всички необходими мерки за опазване живота и здравето на населението и в същото време работи активно за пълноценно изпълнение на дейностите, водещи до подобряване на всички сфери на обществения живот.

Докато 2021-2022 година преминават под знака на здравната и енергийна кризи, усложнена международна обстановка, войни, вътрешнополитически хаос и инфлация, то 2023 г. е белязана от ръст на доходите, изкуствена политическа стабилност и икономически подем. Инфлацията продължава да се покачва, но с по-ниски темпове спрямо предходните години. Със съставянето на редовно правителство, макар и по трудна коалиционна формула и с премиер на ротация, потребителите получават известна политическа сигурност, а с ръста на доходите се съживява потреблението и икономиката като цяло. Отпадането на ограниченията заради пандемията дава тласък на пътуванията и развитието на туризма. Цените на основните енергийни източници също се нормализират и това създава известна стабилност и предвидимост на разходите.

Водещите проблеми при прилагане на ПИРО на етапа на междинна оценка са предимно от глобално, европейско и национално ниво и са извън компетенциите и възможностите за въздействие на Кмета на община Шабла и местната власт. Забавеното приемане на държавния бюджет, на средствата по оперативни програми за периода 2021-2027г., на Националния план за възстановяване и устойчивост и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони, поставят на сериозни изпитания общинския бюджет и силно ограничават възможностите за финансиране на проектите в плана за развитие.

Всичко това влошава социално-икономическите условия за развитие на община Шабла и проблемите на местно ниво се задълбочават.

Демографските показатели продължават да се влошават. Населението намалява от миграция, ниска раждаемост и висока смъртност. Селищната система на общината е неустойчива. Застрашени от изчезване са селата: Твърдица (8 жители към 2023 г.), Божаново (4 жители към 2023 г.) и Стаевци (само 1 жител към 2023 г.).

В регионален план през анализирания период община Шабла запазва седмо място по територия и по население в област Добрич.

По данни на НСИ през 2023 г. в община Шабла живеят 3844 души, 48.5% от които мъже и 51.5% жени. Градското население (на гр. Шабла) е 70.6%, в селата живеят останалите 29.4% от жителите на общината. Структурата на населението по пол и урбанизираност се запазват без изменение в рамките на периода на прилагане на ПИРО.

По данни от последното преброяване на населението към септември 2021 г. в община Шабла живеят 4010 души или с 1059 души по-малко спрямо преброяването през 2011 г. Населението намалява с 21% за десет години. Демографската криза обхваща както града, така и селата.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Естественият прираст на населението е отрицателен, като за периода 2020-2023 г. е средно по минус 78 души на година, като през 2021 г. достига минус 116, а през 2023 г. е минус 53. Средногодишният брой на живородените деца в община Шабла за периода 2020-2023 г. е 26. Средната смъртност за изследваните 4 години е 104 човека годишно, като тук се отчита и значителния ръст на починалите по време на пандемията от коронавирус.

Механичният прираст на населението през периода 2020-2023 г. се променя динамично, като през 2020 г. е + 131 души, през 2021 г. също е положителен плюс + 93, през 2022 г. вече е отрицателен - 37, за 2023 г. е минус - 9 души. Средногодишно населението на общината се е увеличавало от положителна миграция с около 44 човека.

Общо за периода 2020-2023 г. в резултат на естествен и механичен прираст населението в общината е намаляло със 134 души.

По данни от последното преброяване към 07.09.2021 г. 16% от населението на община Шабла на 7 и повече години има висше образование (627 лица). Със средно образование са 51%, а с основно – 23%. Общо 359 лица или 9% от жителите на общината са с начално и пониско образование. Напълно неграмотни по официални статистически данни към 2021 година са 37 лица.

Образователната система в община Шабла е добре организирана и материално обезпечена, но броят на децата и учениците продължава да намалява.

Здравното и медицинско обслужване на гражданите в общината е затруднено, поради неравномерното разпределение на населението по общи практики и отдалечеността на голяма част от населените места от общинския център. За осъществяването на нормалната доболнична помощ има необходимост от още общопрактикуващи лекари и медицински специалисти. Здравните служби са общински сграден фонд, който е в лошо състояние и се нуждае от основен ремонт.

В общината се предлагат разнообразни и качествени социални дейности и услуги, които отговарят на потребностите на населението.

Безработицата в община Шабла в периода 2021-2023 г. има променливи стойности първо се увеличава с 2,8%, през 2022 г. спрямо 2021 г., но през 2023 г. се понижава до 8,13%,. Върху процесите на пазара на труда силно влияние оказват пандемията от коронавирус и намаляващия брой на икономически активното население, което служи за база при изчисляване равнището на безработица. През 2022 г. безработицата достига най- високата си стойност (9,45%) за периода на прилагане на ПИРО. За отчетната 2023 г. равнището на безработица е 8,13%, което остава по-високо от средните нива за област Добрич (5,6%) и за страната (5,6%).

Икономическото развитие на община Шабла през отчетния период се характеризира с различна динамика в отделните сектори, но като цяло отчитаме ръст спрямо базовата 2021 г. Финансовите показатели на местните предприятия се подобряват. Бизнесът постепенно преодолява кризите и трудностите, предизвикани от неблагоприятните макроикономически условия, включително продължителната пандемия от коронавирус, войните, инфлацията, ръстът в цените на горивата, поскъпването на стоки, материали, доставки и други. Около 81% от произведената продукция в общината и 56% от НПП за 2022 г. са реализирани в сектора на селското стопанство, което затвърждава позициите му на водещ отрасъл в местната икономика. Второ място по произведена продукция заема хотелиерство и ресторантьорство – 5%, а по нетни приходи от продажби сектора на търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети – 29%. Селското стопанство запазва своите стабилни позиции и отчитаме сериозен ръст на броя на предприятията в сектора. Туризмът се развива устойчиво и отчитаме ръст на посещенията и броя на туристите в дестинацията.

Въпреки предизвикателствата, трудностите и негативното влияние на пандемията, войните, кризите, неблагоприятните демографски процеси и политическата нестабилност,

Община Шабла се справя добре и успява да реализира част от заложените в ПИРО проекти, мерки и дейности.

II. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Междинната оценка за изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Шабла има за цел да обобщи първоначалните резултати и напредъка за първите три години от прилагането на стратегическия документ, като анализира промяната в средата и условията на живот на местната общност.

В стратегическата част на ПИРО са включени: визия, 3 стратегически цели, 5 приоритета и 22 мерки за въздействие в различни сфери на обществения живот.

Визията дава характеристики на специфичния потенциал на общината и насоките за бъдещото ѝ дългосрочно развитие. Тя е консолидирана, обобщена представа/желание на местната общност за стандарта на живот и качествата на средата, която изгражда, поддържа и обитава. Визията за развитие на община Шабла е с перспектива отвъд хоризонта на 2027 г. и формулирана така:

„Община Шабла – интегриран граничен туристически Черноморски район с уникално природно и културно наследство, конкурентоспособна икономика, привлекателно място за инвестиции и иновации с високообразован човешки капитал.“

Дългосрочната политика на общината, очертана във визията играе ключова роля за постигането на устойчивото и балансирано местно развитие в различни аспекти икономически, социален, екологичен и териториален. За постигане на визията трябва да се разработват и внедряват иновации във всички сектори на местната икономика, като същевременно се инвестира в образование и повишаване квалификацията на човешкия капитал. Уникалните културни и природни дадености на общината трябва се оползотворяват отговорно и устойчиво за привличане на инвестиции и развитие на селското, горското стопанство и туризма. Общината трябва да се интегрира със света посредством достъпни и удобни пътни и високоскоростни оптични връзки, утвърждавайки мястото си в региона и използвайки предимствата на трансграничното си географско положение. Гражданите трябва да играят активна роля в бъдещето на своята община и да имат богати възможности за личностно и професионално развитие.

Устойчивото развитие на района е свързано най-вече с преодоляване на демографската криза и бедността, чрез насърчаване на инвестициите, предприемачеството и оползотворяване на местния потенциал и ресурси.

Трите стратегически цели за развитие на община Шабла до 2027 г. са:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Ускорено икономическо развитие, чрез ефективно използване на ресурсите и туристическия потенциал, привличане на инвестиции, иновации и нови технологии за повишаване на конкурентоспособността.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Демографски подем, насърчаване на образованието, социалното включване, духовно развитие, съхранени традиции и културно наследство.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Интегрирано териториално развитие и намаляване на неравенствата, чрез комплексно подобряване на транспортната и цифрова свързаност и достъпност, обновяване на инфраструктурите, енергийна ефективност и опазване на околната среда.

Комплексът от приоритети, мерки и дейности за реализацията на стратегическите цели на ПИРО следва да бъде насочен в няколко основни области на въздействие, както следва:

- Подобряване на бизнес средата и насърчаване на икономическия растеж – привличане на инвестиции, иновации, по-висока заетост, доходи и жизнен стандарт.
- Съхраняване на демографския потенциал, образователно и духовно развитие на човешките ресурси, със специална грижа към младите и хората в неравностойно положение –

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

социално включване, увеличаване броя на младежите с висше образование и задържането им за живот и работа в общината.

- Подобряване на средата на обитаване и интегрирано териториално развитие – по-добра транспортна и цифрова свързаност и достъпност на населените места в общината, подобрена инфраструктура, качествени услуги, запазване и утвърждаване на природното богатство и културно-историческото наследство.

На тази база са изведени пет приоритета всеки, от които се изпълнява, чрез съвкупност от мерки и дейности, обобщени в Програмата за реализация на ПИРО 2021-2027 г.

Приоритет 1 – Засилване на конкурентните позиции на общината, устойчив, иновативен и интелигентен икономически растеж, базиран на местните ресурси, подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството.

Приоритет 2 - Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска.

Приоритет 3 – Демографски подем, добро образование, професионално развитие и нови знания за успешна реализация, заетост и висок жизнен стандарт.

Приоритет 4 – Електронно управление, администрация близо до гражданите и предоставяне на качествени и достъпни административни, здравни, социални и културни услуги.

Приоритет 5 – Достъпност и свързаност, чрез подобряване на инфраструктурата, мобилността, телекомуникациите, цифровизация и интегрирано развитие на всички видове територии.

Приоритетите, дефинирани в ПИРО са съобразени със спецификите на общината и конкретните нужди и проблеми на целевата територия и нейните граждани. Всеки приоритет е свързан със съответна стратегическа цел и детайлизира насоките и проектите за нейното изпълнение. Приоритетите са обвързани с изпълнението на пакет от мерки и дейности, финансирани от различни източници, включени в Програмата за реализация на ПИРО.

В ПИРО са заложили **22 мерки**, като на етапа на настоящата междинна оценка те остават релевантни и адекватни на съществуващата социално-икономическа ситуация в община Шабла, на приоритетите и целите за развитие и финансовите възможности за реализация на конкретни проекти и дейности.

Стратегията за реализация на ПИРО обхваща и проследява взаимовръзката между формулираната визия за развитие, определените приоритети за действие и техните специфични цели, които трябва да бъдат постигнати посредством изпълнението на конкретни мерки, проекти и предвидените в проектите дейности.

Реализирането на стратегическите цели и приоритети на ПИРО не е задача само на местната власт и трябва да се случва в условията на тясно взаимодействие и партньорство с бизнеса, социални, образователни културни институции, НПО и други заинтересовани страни. Необходимо е да се използват всички възможности за съвместни проекти и дейности, включително в условията на междуобщинско и международно сътрудничество.

За плановия период 2021-2027 г. в Индикативната финансова таблица на ПИРО на община Шабла за петте основни приоритета са заложили 111 проекти и дейности на обща стойност 105 722 хиляди лева.

Реалните резултати на етапа на междинна оценка за изпълнението на ПИРО за първите три години на неговото действие са представени в следващата таблица:

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Таблица 43: Справка за изпълнени проекти и дейности в община Шабла през периода 2021-2023 г.

№ по ред	Приоритет, Специфична цел, Мярка, Проект/Дейност	Обща стойност лева	Период на изпълнение	Източник на средства – програма, фонд, бюджет (собствен финансов принос в %)	Резултати
	ПРИОРИТЕТ 1: Засилване на конкурентните позиции на общината, устойчив, иновативен и интелигентен икономически растеж, базиран на местните ресурси, подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството	5450593			
	Мярка 1.1. Стимулиране на предприемачеството, инвестициите и иновациите	262055			
1	Диверсифициране на доходите от риболов на "Селин 09" ЕООД, чрез развиване на ресторантьорство с предлагане на собствен улов	262055	2021-2022	Програма за морско дело и рибарство 2014-2020	Откриване на ново заведение за обществено хранене в гр.Шабла и създаване на работни места
МЯРКА 1.2. ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ КЪМ ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА НА ОБЩИНА ШАБЛА 2021-2027 Г.					
	Мярка 1.2. Развитие на туризма като водеща индустрия, базирана на специфичните местни ресурси, уникалните природни и културни забележителности	2132766			
	Подмярка 1.2.1. Оползотворяване и развитие на местните туристически ресурси, чрез подобряване на базовата инфраструктура и активно предлагане на интегрирани конкурентоспособни туристически продукти и услуги на българския и международен пазар	1624172			
2	Проект № ROBG-407 „Restoration of unique common cultural heritage and promotion of joint tourism product „Hamangia – first civilisation of old Europe / Възстановяване на уникалното общо културно наследство и насърчаване на съвместния туристически продукт „Хаманджия – първа цивилизация на Стара Европа”	1624172	2019-2023	Програма ИНТЕРРЕГ V-A Румъния-България 2014-2020, Общински бюджет	Партньорите по проекта са 2: община Шабла и община Черна вода, Румъния, като община Шабла е водещ партньор по проекта. Разработването на съвместен интегриран туристически продукт „Хаманджия“ и съвместното му популяризиране и

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

					управление.
	Подмярка 1.2.2. Стимулиране на предприемачеството в туризма и съпътстващи дейности и услуги и генериране на работни места				
	Подмярка 1.2.3. Развитие и разнообразяване на туристическото предлагане, интегрирано управление, маркетинг и реклама на дестинацията	508594			
3	Проект „Популяризиране на наследството на Черно море“ на Сдружение „Морски клуб Портус Кариа“	26635	2021-2022	Програма за морско дело и рибарство 2014-2020	Осигуряване на възможност за упражняване на морски дейности, подводни и други морски спортове; провеждане на курсове семинари, тренировъчни сборове и други изяви, свързани с морето; популяризиране на културните и спортните постижения в сферата на морското дело
4	Проект „Чисто море - чисто бъдеще“ на Сдружение „Идеи за развитие“	194120	2021-2023	Програма за морско дело и рибарство 2014-2020	Подпомагане равновесието на морската среда, чрез премахване на замърсяващите отпадъци и изгубени риболовни уреди. Провеждане на обучения, информационни кампании за повишаване на осведомеността по темата сред рибарската общност и крайбрежното население
5	Популяризиране на историята и местната идентичност на територията на МИГ Каварна-Шабла	7016	2022-2023	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Изпълнение на дейности свързани с популяризиране на местни традиции, културно и историческо наследство, които се изпълняват на територията на двете общини – Каварна и Шабла
6	Проект „Да съхраним традициите във времето на територията на МИГ "Каварна-Шабла"“	38300	2022-2023	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Закупуване на мобилна сцена с включени към нея система за осветление и озвучаване, която да се използва за различни събития на територията на МИГ Каварна-Шабла
7	Проект „Популяризиране на Община Шабла на територията на Федерална Република Германия като средство за развитие на входящия туризъм“	242523	2023-2024	Програма за финансиране на маркетингови дейности на туристически услуги в черноморските	Повишаване нивата на входящия туризъм на територията на Община Шабла от пазар Германия, разработвайки и прилагайки съвместни маркетингови и рекламни

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

				общини в Република България, Общински бюджет	дейности между партньорите
8	Проект „Фламенко Фестивал Шабла 2024“		2023-2024	Програма за финансиране на маркетингови дейности на туристически услуги в черноморските общини в Република България	Стимулирането на туризма в община Шабла, чрез утвърждаване на репутацията ѝ като изключителна културна и природна дестинация. Разработване на маркетинговата стратегия и организиране на автентичен фламенко фестивал
	Мярка 1.3. Развитие на модерно, устойчиво и диверсифицирано селско стопанство	3055772			
9	Развитие на малкото стопанство на ЗП Янка Йорданова Василева, с.Езерец, чрез увеличаване на пчелните семейства	29337	2021-2025	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Увеличаването на пчелни семейства, чрез закупуване на модерно оборудване и достигане на 145 броя кошери
10	Развитие на малко стопанство в сектор пчеларство в с.Пролез	29337	2021-2025	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Увеличаването на пчелни семейства, чрез закупуване на модерно оборудване и достигане на 158 броя кошери
11	Развитие на малко стопанство в сектор пчеларство в с.Езерец	29337	2021-2026	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Увеличаването на пчелни семейства, чрез закупуване на модерно оборудване и достигане на 153 броя кошери
12	Проект „Рибарско селище – с. Крапец – Етап I	514627	2022-2023	Програма за морско дело и рибарство 2014-2020, Общински бюджет	Изграждане на работилница за ремонт на рибарски лодки, паркинг за леки автомобили, рампа с усилена настилка, която ще се използва за достъп до 16 бр. нови установки за стационариране на лодки
13	Подкрепа за собственици на риболовни кораби и рибари за преодоляване на икономическите последствия от избухването на COVID-19, поради временно преустановяване на риболовната дейност	72000	2023	Програма за морско дело и рибарство 2014-2020	Финансово подпомагане на АКВА ФИШ 70 ООД за преодоляване на последствията от пандемията
14	Проект “Повишаване на информираността и подобряване на сигурността и безопасността на рибарите в Община Шабла” на Общинска Фондация “Карон Лимен”	220932	2023-2024	Програма за морско дело и рибарство 2014-2020	Чрез реализирането на системата за видео и метео наблюдение, ще се предостави възможност на различни общности да получат визуална и точна представа за състоянието на метеорологичната обстановка за акваторията пред бреговете на община

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

					Шабла
15	Инвестиции в материални активи в земеделското стопанство на Милица - 88 - Христо Христов ЕТ	478553	2023-2025	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Закупуване на допълнително оборудване за обработване на пшеница-1161,011 дка, царевича-669,010 дка , слънчоглед-323 дка в землище на гр.Шабла
16	Закупуване на земеделска техника за прецизно дигитално земеделие и опазване на околната среда	487980	2023-2025	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Проект на ЕТ НАВА – Валентин Василев за внедряване на модерно земеделско оборудване за стопанство в с.Захари Стояново
17	Модернизация на земеделско стопанство чрез инвестиции в околна среда и иновации	374783	2023-2025	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Проект на ЕТ ТЕРА – Нона Валентинова за внедряване на модерно земеделско оборудване за стопанство в с.Красново и с.Захари Стояново
18	„Закупуване на оборудване и техника и инвестиции за напояване в стопанството на "Кирилови" ООД“	818886	2023-2025	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Проект за изграждане на съоръжения за напояване в стопанство в с.Крапец
	Мярка 1.4. Устойчиво управление на горските ресурси				
	ПРИОРИТЕТ 2: Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска	5054317			
	Мярка 2.1. Насърчаване на мерките за енергийна ефективност и намаляване на емисиите парникови газове	1690954			
19	„Повишаване на енергийната ефективност и естетизация на сграда за обществено обслужване в с. Крапец, общ. Шабла“	126466	2022	Проект „Красива България“, Общински бюджет	Цялостно саниране на сграда на бивша Поща в с. Крапец
20	„Подобряване на енергийната ефективност на територията на община Шабла чрез обновяване на системата за улично осветление в град Шабла“	525321	2022-2023	Финансовия механизъм на ЕИП за периода 2014-2021	Повишаване на ЕЕ на уличното осветление на територията на град Шабла, подмяна на осветители, въвеждане на система за управление на енергията и използване на ВЕИ, изграждане на система за мониторинг на енергопотреблението и система за автоматизация
21	„Текущ ремонт и повишаване енергийната ефективност на	175922	2023	Проект „Красива България“,	Цялостно саниране на сграда на Кметство – с.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

	обществена сграда – Кметство – с. Езерец“			Общински бюджет	Езерец
22	Санирание на обществена сграда - кметство с. Горун	88776	2023	Републикански бюджет, Общински бюджет	Подобряване енергийните характеристики на общинския сграден фонд
23	„Подобряване на енергийната ефективност в сгради с обществено предназначение в гр. Шабла“	774469	2022-2024	Финансовия механизъм на ЕИП за периода 2014-2021	Въвеждането на мерки за енергийна ефективност в две административни сгради на територията на община Шабла – Общинска администрация и Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ гр. Шабла
	Мярка 2.2. Насърчаване на прехода към кръгова икономика				
	Мярка 2.3. Опазване на околната среда и борба с климатичните промени	1079128			
24	Проект „Подобряване природозащитното състояние на червеногушата гъска (Branta ruficollis, Pallas, 1769) чрез изпълнение на мерки от Плана за действие за вида (ПД, 2018)“	1079128	2021-2024	ОП „Околна среда 2014-2020 г	Провеждане на специализирани проучвания и изследвания свързани с вида Червеногуша гъска и мерки за нейното опазване
	Мярка 2.4. Устойчиво управление на отпадъците	2284235			
25	„Закриване и рекултивация на съществуващо общинско депо за битови отпадъци, общ. Шабла”	2284235	2019-2023	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда /ПУДООС/, Общински бюджет	Рекултивирани и озеленени 51,73 дка общински терени, на чиито площи са се намирили депата за ТБО
	ПРИОРИТЕТ 3: Демографски подем, добро образование, професионално развитие и нови знания за успешна реализация, заетост и висок жизнен стандарт	5071629			
	Мярка 3.1. Демографски подем, насърчаване на раждаемостта, привличане на млади хора за работа и живот в общината				
	Мярка 3.2. Подобряване на образованието и модернизация на образователната инфраструктура	3669424			
26	„Реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на общинска образователна инфраструктура – Детска градина „Дора Габе“ гр.	1191315	2019-2021	Програмата за развитие на селските райони 2014-2020	Цялостно санирание, обновяване на дворни площи, огради, вътрешно оборудване и обзавеждане

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

	Шабла, община Шабла“				
27	”Повишаване на енергийната ефективност и естетизация на учебна сграда, физкултурен салон и стол с работилница на ОУ ”Климент Охридски” с. Дуранкулак, община Шабла“	238359	2022-2023	Републикански бюджет	Обновяване и модернизиране на обекти на образователната инфраструктура в община Шабла
28	Проект „Основен ремонт, модернизация и мерки за повишаване на енергийната ефективност на Средно училище „Асен Златаров“ – гр. Шабла“	2239750	2023-2025	Национален план за възстановяване и устойчивост	Цялостно обновяване и ремонт, създаване на условия за качествено образование в съвременна образователна среда
	Мярка 3.3. Подобряване на условията за спорт и развитие на младежки дейности	1402205			
29	Проект 16.5.2.063 „Borderless health through sport and cooperation – united in the battle against diseases” /„Безгранично здраве чрез спорт и сътрудничество – обединени в битката срещу заболяванията“/, Партньорите по проекта са 3: община Шабла, община Хършова и Румънската федерация по Ойна, като община Хършова е водещ партньор по проекта.	1315205	2017-2022	Програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Румъния – България 2014-2020	Модернизиране на Спорна зала в гр. Шабла, закупуване на специализирани уреди за превенция на различни заболявания и поддържане състояние на оптимално здраве през целия живот
30	Изграждане на многофункционална спортна площадка в ПИ 100.32.501.412 по к.к. на с. Ваклино, с. Ваклино	87000	2021-2024	Републикански бюджет, Общински бюджет	Създаване на нови обекти на спортната инфраструктура в община Шабла
	Мярка 3.4. Създаване на разнообразни и гъвкави възможности за професионална реализация, подобряване на заетостта и квалификацията на работната сила				
	ПРИОРИТЕТ 4: Електронно управление, администрация близо до гражданите и предоставяне на качествени и достъпни здравни, социални и културни услуги	571080			
	Мярка 4.1. Подобряване на достъпа до електронни административни услуги				
	Мярка 4.2. Развитие на административния капацитет и управление на общинската собственост в услуга на гражданите и бизнеса	27817			
31	Проект „Укрепване на	27817	2023-2024	Програма	Оказване на подкрепа на

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

	общинския капацитет в община Шабла“			„Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027	служителите, ангажирани с изпълнението на правомощията им по Закона за социалните услуги, Закона за хората с увреждания и Закона за личната помощ.
	Мярка 4.3. Подобряване на достъпа до здравното обслужване на населението и развитие на инфраструктурата на здравеопазването				
	Мярка 4.4. Развитие на социалните услуги и подобряване на социалната инфраструктура	494180			
32	Проект „Патронажна грижа + в община Шабла“	99326	2021-2023	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020	Здравна, социална и психологическа подкрепа на общо 24 лица с увреждания и лица в риск, във връзка с ограничаване разпространението и преодоляване на последиците от COVID-19
33	Проект „Грижа в дома в община Шабла“	225282	2022-2024	Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027	Общо 55 лица с увреждания и възрастните хора получават социална, здравна и психологическа подкрепа
34	Проект „Подобряване на материалната база на Домашен социален патронаж – гр. Шабла чрез доставка на кухненско оборудване“	45396	2022	Фонд „Социална закрила“	Монтирано професионално кухненско оборудване, необходимо за дейността на Домашен социален патронаж гр. Шабла
35	Проект “Обществена трапезария – Шабла“	9152	2022	Фонд „Социална закрила“	Разширяване на кръга от социални услуги в община Шабла чрез предоставяне на топъл обяд от Домашния социален патронаж в Шабла
36	Проект „Закупуване на нов неупотребяван електрически лекотоварен автомобил за разнос на храна за нуждите на Домашен социален патронаж – гр. Шабла“	80550	2023	Фонд „Социална закрила“ към Министерството на труда и социалната политика, Общински бюджет	Техническо осигуряване на услугата, в която ежедневно се приготвя и доставя храна на повече от 140 потребители от 11 населени места на територията на общината
37	Проект „Топъл обяд в община Шабла“	34474	2023-2024	Програма за храни и основно материално подпомагане 2021 – 2027	Топлият обяд се предоставя от Домашен Социален Патронаж – гр. Шабла на 25 лица отговарящи на целевите групи от Наредба № РД-06-53/17.09.2021 г.
	Мярка 4.5. Развитие на културата и обновяване на културната инфраструктура	49083			
38	„Съхраняване на традиции,	49083	2022-2023	Програма за	Проект на Народно

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

	бит и култура чрез опазване, подобряване и развитие на морското културно и природно наследство в с. Езерец, община Шабла“			морско дело и рибарство 2014-2020	читалище "Отец Паисий 1901" с. Езерец, община Шабла за
	ПРИОРИТЕТ 5: Достъпност и свързаност, чрез подобряване на инфраструктурата, мобилността, телекомуникациите, цифровизация и интегрирано развитие на всички видове територии	6335418			
	Мярка 5.1. Подобряване на транспортната достъпност и свързаност	1833751			
39	Проект „Реконструкция и рехабилитация на съществуващи улици, съоръженията и принадлежностите към тях в гр. Шабла, общ. Шабла“	1026330	2019-2022	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Подобряване състоянието на 7 улици в град Шабла
40	Аварийен ремонт и възстановяване на ул. „Долина“, гр. Шабла по ПМС № 250/2020 г., гр.Шабла	807421	2020-2021	Републикански бюджет	Подобряване състоянието на 1 улица в град Шабла
	Мярка 5.2. Обновяване и изграждане на водопроводни и канализационни мрежи	4476751			
41	Реконструкция на водопроводната мрежа в гр. Шабла, община Шабла“ по ПМС 360/2020 г., гр.Шабла	1352000	2020-2021	Републикански бюджет	Подобряване техническото състояние на водоснабдителната система в общинския център
42	Проект „Реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в с. Дуранкулак, общ. Шабла“	1505116	2021-2022	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда /ПУДООС/	Реконструирана 8541 м2 водопроводната мрежа в с.Дуранкулак
43	Ремонт на водопроводните мрежи в селата Тюленово, Граничар и Горун по ПМС № 376/2021 г., с. Тюленово, Граничар и Горун	711070	2021-2023	Републикански бюджет	Подобряване техническото състояние на водоснабдителната система в населените места на община Шабла
44	Реконструкция на водопровод и рехабилитация на ул. "Добруджа", гр. Шабла, общ. Шабла - част ВиК по ПМС № 711/2022 г., гр. Шабла	908565	2022-2023	Републикански бюджет	Подобряване техническото състояние на водоснабдителната система в общинския център
	Мярка 5.3. Развитие на енергийната инфраструктура и ВЕИ				
	Мярка 5.4. Цифрова свързаност и телекомуникации				
	Мярка 5.5. Интегрирано териториално развитие и подобряване на жизнената	24916			

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

№	срѐда	Бюджетна стойност	Година	Програма	Описание на дейността
45	Проект „Облагородяване на парково пространство в с. Тюленово, община Шабла“	9954	2021	ПУДООС	Доставени и монтирани са кошчета за отпадъци, осветителни тела, паркови пейки, пергола. Засадени са храсти, иглолистни и широколистни дръвчета.
46	Проект „Облагородяване на кът за отдих в с. Езерец“	14962	2022	ПУДООС	Доставени и монтирани са детско комбинирано съоръжение, декоративна ограда, беседка, паркови пейки, маси с пейки и соларни осветителни тела в имот до кметство на селото
ОБЩА СТОЙНОСТ НА ПРОЕКТИТЕ:		22 483 037			

Обобщената справка показва, че за периода 2021-2023 г. на територията на община Шабла са изпълнени и в процес на изпълнение 46 проекти, обекти и дейности на обща стойност 22 483 037 лева.

За постигане на заложените цели и приоритети в ПИРО най-съществен принос има Община Шабла, която е привлякла най-много средства от европейските фондове. Местният бизнес също съдейства за изпълнение на плана и реализира проекти и дейности, финансирани от различни източници. Общината няма съвместни проекти с бизнеса и публично-частни партньорства. За изпълнението на Плана за интегрирано развитие са допринесли и проектите на местните училища, детски градини, социални, културни институции и други. Общината работи успешно и изпълнява проекти, финансирани чрез подхода ВОМР и създадената МИРГ „Шабла-Каварна-Балчик“. Община Шабла участва като партньор в Концепция за интегрирани териториални инвестиции, проектите в която ще се изпълняват през следващите години.

ИЗВОДИ:

Стратегията за развитие на община Шабла с приоритети – ускорено икономическо развитие, усвояване на туристическия потенциал, демографски подем, качествени и достъпни обществени услуги, подобряване на инфраструктурата, чиста околна среда и висок жизнен стандарт, е уместна по отношение на основните нужди и проблеми на целевия район и не следва да се променя. Визията на ПИРО звучи актуално, реалистично и е изпълнима в дългосрочна перспектива. Стратегическите цели и приоритети са добре изведени като брой и точно подредени.

В Индикативната финансова таблица към ПИРО на община Шабла 2021-2027 г. за петте основни приоритета са заложили 111 проекти и дейности на обща стойност 105 722 хиляди лева. На етапа на МО отчитаме 46 изпълнени проекти и дейности за 22 483 хиляди лева.

Изводът е, че финансовото изпълнение на ПИРО за първите три години на база усвоени средства и инвестиции е 21%, а техническото изпълнение на база заложили и изпълнени проекти дейности е 41%. Това е добро изпълнение в средата на програмния период, предвид забавянето на възможностите за финансиране от оперативни програми, НПВУ и СПРЗСР. Реалното финансово и техническо изпълнение на плана е по-голямо, но не може да бъде измерено точно тъй като не са отчетени проектите, финансирани с частни инвестиции на територията на общината.

III. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ПИРО

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

След направения подробен анализ на реализираните проекти и дейности и на първоначалните резултати от изпълнението на ПИРО на община Шабла за периода 2021-2027 г. са изведени конкретните данни за постигнатия напредък по приоритети и мерки, представени в следващата Таблица 44.

Таблица 44: Изпълнение на ПИРО на община Шабла през периода 2021-2023 г. по приоритети и мерки

Приоритет/Мярка	Прогнозен брой проекти	Прогнозна стойност (хил.лева)	Отчетен брой изпълнени проекти за периода 2021-2023 г.	Отчетна стойност на изпълнените проекти за периода 2021-2023 (хил.лева)	Техническо изпълнение в %	Финансово изпълнение в%
ПРИОРИТЕТ 1	34	29835	18	5451	52,94	18,27
Мярка 1.1.	5	11005	1	262	20,00	2,38
Мярка 1.2.	19	9530	7	2133	36,84	22,38
Мярка 1.3.	7	8200	10	3056	142,86	37,27
Мярка 1.4.	3	1100	0	0	0,00	0,00
ПРИОРИТЕТ 2	16	24102	7	5054	43,75	20,97
Мярка 2.1.	5	3300	5	1691	100,00	51,24
Мярка 2.2.	2	500	0	0	0,00	0,00
Мярка 2.3.	5	18902	1	1079	20,00	5,71
Мярка 2.4.	4	1400	1	2284	25,00	163,14
ПРИОРИТЕТ 3	20	7000	5	5071	25,00	72,44
Мярка 3.1.	2	800	0	0	0,00	0,00
Мярка 3.2.	6	2750	3	3669	50,00	133,42
Мярка 3.3.	6	1500	2	1402	33,33	93,47
Мярка 3.4.	6	1950	0	0	0,00	0,00
ПРИОРИТЕТ 4	21	5355	8	571	38,10	10,66
Мярка 4.1.	5	500	0	0	0,00	0,00
Мярка 4.2.	2	55	1	28	50,00	50,91
Мярка 4.3.	3	750	0	0	0,00	0,00
Мярка 4.4.	6	2750	6	494	100,00	17,96
Мярка 4.5.	5	1300	1	49	20,00	3,77
ПРИОРИТЕТ 5	20	39430	8	6336	40,00	16,07
Мярка 5.1.	5	7300	2	1834	40,00	25,12
Мярка 5.2.	5	24500	4	4477	80,00	18,27
Мярка 5.3.	4	4450	0	0	0,00	0,00
Мярка 5.4.	1	350	0	0	0,00	0,00
Мярка 5.5.	5	2830	2	25	40,00	0,88
ВСИЧКО ЗА ПИРО 2021-2023	111	105722	46	22483	41,44	21,27

Изпълнение на Приоритет 1: Засилване на конкурентните позиции на общината, устойчив, иновативен и интелигентен икономически растеж, базиран на местните ресурси, подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

По Приоритет 1 има 18 изпълнени и в процес на изпълнение проекти и дейности за 5 450 593 лева.

По Мярка 1.1: Стимулиране на предприемачеството, инвестициите и иновациите, е отчетен 1 проект на стойност 262 055 лева.

По Мярка 1.2: Развитие на туризма като водеща индустрия, базирана на специфичните местни ресурси, уникалните природни и културни забележителности, са изпълнени и в процес на изпълнение 7 проекта на стойност 2 132 766 лева.

По Мярка 1.3: Развитие на модерно, устойчиво и диверсифицирано селско стопанство, са изпълнени 10 проекти и дейности на обща стойност 3 055 772 лева.

По Мярка 1.4: Устойчиво управление на горските ресурси, няма отчетени проекти и дейности на етапа на междинна оценка на ПИРО.

Изпълнение на Приоритет 2: Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска

По Приоритет 2 са изпълнени и в процес на изпълнение 7 проекта на стойност 5 054 317 лева.

По Мярка 2.1. Насърчаване на мерките за енергийна ефективност и намаляване на емисиите парникови газове, отчитаме 5 проекта за 1 690 954 лева.

По Мярка 2.2. Насърчаване на прехода към кръгова икономика, няма изпълнени проекти и дейности през отчетния период.

По Мярка 2.3. Опазване на околната среда и борба с климатичните промени, е отчетен 1 проект през отчетния период за 1 079 128 лева.

По Мярка 2.4. Устойчиво управление на отпадъците, е изпълнен 1 проект за 2 284 235 лева.

Изпълнение на Приоритет 3: Демографски подем, добро образование, професионално развитие и нови знания за успешна реализация, заетост и висок жизнен стандарт

По Приоритет 3 са изпълнени и в процес на изпълнение 5 проекта на стойност 5 071 629 лева.

По Мярка 3.1: Демографски подем, насърчаване на раждаемостта, привличане на млади хора за работа и живот в общината, няма изпълнени проекти и дейности на етапа на междинна оценка на ПИРО.

По Мярка 3.2: Подобряване на образованието и модернизация на образователната инфраструктура, са изпълнени 3 проекта на стойност 3 669 424 лева.

По Мярка 3.3: Подобряване на условията за спорт и развитие на младежки дейности, отчитаме 2 проекта за 1 402 205 лева

По Мярка 3.4: Създаване на разнообразни и гъвкави възможности за професионална реализация, подобряване на заетостта и квалификацията на работната сила, няма отчетени проекти и дейности на етапа на МО на ПИРО.

Изпълнение на Приоритет 4: Електронно управление, администрация близо до гражданите и предоставяне на качествени и достъпни административни, здравни, социални и културни услуги.

По Приоритет 4 са изпълнени и в процес на изпълнение 8 проекта на обща стойност 571 080 лева.

По Мярка 4.1: Подобряване на достъпа до електронни административни услуги, няма отчетени проекти и дейности. Община Шабла е въвела предоставянето на 144 броя електронни услуги за гражданите и бизнеса, чрез платформата на Държавна Агенция "Електронно управление".

По Мярка 4.2: Развитие на административния капацитет и управление на общинската собственост в услуга на гражданите и бизнеса, е изпълнен 1 проект за 27 817 лева.

По Мярка 4.3: Подобряване на достъпа до здравното обслужване на населението и развитие на инфраструктурата на здравеопазването, няма изпълнени проекти през отчетния период.

По Мярка 4.4: Развитие на социалните услуги и подобряване на социалната инфраструктура, са реализирани 6 проекта на обща стойност 494 180 лева.

По Мярка 4.5: Развитие на културата и обновяване на културната инфраструктура, отчитаме 1 проект за 49 083 лева.

Изпълнение на Приоритет 5: Достъпност и свързаност, чрез подобряване на инфраструктурата, мобилността, телекомуникациите, цифровизация и интегрирано развитие на всички видове територии

По Приоритет 5 са изпълнени и в процес на изпълнение 8 проекта за 6 335 418 лева.

По Мярка 5.1: Подобряване на транспортната достъпност и свързаност, са реализирани 2 проекта за 1 833 751 лева.

По Мярка 5.2: Обновяване и изграждане на водопроводни и канализационни мрежи, са изпълнени 4 проекта на етапа на МО за 4 476 751 лева.

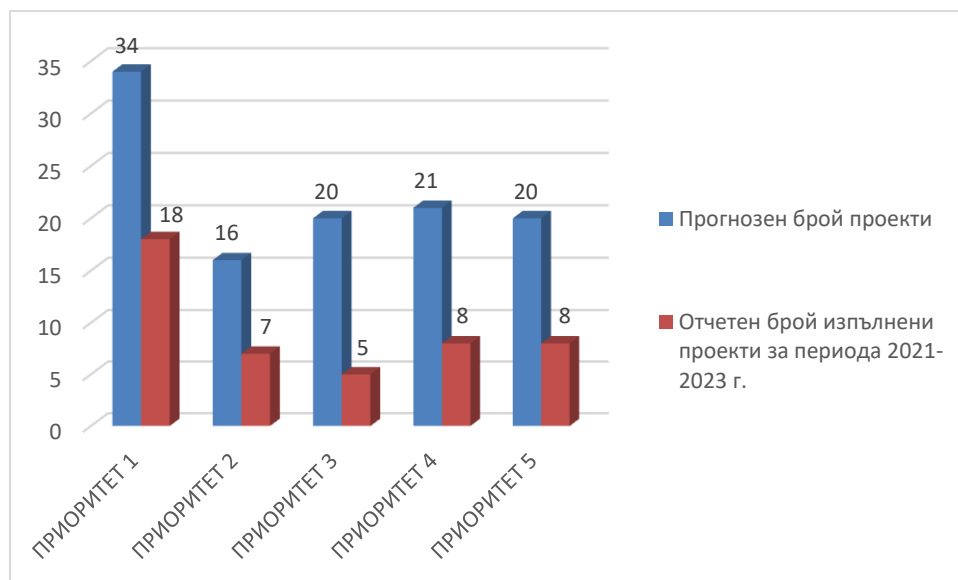
По Мярка 5.3: Развитие на енергийната инфраструктура и ВЕИ, няма изпълнени проекти на етапа на МО, с изключение на частните инвестиции за ВЕИ.

По Мярка 5.4: Цифрова свързаност и телекомуникации, няма изпълнени проекти.

По Мярка 5.5: Интегрирано териториално развитие и подобряване на жизнената среда, отчитаме 2 проекта за 24 916 лева.

Следващата Графика 6 илюстрира сравнението между планираните и отчетени на етапа на МО проекти и дейности в изпълнение на ПИРО на община Шабла.

Графика 6: Планирани и отчетени проекти по приоритети на ПИРО 2021-2023 г. (брой)

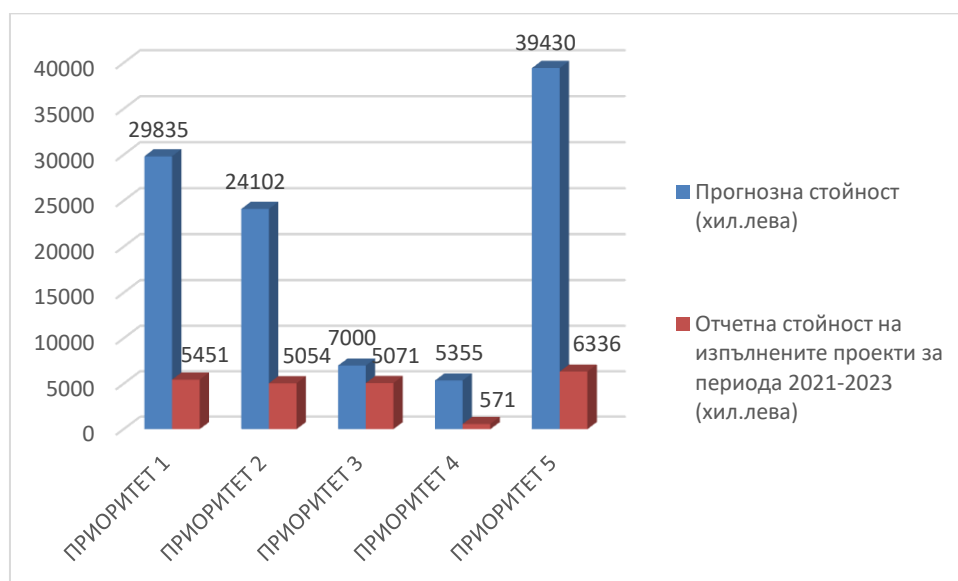
Ясно се вижда успешното изпълнение на Приоритети 1, 2 и 5 и умерения напредък по Приоритети 3 и 4 на плана. В средата на програмния период Община Шабла отчита 41% техническо изпълнение на планираните проекти и дейности в програмата за реализация на ПИРО, което е много добър напредък за първите три години от прилагане на стратегическия документ.

Сравнението на инвестираните финансови ресурси по приоритети на ПИРО с тези, планирани в индикативната финансова таблица и програмата за реализация на документа показва, че е на лице сериозен дисбаланс между планираните и привлечените средства на етапа на МО.

Графика 7: Планирани и привлечени средства по приоритети на ПИРО (хил. лева)

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Приоритет 3 е с най-балансираните показатели на база заложените и усвоени средства на етапа на междинна оценка. Най-голяма е разликата между планираните и отчетени инвестиции по Приоритет 4.

ИЗВОДИ:

Най-успешен за периода 2021-2023 година по техническо и финансово изпълнение е Приоритет 3 „Демографски подем, добро образование, професионално развитие и нови знания за успешна реализация, заетост и висок жизнен стандарт“ с 25% техническо и 72% финансово изпълнение.

На второ място е Приоритет 1 „Засилване на конкурентните позиции на общината, устойчив, иновативен и интелигентен икономически растеж, базиран на местните ресурси, подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството“ с 53% техническо и 18% финансово изпълнение.

Трети е Приоритет 2 „Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска“ с 44% техническо изпълнение на база брой дейности и проекти и 21% финансово.

Четвърти е Приоритет 5 „Достъпност и свързаност, чрез подобряване на инфраструктурата, мобилността, телекомуникациите, цифровизация и интегрирано развитие на всички видове територии“ с 40% техническо преизпълнение и 16% финансово изпълнение.

На последно място по резултати на етапа на МО е Приоритет 4 „Електронно управление, администрация близо до гражданите и предоставяне на качествени и достъпни здравни, социални и културни услуги“ – 38% техническо и 11% финансово изпълнение.

IV. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ

Стратегията за реализация на ПИРО отразява логиката на интервенциите за постигане на конкретни резултати, ефект и въздействие от прилагането на документа. Ефектът от реализацията на плана се проявява в крайните видими и измерими резултати, продуктите и въздействието на съответните дейности и проекти върху целевата територия и нейното население. Наблюдението и оценката на изпълнението на ПИРО следва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но активно да отчитат и физическия прогрес върху територията на общината,

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

състоянието на средата и качеството на живот. Това изисква набор от общи и специфични индикатори и възможност за алтернативност и адаптивност при оценката.

4.1. Оценка за ефективност

Оценката за ефективност се изготвя на база заложените в документа индикатори (показатели) за мониторинг и преглед на тяхната измеримост, актуалност, съгласуваност и отношение към напредъка в изпълнението на плана.

Системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие има за крайна цел да повиши ефективността и ефикасността на използваните материални, финансови и човешки ресурси за постигане на желаните резултати и въздействия върху целевата територия.

Оценката за ефективност указва отношението между постигнатия резултат спрямо целите на плана (главна, стратегически цели и приоритети). В колкото по-висока степен са постигнати целите, толкова по-ефективни са предприетите действия, реализираните проекти и дейности в изпълнение на ПИРО.

Ефективността е оценка на съответствието на целите, а ефикасността е оценка на постигнатия резултат спрямо използваните ресурси.

Оценката за ефективността на изпълнението на ПИРО се изготвя на база заложените в документа индикатори (показатели и измерители) за въздействие и резултат.

Таблица 45: Оценка на постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО на община Шабла по индикатори за наблюдение

Индикатори за продукт				
Приоритет, мярка	Индикатор	Мерна единица	Целева стойност	Отчетна стойност 2021-2023
Приоритет 1 - Засилване на конкурентните позиции на общината, устойчив, иновативен и интелигентен икономически растеж, базиран на местните ресурси, подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството				
Мярка 1.1 Стимулиране на предприемачеството, инвестициите и иновациите	Нефинансови предприятия	брой	300	335
	Новосъздадени МСП за преработка на местни суровини (месо, мляко, плодове, зеленчуци, дървесина и др.)	брой	2	0
	Участие на общината в инвестиционни инициативи (бизнес форуми, панаири и др.)	брой	7	3
	Привлечени инвестиции в предприятия в общината	хил. лева	10000	3839
Мярка 1.2 Развитие на туризма като водеща индустрия, базирана на специфичните местни ресурси, уникалните природни и културни забележителности	Места за настаняване и средства за подслон	брой	160	117
	Леглова база в места за настаняване и средства за подслон	брой	1900	1610
	Създадени нови туристически атракции	брой	3	2
	Разработени нови туристически маршрути	брой	3	1
Мярка 1.3 Развитие на модерно, устойчиво и	Обработваема земеделска земя	дка	200000	249967
	Създадени нови трайни насаждения	дка	2000	100

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

диверсифицирано селско стопанство	Подпомогнати нови и модернизирани земеделски стопанства	брой	10	10
Мярка 1.4 Устойчиво управление на горските ресурси	Новозалесени горски територии	дка	300	129
Приоритет 2 - Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска				
Мярка 2.1 Насърчаване на мерките за енергийна ефективност и намаляване на емисиите парникови газове	Обществени сгради с мерки за енергийна ефективност	брой	3	5
	Жилищни сгради с мерки за енергийна ефективност	брой	5	-
Мярка 2.2 Насърчаване на прехода към кръгова икономика	Подкрепени предприятия, въвели НИРД, иновации и щадящи околната среда технологии в производствения си процес	брой	1	3
Мярка 2.3 Опазване на околната среда и борба с климатичните промени	Реализирани проекти за опазване и подобряване на околната среда	брой	3	4
	Проведени акции за почистване и залесяване	брой	7	6
Мярка 2.4 Устойчиво управление на отпадъците	Системи за разделно събиране, рециклиране, оползотворяване и повторна употреба на различни потоци отпадъци (опаковки, строителни, зелени и биоразградими и др.)	брой	3	3
Приоритет 3 - Демографски подем, добро образование, професионално развитие и нови знания за успешна реализация, заетост и по-висок жизнен стандарт				
Мярка 3.1 Демографски подем, насърчаване на раждаемостта, привличане на млади хора за работа и живот в общината	Население на общината	брой	4000	3844
	Деца в детските градини	брой	90	79
	Ученици в училищата	брой	250	282
Мярка 3.2 Подобряване на образованието и модернизация на образователната инфраструктура	Подобри сгради на образователната инфраструктура	брой	1	3
	Училища с внедрени/работещи съвременни системи/среди за образование – дуално обучение, дигитализация на учебни програми, STEM и др.	брой	2	2
Мярка 3.3 Подобряване на условията за спорт и развитие на младежки дейности	Ремонтирани спортни обекти и съоръжения	брой	2	1
	Организиран спортни състезания, турнири и шампионати с регионално, национално и/или международно значение	брой	14	20
Мярка 3.4 Създаване на	Лица, преминали обучение за нови професии и квалификация	брой	100	35

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

разнообразни и гъвкави възможности за професионална реализация, подобряване на заетостта и квалификацията на работната сила	Разкрити работни места за нуждите на хора с увреждания, роми и продължително безработни	брой	20	54
Приоритет 4 - Електронно управление, администрация близо до гражданите и предоставяне на качествени и достъпни административни, здравни, социални и културни услуги				
Мярка 4.1 Подобряване на достъпа до електронни административни услуги	Създадени "онлайн" административни услуги	брой	3	144
Мярка 4.2 Развитие на административния капацитет и управление на общинската собственост в услуга на гражданите и бизнеса	Общински служители преминали курсове и обучения	брой	30	15
Мярка 4.3 Подобряване на достъпа до здравното обслужване на населението и развитие на инфраструктурата на здравеопазването	Подобри сгради на здравната инфраструктура	брой	2	0
Мярка 4.4 Развитие на социалните услуги и подобряване на социалната инфраструктура	Подобри сгради на социалната инфраструктура	брой	2	1
	Предоставяни социални услуги	брой	8	8
	Лица, подпомагани със социални помощи	брой	120	169
Мярка 4.5 Развитие на културата и обновяване на културната инфраструктура	Подобри сгради на културната инфраструктура	брой	2	0
	Организираны културни събития (фестивали, традиционни празници, чествания и др.)	брой	14	30
Приоритет 5 - Достъпност и свързаност, чрез подобряване на инфраструктурата, мобилността, телекомуникациите, цифровизация и интегрирано развитие на всички видове територии				
Мярка 5.1 Подобряване на транспортната достъпност и свързаност	Рехабилитирани пътища	км	20	0
	Подобриена улична мрежа	км	50	15
Мярка 5.2 Обновяване и изграждане на водопроводни и канализационни мрежи	Обновени водопроводни мрежи	км	100	20
	Изградена нова канализационна мрежа	км	5	0
	Изградени нови ПСОВ	брой	1	0
Мярка 5.3	Реализирани проекти за	брой	5	-

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Развитие на енергийната инфраструктура и ВЕИ	производство на енергия от ВЕИ				
Мярка 5.4 Цифрова свързност и телекомуникации	Население, ползващо широколентов достъп до Интернет	%	90	90	
Мярка 5.5 Интегрирано териториално развитие и подобряване на жизнената среда	Реализирани проекти за благоустройство на населените места	брой	3	2	
	Реализирани проекти в междуобщинско сътрудничество	брой	2	6	
	Реализирани международни проекти	брой	1	4	
Индикатори за резултат					
Стратегическа цел	Индикатор	Мерна единица	Базова стойност	Целева стойност	Отчетна стойност 2021-2023
Стратегическа цел 1	Обновени бизнес/индустриални зони	брой	0	1	0
Стратегическа цел 1	Равнище на безработица	%	10	7	8,13
Стратегическа цел 1	Дял на средната годишна работна заплата от тази в областта	%	93	95	92
Стратегическа цел 1	Нефинансови предприятия на 1000 д. от населението	брой	64	70	87
Стратегическа цел 1	Нетни приходи от продажби на предприятията	хил.лв.	59321	70000	97201
Стратегическа цел 1	Произведена продукция в нефинансовите предприятия	хил.лв.	42503	60000	90002
Стратегическа цел 1	Печалби на нефинансовия сектор	хил.лв.	7247	10000	25846
Стратегическа цел 1	Заети лица	брой	756	700	770
Стратегическа цел 1	Нови електронни услуги в общинската администрация в помощ на предприемачеството	брой	0	3	144
Стратегическа цел 1	Земеделски производители	брой	275	280	274
Стратегическа цел 1	Реализирани нощувки в местата за подслон и настаняване	брой	46932	50000	102009
Стратегическа цел 1	Туристи, обслужени от ЗОЦ	брой	0	2000	-
Стратегическа цел 2	Естествен прираст на населението	брой	-82	-70	-53
Стратегическа цел 2	Механичен прираст на населението	брой	-12	+10	-9
Стратегическа цел 2	Ученици, включени в дуално обучение	брой	0	10	-
Стратегическа цел 2	Население на 1 лекар	брой	1424	1000	1281
Стратегическа цел 2	Реставрирани, консервирани и експонирани за туристи	брой	0	1	1

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

	обекти на културно-историческото наследство				
Стратегическа цел 3	Реновирани и благоустроени публични пространства (паркове и градинки)	брой	0	3	2
Стратегическа цел 3	Новоизградени/реновирани детски площадки и спортни съоръжения	брой	0	3	1
Стратегическа цел 3	Жители с подобрено водоснабдяване	брой	0	2000	3225
Стратегическа цел 3	Жители с подобрено третиране на отпадъчните води	брой	0	2900	0
Стратегическа цел 3	Количество образувани битови отпадъци	тона	1734	1500	1600

Данните в Таблица 45 представят оценката за постигнатия напредък в изпълнението на ПИРО на община Шабла като всеки от изброените индикатори допринася за постигане на определена стратегическа цел и приоритет на плана. Индикаторите се отчитат като са съпоставени данните от ПИРО към края на базовата 2020 г. с тези към края на 2023 г. Някои показатели, за които няма изменение, не могат да бъдат отчетени на годишна база или няма данни са със същите стойности като тези в плана или в предходна година.

Равнището на безработицата в общината леко се увеличава през отчетния период заради пандемията от коронавирус и поради намаляване на икономически активните лица, които служат за база при изчисляване на показателя. Равнището на безработица расте и е по-високо от средните нива за област Добрич и за страната. Средната годишна работна заплата също се увеличава, но в процентно отношение е по-ниска от средните възнаграждения в областта и страната. Пандемията и последвалата инфлация и енергийна криза се отразяват негативно на местния бизнес, но той се справя бързо с предизвикателствата. Индикаторите показват значително подобряване на финансовите резултати и икономически подем. Туристическият сектор също се развива устойчиво въпреки пандемията и свързаните с това ограничения. Към момента на изготвяне на настоящия Доклад за междинна оценка, няма официална статистика за състоянието на икономиката през 2023 г. и за анализа са използвани данни към 2022 г. Обобщено на етапа на МО отчитаме добър напредък в постигане на *Стратегическа цел 1 на ПИРО: Ускорено икономическо развитие, чрез ефективно използване на ресурсите и туристическия потенциал, привличане на инвестиции, иновации и нови технологии за повишаване на конкурентоспособността.*

Резултатите от оценката показват, че населението на общината намалява в резултат на отрицателен естествен прираст ниска раждаемост, висока смъртност и продължаваща миграция. Негативните демографски тенденции водят до застаряване на населението и влошаване на възрастовата структура. Броят на учениците в местните училища леко се увеличава, но на децата в детските градини продължава да намалява. Въпреки това образователната система се развива динамично, модернизирана е и напълно отговаря на съвременните изисквания за дигитализация и работа в електронна среда. В същото време в общината се предоставят разнообразни и качествени социални услуги, които отговарят на потребностите на населението. Здравеопазването е достъпно, но с дефицит на кадри и специалисти, като делът на хората в предпенсионна и пенсионна възраст е значителен. Културният и спортният календар на Община Шабла са наситени с разнообразни събития. Данните за тези индикатори показват добър напредък в постигането на *Стратегическа цел 2 на ПИРО: Демографски подем, насърчаване на образованието, социалното включване, духовно развитие, съхранени традиции и културно наследство.*

Анализът на индикаторите, съотносими към *Стратегическа цел 3: Интегрирано териториално развитие и намаляване на неравенствата, чрез комплексно подобряване на*

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

транспортната и цифрова свързаност и достъпност, обновяване на инфраструктурите, енергийна ефективност и опазване на околната среда, също показва добър напредък през отчетната година. За това допринасят дейностите по подобряване на уличната мрежа в населените места, обновяване на водопроводи, ремонт на публични сгради, облагородяване на обществени площи, паркове, детски, спортни площадки и други обекти на техническата инфраструктура.

ИЗВОДИ:

Междинната оценка на ПИРО на база индикатори за въздействие и резултат показва подобряване на икономическото развитие на община Шабла, устойчиво развитие на туризма и селското стопанство, обновяване на инфраструктурите, насърчаване на заетостта, качествени административни и социални услуги, грижа за опазването на околната среда и други положителни въздействия. Най-видимият ефект от прилагането на плана остават инвестициите в инфраструктурата - ремонт на улици, подмяна на водопроводи, ремонти на обществени сгради, детски и спортни площадки и др. Отчитайки реалните резултати от изпълнението на ПИРО и техния ефект и въздействие върху населението и целевата територия можем да отчетем добра обща ефективност за периода 2021-2023 г., тъй като голяма част от индикаторите са с постигнати или преизпълнени целеви стойности.

Индикаторите са съотносими пряко към Стратегическите цели в плана и показват, че най-добър напредък е постигнат по показателите, измерващи изпълнението на Стратегическа цел 3: Интегрирано териториално развитие и намаляване на неравенствата, чрез комплексно подобряване на транспортната и цифрова свързаност и достъпност, обновяване на инфраструктурите, енергийна ефективност и опазване на околната среда. На второ място е Стратегическа цел 1: Ускорено икономическо развитие, чрез ефективно използване на ресурсите и туристическия потенциал, привличане на инвестиции, иновации и нови технологии за повишаване на конкурентоспособността. На трето място остава Стратегическа цел 2: Демографски подем, насърчаване на образованието, социалното включване, духовно развитие, съхранени традиции и културно наследство.

4.2. Оценка за ефикасността на използваните ресурси

Ефикасността указва отношението на постигнатия резултат спрямо вложените разходи (финансови средства). Колкото вложените разходи са по-малки, а постигнатите резултати по-значими, толкова по-ефикасни са действията. Докато ефективността дава отговор на въпроса „дали са изпълнени нужните за подобряване състоянието на целевата територия и нейното население проекти и дейности“, ефикасността дава отговор на въпроса, дали проектите и дейностите са изпълнени по икономически изгоден за обществото начин.

Оценката на ефикасността на използваните ресурси се базира на сравнение между използваните финансови средства за изпълнението на ПИРО и заложените в документа. Извършен е аналитичен преглед на проектите и дейностите, реализирани от община Шабла, други организации и фирми, финансирани със средства от бюджета на общината, структурни фондове на ЕС, частни инвестиции и други източници.

В тази част на междинната оценка ще разгледаме финансовото изпълнение на отделните приоритети на база сравнение между заложеното в Индикативната финансова таблица и Програмата за реализация на ПИРО за периода 2021-2023 г. и реално отчетеното изпълнение, вложени финансови средства и инвестиции по отделните проекти.

Таблица 46: Индикативно разпределение на ефикасността на използваните ресурси по приоритети на ПИРО и източници на средства за периода 2021-2023 г.

Приоритети	Прогнозна стойност (хил.лева)	Отчетна стойност на изпълнените проекти за периода 2021-2023 г.	Финансово изпълнение в%	Източници на финансови средства за изпълнените проекти през периода 2021-2023 г. (брой проекти и стойност в хил. лева)			
				ОБ	РБ	ЕС	Други

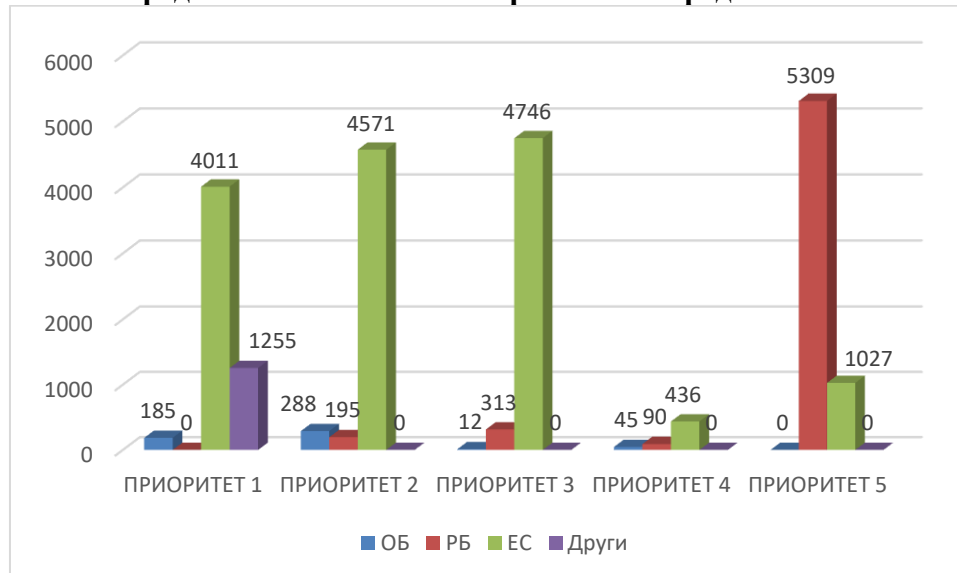
ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

		(хил.лева)		Брой проекти	Стойност	Брой проекти	Стойност	Брой проекти	Стойност	Брой проекти	Стойност
ПРИОРИТЕТ 1	29835	5451	18,27	1	185	0	0	8	4011	9	1255
ПРИОРИТЕТ 2	24102	5054	20,97	1	288	1	195	5	4571	0	0
ПРИОРИТЕТ 3	7000	5071	72,44	1	12	1	313	3	4746	0	0
ПРИОРИТЕТ 4	5355	571	10,66	1	45	2	90	5	436	0	0
ПРИОРИТЕТ 5	39430	6336	16,07	0	0	6	5309	2	1027	0	0
ВСИЧКО ПИРО 2021-2023	105722	22483	21,27	4	530	10	5907	23	14791	9	1255

Данните в Таблица 46 показват същественият финансов принос на Европейските фондове за развитието на община Шабла, както по отношение на подпомагане на техническата и социална инфраструктури, така и за местната икономика.

Графика 8: Разпределение на вложените финансови средства по източници

От данните в Таблица 46 може да бъде направен извода, че 14 791 хил. лева (66%) от общия размер на усвоените средства за реализация на ПИРО в периода 2021-2023 г. са осигурени от фондовете на ЕС и Националното съфинансиране. Най-съществен принос има ПРСР 2014-2020 и респективно ЕЗФРСР, което се обуславя от спецификата на община Шабла и допустимостта ѝ като бенефициент по програмата. Предвид забавеното стартиране на европейските финансиращи програми за периода 2021-2027 г., НПВУ и СПРЗСР, постигнатото финансово осигуряване на процесите на регионално развитие в община Шабла на етапа на МО е добро.

От общинския бюджет, Община Шабла е осигурила 2% от средствата за реализация на ПИРО през първите три години от неговото прилагане. Останалите 26% от вложените средства - общо 5907 хил. лева са от Републиканския бюджет и 6% са от други източници.

Значителен принос за изпълнение на ПИРО има местния бизнес, който изпълнява редица проекти, осъществени с финансовата подкрепа на ПРСР. Ефикасността на вложените средства не може да бъде измерена точно, тъй като се предполага, че има още инвестиции (най-вече частни), за които няма информация и данни.

Сравнението на привлечените средства по приоритети с тези, планирани в индикативната финансова таблица на ПИРО показва значителен дисбаланс между планираните и привлечените средства, въпреки това изпълнението може да бъде оценено като добро за първите три години от прилагане на стратегическия документ.

ИЗВОДИ:

Ефикасността най-общо е оценка на съответствието между разходите и очакваните ползи от направените инвестиции в различни проекти и дейности. Изпълнените проекти и постигнатите индикатори показват висока резултатност в изпълнението на ПИРО, обвързана с подобрени показатели за устойчивост и развитие.

Реализираните проекти в община Шабла са в пълно съответствие със стратегическата рамка, като допринасят за постигане на целите и приоритетите на плана. Финансовите параметри на плана имат високо изпълнение, като по-ниските проценти по някои мерки се дължат на завишените прогнозни стойности и ограничените източници на финансиране, поради забавения старт на европейските програми. Всичко това дава основание за положителна оценка относно съотношението между направените разходи и очакваните/постигнатите ползи от изпълнението на плана.

Отчитайки видимите, реални резултати от реализираните проекти и дейности и техния ефект върху населението и целевата територия можем да отчетем много добра обща ефективност и ефикасност на ПИРО на община Шабла за периода 2021-2027 г. Основните източници на средства за изпълнение на ПИРО са фондовете на ЕС, чрез програмите ПРСР, ОПРЧР, ОПМДР, ТГС „Румъния- България“, ОПОС, НПВУ, ОПХМП и ОПНОИР. По-малко финансиране е получено от национални фондове и програми на българската държава и средства от републиканския бюджет и общинския бюджет на Община Шабла.

V. ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО И МОНИТОРИНГА НА ПИРО

Община Шабла е създавала много добра организация за прилагане и изпълнение на ПИРО за периода 2021-2023 г. от гледна точка на планирани и реализирани дейности, вътрешен мониторинг, отчетност и контрол. Кметът ежегодно отчита напредъка в изпълнението на плана пред Общинския съвет, съгласно изискванията на Чл.23 и Чл.24 от Закона за регионалното развитие, Чл. 24 и Чл.72 от Правилника за прилагане на ЗРР.

Създаден е добър механизъм за избор на приоритетни проекти и дейности. Проектиране и планиране се извършва ежегодно, като изборът е свързан със:

- изискванията на действащи нормативни документи, които задължават Общините да извършват определен вид дейности или изградят определен вид обекти;
- необходимостта, продиктувана от потребностите на Общината да създава благоприятни условия за живот и комфортна среда на обитаване и да бъде притегателен център за населението, най-вече за младите хора;
- съобразяване с финансовите възможности на общинския бюджет, при изисквания за съфинансиране;
- съобразяване с проектната готовност на Общината при откриване на процедури за финансиране по съответните програми;
- постоянно търсене на нови възможности за финансиране на проекти по всички програми, приложими за Общината като бенефициент.

С приемането на Плана за интегрирано развитие на община Шабла за периода 2021-2027 г. са набелязани целите и задачите, които трябва да се реализират за плановия период. Във връзка с това, общинската администрация следи за всички възможни европейски и български програми и донорски организации, които биха могли да финансират отделни обекти, дейности и проекти, което да доведе до постигане целите на ПИРО. През последните години са използвани редица възможности за кандидатстване с проекти, привличане и усвояване на средства от европейски фондове и програми на българските министерства. За съжаление не всички проектни предложения са одобрени и финансирани, но те остават ресурс на Общината за оставащите 4 години за изпълнение на плана.

Предмет на мониторинга на ПИРО е постигането на целите и приоритетите на документа,

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

както и действията на местната власт и администрация, организациите, бизнес структурите, физическите и юридическите лица, свързани с неговото изпълнение.

Мерките за наблюдение и механизмите за събиране, обработване и анализ на данни са заложили в самия План за интегрирано развитие за периода 2021-2027 г. Орган на наблюдение на ПИРО е Общинския съвет. Функциите по наблюдението на ПИРО включват:

- Наблюдение на изпълнението на ПИРО въз основа на определените макроикономически индикатори, индикаторите, отчитащи приноса към целите на европейската политика за сближаване през периода 2021-2027 г., глобалните екологични индикатори, целите на Националната програма за развитие „България 2030“ и другите специфични количествени индикатори по отношение на реализацията на целите, приоритетите и мерките за регионално развитие;
- Координация на дейностите по наблюдението на ПИРО със заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица;
- Обсъждане и одобряване на редовните годишни доклади и на заключителния доклад за изпълнението на ПИРО;
- Разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение в случай на установяване на проблеми и пропуски - издаване на конкретни указания за преодоляването им;
- Определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност относно постигнатите резултати от наблюдението с цел да се гарантира прозрачност при изпълнението на ПИРО.

Системата за наблюдение на ПИРО включва следните основни компоненти:

- Система от индикатори за наблюдение, отчетени по-горе, отразяващи специфичния характер на плана, реализацията на неговите цели, социално-икономическото състояние, развитието на инфраструктурата и проблемите на околната среда в контекста на устойчивото регионално развитие;
- Източници, начини и периодичност за събиране, обработка и анализиране на информацията - наблюдението на изпълнението на ПИРО се осъществява на основата на данни на НСИ, ИСУН, АПИ, АЗ, АУЕР, ИАОС, РИОСВ, РЗИ, АСП и др., както и на основата на данни от други надеждни национални, регионални и местни източници на информация. При извършването на специфични тематични наблюдения и оценки ще се включат и резултати от анкетни проучвания за мнението и настроеността на населението, живеещо в общините на района.
- Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението на ПИРО се осигурява от бюджета на Община Шабла.
- Местните власти участват в реализацията на мерките и постигане на целите на плановете за интегрирано развитие и програмите за тяхната реализация.
- Местните власти осигуряват собствени финансови ресурси и мобилизират такива на социалните партньори на местно ниво за реализация на проекти и дейности в техните планови документи.
- Неправителствените организации, социално-икономическите партньори и частния сектор активно участват в процеса на разработване на ПИРО и наблюдение изпълнението на плана; подкрепят и участват в разработването на проекти за изпълнението на плана. Тази група от участници ще бъде пряко включена и в реализацията на проекти и дейности, основно насочени към подобряване на средата за живот и развитие.

За изпълнението на ПИРО се извършват междинна и последваща оценка. Оценката предоставя информация за ефективността от провежданата политика. Тя осигурява на управлението механизми на контрол чрез информация за разходите и за резултатите, подпомага и съответните управленски власти да преценят въздействието от изпълнението на регионалния план, да го подобрят като го преосмислят от гледна точка на заложените цели и приоритети и

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

възможностите за тяхното реализиране. Чрез оценката се изяснява и ефектът от планираните дейности, тя може да подобри също така и прозрачността в процеса на прилагане на плана и да насърчи повишаването на отговорността на властите пред широката общественост.

Резултатите от наблюдението на ПИРО се обобщават в изготвени редовни Годишни доклади, които съдържат информация за: общите условия за изпълнение на ПИРО и в частност промените в социално-икономическите условия и политиките за развитие на национално, регионално и местно ниво; постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО въз основа на индикаторите за наблюдение; действията, предприети от местната власт с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие; заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението. Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на ПИРО осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка.

По решение на органа за наблюдение – Общинския съвет, или по искане на Кмета могат да се изготвят и доклади за отделен случай или за отделен период, както и по определена тема или специфичен проблем.

Междинната оценка се извършва в средата на периода на действие на документа за стратегическо планиране и включва: оценка на първоначалните резултати от изпълнението; оценка на степента на постигане на съответните цели; оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси; изводи и препоръки за актуализация на съответния документ. На база на резултатите от междинната оценка е възможно да се инициира актуализация на ПИРО, за да се направят необходимите корекции в документа и да се предприемат мерки, за да се осигури реализиране на заложените цели и приоритети, като се отговори на нуждите на района.

Като слабост на етапа на настоящата междинна оценка отчитаме факта, че няма практика НПО и бизнеса да се привличат като партньори за изпълнението на ПИРО и не се насърчават да изготвят проекти и да кандидатстват самостоятелно за финансиране на процедури, по които са бенефициенти, за да допринасят за постигане на общите цели и приоритети. Община Шабла следва да работи в тази посока, чрез по-активно търсене и привличане на бизнеса и НПО като партньори в съвместни проекти и информиране за възможностите им самите те да кандидатстват за финансиране.

Община Шабла е подписала споразумение за партньорство за Концепция за интегрирани териториални инвестиции, която ще се изпълнява през следващите години.

ИЗВОДИ:

В Община Шабла е създадена добра организация за прилагане на ПИРО от гледна точка на заложените и реализирани проекти и дейности, вътрешен мониторинг, отчетност и контрол. Това се доказва от постигнатите резултати и напредък в изпълнението на заложените цели и приоритети на плана. Общината е натрупала административен опит в разработването и изпълнението на проекти в различни сфери на обществения живот. Проблем остават ограничените финансови ресурси в местния бюджет за реализация и съфинансиране на голям брой мащабни проекти и дейности в изпълнение на плана.

ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ

Анализът на етапа на Междинна оценка показва добри резултати в реализацията на Плана за интегрирано развитие на община Шабла за първите три години от неговото прилагане (2021-2023 г.). Финансовото изпълнение на плана е 21% (22 483 хил. лева), а техническото изпълнение е 41% (46 броя отчетени проекти и дейности). Изпълнението на плана е успешно, въпреки трудностите, предизвикани от пандемията, войните, инфлацията, енергийната, икономическа и политически кризи. Вероятно общото изпълнение на ПИРО щеше да е още по-добро ако бяха стартирали на време процедурите за кандидатстване с проекти и финансиране от европейските

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

програми за периода 2021-2027 г., НПВУ и СПРЗСР. На етапа на МО реализацията на заложените мерки и дейности е по-висока, но не може да се измери точно поради липсващите данни и информация за всички проекти и дейности на частния сектор, които са трудно проследими и няма как да бъдат отчетени.

За периода на междинна оценка на ПИРО 2021-2023 г., в община Шабла се наблюдават тенденции на подобрене на социално-икономическото развитие. Основният проблем остава демографската криза, намаляващото и застаряващо население. Отбелязан е икономически растеж, който се изразява в нарастване броя на предприятията, обема на произведената и реализирана продукция и печалбите на местните фирми. Има напредък и в областта на подобряване на техническите и социални инфраструктури. Туризмът се развива устойчиво, а културният и спортен календар са наситени с разнообразни събития. Остават неизпълнени големите проекти за изграждане на канализационни мрежи и ПСОВ в населените места на общината. Слабост отчитаме и при реализиране на проекти за насърчаване на заетостта, финансирани по ОПРЧР, с бенефициенти АЗ, АСП и частния сектор, както и по проекти и дейности в сферата на здравеопазването, с бенефициент МЗ и в сферата на опазване на културното наследство с бенефициент МК.

В резултат на проведената междинна оценка за изпълнение на ПИРО на община Шабла можем да направим следните обобщени изводи:

1. В регионален план през анализирания период община Шабла запазва седмо място по територия и по население в област Добрич. Демографските показатели продължават да се влошават. Селищната система на общината е неустойчива. Застрашени от пълно обезлюдяване са селата: Твърдица (8 жители към 2023 г.), Божаново (4 жители към 2023 г.) и Стаевци (само 1 жител към 2023 г.).
2. По данни на НСИ през 2023 г. в община Шабла живеят 3844 души, 48.5% от които мъже и 51.5% жени. Градското население (на гр. Шабла) е 70.6%, а в селата живеят останалите 29.4% от жителите на общината. Структурата на населението по пол и урбанизираност се запазват без изменение в рамките на периода на прилагане на ПИРО.
3. По данни от последното преброяване на населението към септември 2021 г. в община Шабла живеят 4010 души или с 1059 души по-малко спрямо преброяването през 2011 г. Населението намалява с 21% за десет години. Демографската криза обхваща както града, така и селата.
4. Естественят прираст на населението е отрицателен, като за периода 2020-2023 г. е средно по минус 78 души на година. Средногодишният брой на живородените деца е 26. Средната смъртност е 104 човека годишно, като тук се отчита и значителния ръст на починалите по време на пандемията от коронавирус. Механичният прираст на населението през периода 2020-2023 г. се променя динамично, като през 2020 г. е + 131 души, през 2022 г. е отрицателен - 37, за 2023 г. е минус - 9 души. Общо за периода 2020-2023 г. в резултат на естествен и механичен прираст населението в общината е намаляло със 134 души.
5. По данни от последното преброяване към 07.09.2021 г. 16% от населението на община Шабла на 7 и повече години има висше образование (627 лица). Със средно образование са 51%, а с основно – 23%. Общо 359 лица или 9% от жителите на общината са с начално и по-ниско образование. Напълно неграмотни по официални статистически данни към 2021 година са 37 лица.
6. Образователната система е добре организирана и материално обезпечена, но броят на децата и учениците продължава да намалява.
7. Здравното и медицинско обслужване на гражданите е затруднено, поради неравномерното разпределение на населението по общи практики и отдалечеността на голяма част от населените места от общинския център. За осъществяването на нормалната доболнична помощ има необходимост от още общопрактикуващи лекари и медицински специалисти. Здравните служби са общински сграден фонд, който е в лошо състояние и се нуждае от основен ремонт.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

8. В общината се предлагат разнообразни и качествени социални дейности и услуги, които отговарят на потребностите на населението.
9. Безработицата в община Шабла в периода 2021-2023 г. има променливи стойности първо се увеличава с 2,8%, през 2022 г. спрямо 2021 г., но през 2023 г. се понижава до 8,13%. Върху процесите на пазара на труда силно влияние оказват пандемията и намаляващия брой на икономически активното население, което служи за база при изчисляване равнището на безработица. За отчетната 2023 г. равнището на безработица е 8,13%, като остава по-високо от средните нива за област Добрич (5,6%) и за страната (5,6%).
10. Икономическото развитие на община Шабла през отчетния период се характеризира с различна динамика в отделните сектори, но като цяло отчитаме ръст спрямо базовата 2021 г. Финансовите показатели на местните предприятия се подобряват. Бизнесът постепенно преодолява кризите и трудностите, предизвикани от неблагоприятните макроикономически условия, инфлацията, ръстът в цените на горивата, поскъпването на стоки, материали, доставки и други. Около 81% от произведената продукция и 56% от НПП за 2022 г. са реализирани в сектора на селското стопанство, което затвърждава позициите му на водещ отрасъл в местната икономика. Второ място по произведена продукция заема туризмът, отчетен в сектор хотелиерство и ресторантьорство – 5%. Водещ по нетни приходи от продажби е сектор - търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети – 29%.
11. Въпреки предизвикателствата, трудностите и негативното влияние на пандемията, войните, кризите, неблагоприятните демографски процеси и политическата нестабилност, Община Шабла се справя добре и успява да реализира част от заложените в ПИРО проекти, мерки и дейности.
12. В Индикативната финансова таблица към ПИРО за петте основни приоритета са заложили 111 проекти и дейности на обща стойност 105 722 хиляди лева. На етапа на МО отчитаме 46 изпълнени и в процес на изпълнения проекти и дейности за 22 483 хиляди лева. Изводът е, че финансовото изпълнение на ПИРО за първите три години на база усвоени средства и инвестиции е 21%, а техническото изпълнение на база заложили и изпълнени проекти дейности е 41%. Това е добро изпълнение в средата на програмния период, предвид забавянето на възможностите за финансиране от оперативни програми, НПВУ и СПРЗСР. Реалното финансово и техническо изпълнение на плана е по-голямо, но не може да бъде измерено точно тъй като не са отчетени проектите, финансирани с частни инвестиции на територията на общината.
13. Най-успешен за периода 2021-2023 година по техническо и финансово изпълнение е Приоритет 3 „Демографски подем, добро образование, професионално развитие и нови знания за успешна реализация, заетост и висок жизнен стандарт“ с 25% техническо и 72% финансово изпълнение. На второ място е Приоритет 1 „Засилване на конкурентните позиции на общината, устойчив, иновативен и интелигентен икономически растеж, базиран на местните ресурси, подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството“ с 53% техническо и 18% финансово изпълнение. Трети е Приоритет 2 „Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска“ с 44% техническо изпълнение на база брой дейности и проекти и 21% финансово. Четвърти е Приоритет 5 „Достъпност и свързаност, чрез подобряване на инфраструктурата, мобилността, телекомуникациите, цифровизация и интегрирано развитие на всички видове територии“ с 40% техническо изпълнение и 16% финансово изпълнение. На последно място по резултати на етапа на МО е Приоритет 4 „Електронно управление, администрация близо до гражданите и предоставяне на качествени и достъпни здравни, социални и културни услуги“ – 38% техническо и 11% финансово изпълнение.
14. Междинната оценка на ПИРО на база индикатори за въздействие и резултат показва подобряване на икономическото развитие на община Шабла, устойчиво развитие на туризма и

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

селското стопанство, обновяване на инфраструктурите, насърчаване на заетостта, качествени административни и социални услуги, грижа за опазването на околната среда и други положителни въздействия. Най-видимият ефект от прилагането на плана остават инвестициите в инфраструктурата - ремонт на улици, подмяна на водопроводи, ремонти на обществени сгради, детски и спортни площадки и др. Отчитайки реалните резултати от изпълнението на ПИРО и техният ефект и въздействие върху населението и целевата територия можем да отчетем добра обща ефективност за периода 2021-2023 г., тъй като голяма част от индикаторите са с постигнати или преизпълнени целеви стойности.

15. Индикаторите са съотносими пряко към Стратегическите цели в плана и показват, че най-добър напредък е постигнат по показателите, измерващи изпълнението на Стратегическа цел 3: Интегрирано териториално развитие и намаляване на неравенствата, чрез комплексно подобряване на транспортната и цифрова свързаност и достъпност, обновяване на инфраструктурите, енергийна ефективност и опазване на околната среда. На второ място е Стратегическа цел 1: Ускорено икономическо развитие, чрез ефективно използване на ресурсите и туристическия потенциал, привличане на инвестиции, иновации и нови технологии за повишаване на конкурентоспособността. На трето място остава Стратегическа цел 2: Демографски подем, насърчаване на образованието, социалното включване, духовно развитие, съхранени традиции и културно наследство.
16. Ефикасността най-общо е оценка на съответствието между разходите и очакваните ползи от направените инвестиции в различни проекти и дейности. Изпълнените проекти и постигнатите индикатори показват висока резултатност в изпълнението на ПИРО, обвързана с подобрени показатели за устойчивост и развитие.
17. Реализираните проекти в община Шабла са в пълно съответствие със стратегическата рамка, като допринасят за постигане на целите и приоритетите на плана. Финансовите параметри на плана имат високо изпълнение, като по-ниските проценти по някои мерки се дължат на завишените прогнозни стойности и ограничените източници на финансиране, поради забавения старт на европейските програми. Всичко това дава основание за положителна оценка относно съотношението между направените разходи и очакваните/постигнатите ползи от изпълнението на плана.
18. Отчитайки видимите, реални резултати от реализираните проекти и дейности и техният ефект върху населението и целевата територия можем да отчетем много добра обща ефективност и ефикасност на ПИРО на община Шабла за периода 2021-2027 г. Основните източници на средства за изпълнение на ПИРО са фондовете на ЕС, чрез програмите ПРСР, ОПРЧР, ОПМДР, ТГС „Румъния- България“, ОПОС, НПУВ, ОПХМП и ОПНОИР. По-малко финансиране е получено от национални фондове и програми на българската държава и средства от републиканския бюджет и общинския бюджет на Община Шабла.
19. Въпреки трудностите и предизвикателствата, породени от влошаващите се социално-икономически условия и фактори на външната среда, политическата, финансова и икономическа нестабилност, е реализиран съществен напредък в изпълнението на плана.
20. Създадена е добра организация за прилагане на ПИРО от гледна точка на заложените и реализирани проекти и дейности, вътрешен мониторинг, отчетност и контрол. Това се доказва от постигнатите резултати и напредък в изпълнението на заложените цели и приоритети на плана. Общината е натрупала административен опит в разработването и изпълнението на проекти в различни сфери на обществения живот. Проблем остават ограничените финансови ресурси в местния бюджет за реализация и съфинансиране на голям брой мащабни проекти и дейности в изпълнение на плана.

ПРЕПОРЪКИ

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

В резултат на проведената междинна оценка за напредъка в изпълнението на Плана за интегрирано за развитие на община Шабла 2021-2027 г. имаме следните препоръки за повишаване степента на изпълнимост и приложимост на документа:

- 1. Стратегията за развитие на общината за оставащия период на действие на ПИРО до 2027 г. следва да бъде агресивна по отношение протичането на демографските процеси, подкрепяща по отношение на желания териториален баланс в развитието и насърчаване на икономиката и стабилизираща по отношение изграждането и обновяването на инфраструктурите.**
- 2. Заложените приоритети – икономически растеж, чиста околна среда, висок жизнен стандарт, демографски подем, качествени и достъпни обществени услуги и подобряване на инфраструктурата са уместни по отношение на основните нужди и проблеми на целевия район. Визията на ПИРО звучи актуално, реалистично и е изпълнима в дългосрочна перспектива. Основните стратегически цели и приоритети са добре изведени и точно подредени и при актуализация на ПИРО не следва да се променят.**
- 3. ПИРО да се съгласува с актуалните действащи програми, финансирани от европейските фондове в периода до 2027 г., които бяха одобрени след неговото приемане от Общински съвет – Шабла през 2021 г. Да се направи преглед на всички национални и европейски програми, по които Общината, местния бизнес и НПО са възможни бенефициенти и да се идентифицират реални мерки, процедури и схеми, по които може да се кандидатства за изпълнение на дейностите в плана.**
- 4. Да се актуализира Програмата за реализация на ПИРО за оставащия период на неговото действие до 2027 г. с приоритетни и реално изпълними проекти, дейности, финансови източници, срокове и отговорници. От програмата да отпаднат неприложимите и неизпълними проекти и дейности, за които междинната оценка е показала нулев напредък и/или е констатирана липса на възможност за въздействие, планиране и отчетност на изпълнението.**
- 5. Да се кандидатства още по-активно по международни и трансгранични програми и да се търсят нови партньорства за реализация на съвместни проекти с други Общини, бизнеса и НПО.**
- 6. Общината да създаде база данни и да събира ежегодно информация от НПО, училища, читалища, бизнеса и земеделски производители за техните инвестиции и проекти, за да може на етапа на Последваща оценка за изпълнение на плана да се включат и техните инициативи и дейности.**
- 7. Реализираните мерки и дейности, които не са включени в Програмата за реализация на ПИРО, но съответстват на визията, основните приоритети и цели, да бъдат добавени в годишните отчети за изпълнение на документа и да се включат в последващата оценка на плана. Това ще предаде по-голяма пълнота, яснота и актуалност на дейностите, в изпълнение на политиката за устойчиво местно развитие.**
- 8. Общината да продължи балансираната си териториална политика за местно развитие, като осъществява проекти, мерки и дейности в града и селата.**
- 9. Да се популяризира ежегодно напредъка в изпълнението на ПИРО сред гражданите и да се активизират бизнеса и НПО да участват в различни дейности и проекти, за да се повиши общото изпълнение на заложените цели и приоритети.**

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ, ГРАФИКИТЕ, СХЕМИТЕ

Таблица 1: Сравнителна характеристика на община Шабла и останалите общини в област Добрич 2020-2022 г.

Таблица 2: Население в община Шабла 2019 – 2023 г.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

- Таблица 3: Население в община Шабла по населени места и пол – сравнителни данни от Преброяване на населението през 2011 и 2021 г.
- Таблица 4: Население по населени места в община Шабла 2020-2023 г.
- Таблица 5: Население под, в и над трудоспособна възраст по пол 2020- 2023 г.
- Таблица 6: Население по пол и възраст в община Шабла – 2020-2023 г.
- Таблица 7: Естествен прираст на населението на община Шабла 2019 -2023 г.
- Таблица 8: Заселени, изселени и механичен прираст на населението 2019-2023 г.
- Таблица 9: Образователна структура на населението на 7 и повече години към 07.09.2021 г.
- Таблица 10: Население по етническа група, майчин език и вероизповедание към 07.09.2021 г.
- Таблица 11: Население по постоянен и настоящ адрес към 31.12.2021-2023 г.
- Таблица 12: Средногодишно равнище на безработица и брой регистрирани безработни лица в община Шабла за периода 2021 - 2023 г.
- Таблица 13: Структура на безработните лица по пол в община Шабла 2021-2023 г.
- Таблица 14: Възрастова структура на безработните лица в община Шабла 2021-2023 г.
- Таблица 15: Образователна структура на безработните в община Шабла 2021-2023 г.
- Таблица 16: Структура на безработните лица по придобита квалификация 2021-2023 г.
- Таблица 17: Справка за безработицата в отделните населени места за периода 2021 – 2023 г.
- Таблица 18: Брой на продължително безработните лица, по притежавана квалификация и образователно равнище 2021-2023 г.
- Таблица 19: Брой нефинансови предприятия по основни икономически дейности 2021-2022 г.
- Таблица 20: Сравнителен анализ на основните икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия 2021-2022 г.
- Таблица 21: Групи предприятия, според заетите в тях лица 2021-2022 г.
- Таблица 22: Сравнителна характеристика на средната брутна годишна работна заплата в община Шабла 2021-2022 г. (лева)
- Таблица 23: Земеделски стопани, кооперации и обработваема площ 2020-2023 г.
- Таблица 24: Справка за засети площи и добиви по вид земеделски култури 2020 -2023 г.
- Таблица 25: Справка за броя на основните видове отглеждани животни 2021-2023 г.
- Таблица 26: Разпределение на общата горска площ по видове собственост 2021 – 2023 г.
- Таблица 27: Разпределение на горската площ по вид на горите към 2023 г.
- Таблица 28: Пренощували лица и реализирани нощувки по гражданство 2021 - 2023 г.
- Таблица 29: Брой на местата за настаняване по населени места 2021 - 2023 г.
- Таблица 30: Брой на категоризираните заведения за хранене и развлечения по населени места в община Шабла през периода 2021 - 2023 г.
- Таблица 31: Дейност на категоризираните места за настаняване в община Шабла 2021-2023 г.
- Таблица 32: Общ брой подпомогнати лица с увреждания за периода 2021- 2023 г.
- Таблица 33: Брой лица получили помощни средства и медицински изделия 2021-2023 г.
- Таблица 34: Брой лица/сем. получили социални помощи за периода 2021-2023 г.
- Таблица 35: Брой лица получили целева помощ за отопление по Наредба РД-07-5/16.05.2008 г. за периода 2021-2023 г.
- Таблица 36: Брой лекари по видове дейности в община Шабла 2021-2023 г.
- Таблица 37: Медицински персонал и население на един лекар 2021-2023 г.
- Таблица 38: Информация за епидемичната обстановка и заразна заболяемост в община Шабла за периода 2021 – 2023 г. с посочени видове заболявания
- Таблица 39: Информация за заболяемост по групи болести от МКБ/регистрирани от общопрактикуващи лекари и здравни заведения в община Шабла 2021 – 2023 г. (бр.)
- Таблица 40: Брой ученици и учители в община Шабла 2021-2023 г.
- Таблица 41: Данни за общинските детски градини в община Шабла 2021-2023 г.
- Таблица 42: Народни читалища и художествени състави в община Шабла
- Таблица 43: Справка за изпълнени проекти и дейности през периода 2021-2023 г.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Шабла
2021-2027 г.

Таблица 44: Изпълнение на ПИРО през периода 2021-2023 г. по приоритети и мерки

Таблица 45: Оценка на постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО на община Шабла по индикатори за наблюдение

Таблица 46: Индикативно разпределение на ефикасността на използваните ресурси по приоритети на ПИРО и източници на средства за периода 2021-2023 г.

Графика 1: Динамика на населението в община Шабла 2019-2023 г.

Графика 2: Естествен прираст на населението 2019-2023 г.

Графика 3: Механичен прираст на населението 2019-2023 г.

Графика 4: Население по постоянен и настоящ адрес 2021-2023 г.

Графика 5: Динамика на безработицата в община Шабла 2021-2023 г. (%)

Графика 6: Планирани и отчетени проекти по приоритети на ПИРО 2021-2023 г. (брой)

Графика 7: Планирани и привлечени средства по приоритети на ПИРО (хил. лева)

Графика 8: Разпределение на вложените финансови средства по източници